

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 8  
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,  
3125, 3126.  
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-  
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.  
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.  
Telefon št. 2455.  
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.  
Telefon št. 190.  
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-  
ljana št. 11.842, Praga čialo  
78.180, Wien št. 105.241.

# JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.  
Maračnina znaša mesečno 25 din.  
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:  
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon  
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,  
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;  
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,  
telefon št. 65.

Rokopisni se ne vračajo.

## Volitve v Rumuniji in na Madžarskem

Ob koncu preteklega in v začetku te-  
ga meseca sta dve naši sosedji, Madžar-  
ska in Rumunija, pozvali državljane na  
volišče. Parlamentarne volitve v obeh  
državah so bile predmet pozornosti v  
inozemstvu bolj iz zunanje-političnih  
kakor notranje-političnih razlogov. Do-  
čim pa pomenijo volitve v Rumuniji ne-  
kak zaključek posebnega, skoro dve leti  
trajajočega notranjega razvoja, pred-  
stavljajo volitve na Madžarskem komaj  
začetek značilnega notranje-političnega  
previranja, ki je v zvezi tudi z madžar-  
sko zunanjo politiko.

Na kratko bi lahko izid rumunskih  
volitev označili kot ustalitev razvoja, ki  
se je začel pred dvema letoma kot po-  
sledica odpora proti nevarnemu desni-  
čarskemu gibanju znanega Codreana na  
eni ter proti izrodnom strupene stran-  
karske borbe na drugi strani. Izid volit-  
ev na Madžarskem pa obelodružuje pre-  
okret na desno, ki je postavil v ospred-  
je madžarskega notranje-političnega živ-  
ljenja zastopnike skrajnih desničarskih  
gibanj na škodo zmernih strank. S tem  
se nakazuje v bližnji madžarski bodo-  
čnosti v marsičem nov razvoj, ki mu še ni  
mogoče povsem jasno določiti smeri, do-  
čim se v Rumuniji istočasno pojavlja  
težnja po čim večji strnitvi narodnih sil  
zaradi naraščajočih potreb skupne  
obrambe življenjskih interesov rumun-  
skega naroda. Rumunska pot v avtoritar-  
ni režim, kakršen je nastal v daljšem  
razvoju iz »fronte narodnega preporo-  
da« kot edine zakonite politične pred-  
stavnice rumunskega naroda, se na  
splošno tolmači kot naravna reakcija  
proti domačim in zunanjim nevarnostim  
in s tem kot doprinos ne le k rumun-  
ski konsolidaciji, temveč tudi h  
konsolidaciji miru in reda na tem ev-  
ropskem področju. Razmah madžarskega  
ekstremizma pa napoveduje nove no-  
tranje-politične in znabitvi tudi zunanje-  
politične zapletitve, ki jih konkretnje-  
še ni mogoče nakazati.

Novi rumunski razvoj, kakor je obele-  
žen z junijskimi volitvami, se je začel  
že jeseni 1937, ko so tedanje volitve iz-  
pričale veliko moč Codreanove »Želez-  
ne garde«. Da bi odzvel temu pokretu  
vso notranje-politično ostrino, je kralj  
Karol poveril tedaj sestavo vlade desni-  
čarsko usmerjenemu Gogi, ki pa se je  
moral že po nekaj tednih umakniti, ker  
je bil ne le v narodu, temveč tudi v  
parlamentu brez zadostne avtoritete.  
Sledilo je imenovanje nove vlade ne-  
parlamentarnega značaja, katere vod-  
stvo je prevzel pokojni rumunski pa-  
triarh Miron Christea, ki je veljal za  
največjo cerkveno in moralno avtoriteto  
v državi. Ker pa ta vlada ni mogla so-  
delovati s parlamentom, izvoljenim v  
decembru 1937, je bil parlament kmalu  
razpuščen, nove volitve pa so bile raz-  
pisane najprej v februarju lanskega  
leta. Zaradi notranjih strankarskih trenj  
so bile te volitve odložene za nedoločen  
čas, ker je novi režim, na čelo katerega  
se je po smrti patriarha Mirona posta-  
vil Calinescu, hotel najprej spremeniti  
državno ustavo in stvoriti s tem nove  
osnove izvenstrankarskega političnega  
življenja. To se je zgodilo v marcu lan-  
skega leta, ko je bila nova ustava izgla-  
sovana s plebiscitom rumunskega na-  
roda.

Rumunski volilni sistem, ki je bil  
prvič uporabljen pri sedanjih volit-  
vah, je izločil stranke in politične  
osebnosti iz volilnega boja, skrčil je  
število volilcev, ker je zvišal starostno  
dobo za glasovanje od 21 na 30 let, ter  
depolitiziral že samo postavljane kan-  
didatov, ki se izbirajo samo iz krogov  
zaslužnih javnih delavcev, strokovnja-  
kov in predstavnikov posameznih tvor-  
nil sil v narodu. Po sodbi rumunskega  
zgodovinarja prof. Jorge, bivšega mi-  
nistrskega predsednika in sedaj sveto-  
valca kralja, novi rumunski režim ne  
spreminja Rumunije v totalitarno dr-  
žavo. Rumunija se je po njegovem  
mnenju samo iznebila starega stran-  
karskega sistema, ki jo je notranje  
razdvajal in slabil njeno odpornost na  
zunaj, česar si Rumunija v svojem se-  
danjem mednarodnem položaju ne sme  
več dovoljevati. Naj sodimo o tem no-  
vem notranje-političnem razvoju v Ru-  
muniji kakorkoli, dejstvo je, da so ga  
prilicili v življenje poleg nevarnih  
notranjih predvsem tudi zunanji poja-  
vi in mednarodni krizi zadnjih dveh,  
treh let. Prav tako ni nobenega dvoma,  
da se je ž njim zunanje-politična  
odpornost Rumunije znatno okrepla.

Na Madžarskem je podnesenjenje po-  
litičnega življenja, ki so ga prinesle  
volitve, vsaj navidezno ustvarilo po-  
goje za večjo notranje-politično strnj-  
nost. Od 279 poslancev jih šteje vlad-  
na večina 202. To so v glavnem pred-  
stavniki madžarskega nacionalizma.  
Vladnemu taboru nasproti stoji na eni  
strani leвица z 28 poslanci, ki pripada-  
jo 5 političnim strankam, ter 6 neod-  
visnimi poslanci, na drugi pa desnica  
narodnosocialističnih in podobnih ten-  
denc z 43 poslanci.

## Državni obisk v Berlinu končan

### Dolg razgovor kneza namestnika s kancelarjem Hitlerjem — Velike ovacije berlinskega prebivalstva Nj. Vis. knezu Pavlu in kneginji Olgi tudi pri odhodu iz nemške prestolnice

Berlin, 5. junija. AA. Posebni dopis-  
nik Agencije Avale poroča: Nocoj je bi-  
lo objavljeno tole uradno poročilo:

Vodja rajha je imel danes sestanek z  
jugoslovenskim knezom namestnikom  
Pavlom v novi palači nemškega kance-  
larstva. Razgovor, ki je trajal več ur,  
sta prisostvovala jugoslovenski zunanji  
minister Aleksander Cincar-Marković  
in nemški zunanji minister v. Ribben-  
trop. Pred tem je vodja rajha zaprosil  
kneza namestnika Pavla in kneginjo Ol-  
go, naj prideta na kosilo na njegov dom,  
nato pa je s svojima visokima gostoma  
tudi pil čaj na vrtu kancelarske palače.

Obisk kneza namestnika Pavla in nje-  
govega spremstva v Berlinu je dal pri-  
liko za izčrpano politično zamenjavo mi-  
slji med jugoslovenskimi gosti in nem-  
škimi merodajnimi osebnostmi. Razgo-  
vori, ki so potekali v odkriti prisrčenosti  
in prijateljskem duhu, so se nanašali na  
vsa vprašanja, ki se tičejo obeh držav.  
Obe strani gledata v prijateljstvo, pol-  
nem zaupanja ter v tesnem sodelovanju,  
ki veže Jugoslavijo z Nemčijo in Italijo,  
biten element pomiritve Evrope, kakor  
tudi politike, ki ima za cilj stvarno kon-  
struktivno delo. Obe vladi sta trdno od-

ločeni, da na tej snami in čvrsti podlagi  
dalje poglobljata svoje odnose na po-  
litičnem, gospodarskem in kulturnem  
polju. V popolnem soglasju z italijansko  
vlado sta prepričani, da s to jasno poli-  
tiko služita narodu, odstranitvi politične  
napetosti, ki vlada nad Evropo in zagotovi-  
tvi mirnega razvoja, ki jamči živ-  
ljenjske pravice narodov.

### Manifestacije pri odhodu iz Berlina

Berlin, 5. jun. a Berlin je danes po pet-  
dnevem uradnem obisku priredil knezu  
namestniku Pavlu in kneginji Olgi enako  
veličastno slovo, kakor je bil sprejem.  
Lehrtski kolodvor je bil spet ves v jugo-  
slovenskih in nemških zastavah ter okra-  
šen z zelenjem in cvetjem. Pred odhodom  
dvornega vlaka so se zbrali tam člani nem-  
ške vlade, člani diplomatskega zbora, naj-  
višji predstavniki vojske, mornarice in le-  
talstva ter najvišji predstavniki narodno-  
socialistične stranke.

Ob 18. je knez namestnik Pavle naredil  
poslovilni obisk pri kancelarju Hitlerju v  
kancelarski palači, kjer je knez Pavla  
počakal Hitler na stopnišču. Po poslovil-  
nem obisku pri Hitlerju je knez namest-  
nik vrnil v dvorec Bellevue, kamor so ob  
19.15 prispeli Göring in njegova soproga

ter zunanji minister v. Ribbentrop, da  
spremijo kneza Pavla in kneginjo Olgo na  
kolodvor. Ob 19.20 se je pripeljal v dvorec  
Bellevue kancelar Hitler. Nekaj minut za-  
tem so se Nj. Vis. knez in kneginja, kance-  
lar Hitler, maršal Göring in njegova so-  
proga odpeljali na kolodvor, za njimi pa  
ostalo spremstvo.

Spreved avtomobilov je krenil po slav-  
nostno okrašenih berlinskih ulicah, na ka-  
terih se je zbralo ogromno število Berlin-  
čanov, ki so vnovič prirejali viharne ova-  
cije. Na trgu pred postajo je knez na-  
mešnik v spremstvu kancelarja Hitlerja  
obšel tam postrojeni častni bataljon, naj-  
prej četo pehote, zatem četo mornarjev in  
končno četo letalcev. Godba je medtem  
igrala jugoslovensko himno. Po obhodu  
častne čete sta Nj. Visočanstvi v spre-  
stvu kancelarja Hitlerja odšli na peron.  
Tam zbrana mladina jim je navdušeno  
vzklikala. Ga. Göringova in soproga jugo-  
slovenskega poslanika Andrića sta izo-  
čili kneginjo Olgi krasne šopke cvetja. Na  
peronu pred dvornim vlakom sta se Nj.  
Vis. knez in kneginja poslovila najprej s  
kancelarjem Hitlerjem, zatem pa marša-  
lom Göringom, zunanjim ministrom v. Rib-  
bentropom, generalom Brauchitschem in  
drugimi zastopniki nemške vojske in vla-  
de. Skozí okno dvornega vlaka se je knez  
namestnik Pavle ponovno rokoval z vo-  
diteljem rajha, ko se je začel vlak premi-  
kati.

Ob zvokih jugoslovenske himne in ova-  
cijah vseh na peronu zbranih je vlak od-  
peljal s postaje, knez namestnik pa je ves  
čas odzdravil pri oknu s salutiranjem.

### Knez namestnik v Draždanih

Dresden, 6. junija. AA. (DNB). Nj. kr.  
Vis. knez namestnik Pavle in kneginja  
Olga sta danes obiskala dresdensko gale-  
rijo slik. Zatem sta si visoka gosta ogla-  
dala gradič Piltitz ob Labi.

### Zadovoljstvo v Italiji

Rim, 6. junija. AA. (DNB). Komunika,  
ki je bil izdan po uradnem obisku kneza  
namestnika Pavla v Berlinu, je zbudil ve-  
liko pozornost v tukajšnjih političnih kro-  
gih. Smatrajo, da velik pomen tega obiska  
ne obstoji samo v končnem uradnem po-  
ročilu, ki nedvoumno izraža prisrčnost in  
prijateljstvo med Nemčijo in Jugoslavijo,  
temveč predvsem v jasnem poudarku že-  
lje o sodelovanju Jugoslavije z Nemčijo in  
Italijo. Poudarek popolnega soglasja z  
italijansko vlado pozdravlja tu s poseb-  
nim zadovoljstvom. Prevladuje prepriča-  
nje, da bodo uspehi berlinskih razgovorov  
nudili pogoje za konstruktivno delo in  
razvoj zunanje politike, ki ima namen za-  
varovati življenjske koristi posameznih  
narodov.

## Anglija proučuje odgovor ruske vlade

### Odgovorila bo nanj v sporazumu s francosko vlado Chamberlainove izjave v parlamentu

London, 5. junija. (Reuter). Danes po-  
poldne se je po binokostnih počitnicah zo-  
pet sestala spodnja zbornica. Na neko vpra-  
šanje o pogajanjih med Londonom in Mo-  
skvo je predsednik vlade rekel, da je bri-  
tanska vlada dobila v soboto odgovor sov-  
jetske vlade na britansko-francoske pred-  
loge in da ta odgovor zdaj proučuje.

Laburistični poslanec Adams je vpra-  
šal Chamberlaina, ali računa odnosno ali  
bo računal za možnost uradnega obiska v  
Moskvi spriči izjave, ki jo je podal pred  
monakovskimi razgovori, da so osebni sti-  
ki med poglavarji vlad zelo koristni.

Chamberlain je odgovoril, da ne misli,  
da bi v sedanjih razmerah takšen nasvet,  
kakršen je Adamsov, mogel koristiti.

London, 5. junija. AA. (Reuter). Diplo-  
matski urednik Reuterja je izvedel, da prou-  
čujejo vladni strokovnjaki in svetovalci  
sovjetske protipredloge na britansko noto.  
Sovjetski predlogi bi utegnili terjati na-  
knadno izmenjavo misli s sovjetsko vlado,  
posebno glede formule za jamstvo varno-  
sti pred neposrednim napadom čez balti-  
ške države. Ker je sovjetska vlada spo-  
čila svoj predlog obenem tudi francoski  
vladi obstoj možnost konzultiranja s fran-  
cosko vlado, preden pojde v Moskvo kak-  
šen odgovor.

### Ruska seja angleške vlade

London, 5. junija. AA. (Reuter). Redna  
seja ministrskega sveta, ki se sestane v  
sredo, bo posvečena vprašanju, nastalim  
v zvezi s pogajanjih med Londonom in Mo-  
skvo. Ni izključeno, da se bo v zvezi s tem  
vprašanji vršila še pred sredo izredna  
ministrska seja.

### Vorošilov ne pride na angleške manevre

Moskva, 5. junija. AA. (Havas). Izve se  
iz dobro obveščene vira, da je Vorošilov  
poslal angleškemu generalštabu svoj

Navzlic tej navidezno večji ubrano-  
sti političnih tendenc, ki se kaže v  
sunku na desno, pa je duhovna strnj-  
nost madžarskega naroda po binokost-  
nih volitvah dejansko manjša zaradi  
ojačenja ekstremnih pokretov, ki so  
že doslej prizadevali vladi marsikako  
notranjo nepriliko. Manjša pa je o-  
benem tudi madžarska zunanja od-  
pornost, kajti značilnost sedanjega po-  
litičnega položaja na Madžarskem je  
predvsem v tem, da bo vlada morala v  
zunanji politiki ubirati pota, ki jim v  
notranji politiki brez tveganja še več-  
je okrepitve desničarskih skrajnosti ne  
bo mogla slediti. V tem pa se bo po-  
javljalo nasprotje med notranje-politič-  
nimi in zunanje-političnimi težnjami  
sedanjega režima na Madžarskem, kar  
ne bo moglo ostati brez pretresov. Od  
tega, komu bodo ti pretresi prišli naj-  
bolj prav, bo predvsem odvisen na-  
daljnji razvoj naše madžarske sosedje.

odgovor na vabilo, naj prisostvuje angle-  
škimi manevrom. V svojem odgovoru mar-  
šal Vorošilov na ljubezniv način obžaluje,  
da ne more prisostvovati manevrom angle-  
ške vojske, ker se bodo istočasno vršili ma-  
nevri sovjetske vojske. V odgovoru pa Vorošilov  
objavlja, da ga bo zastopala pri  
angleških manevrih skupina visokih sovjet-  
skih vojaških funkcionarjev.

Ze takrat, ko je bilo objavljeno vabilo  
angleškega generalštaba Vorošilovu, se je  
dvomilo, ali bo sovjetski maršal mogel pri-  
sostvovati manevrom. Znano je, da člani  
političnega biroja potujejo v inozemstvo v  
izjemnih primerih. Vorošilov je zastopil  
Sovjetsko Rusijo samo enkrat in to o pri-  
lici proslave 10-letnice turške republike leta  
1933. Vsekakor pa se zdi, da odgovor  
maršala Vorošilova ni v nobeni zvezi s po-  
tekem angleško-francosko-sovjetskih pogaj-  
anj.

### Mnenja pariških listov

Pariz, 6. junija. AA. (Havas) V zvezi z  
razgovori, ki potekajo s Sovjetsko Rusijo,  
piše »Figaro«: Očividno je, da mora Rusija  
zavzeti mesto v sistemu, ki ga grade za-  
padne demokratične države. To bi nalaga-  
le njene lastne koristi in njen zemlje-  
pisni položaj. Angleški konzervativci se  
javljajo kot oni, ki zahtevajo nekaj od  
Moskve. Če bo Rusija ostala gluha za te  
zahteve, bo morala prevzeti riziko, da po-  
stane osamljena. »Excelsior« piše: Neka-  
teri nas hočejo prepričati, da je najbolje,  
če se za začetek ustavimo pri nedoločni  
formuli. Naj gre za Rusijo ali za kako drugo  
državo, vse, kar je nedoločnega, mora  
biti strogo izključeno iz takega pakta. »Petit  
Parisien« pravi: »Foreigen Office« in  
»Quai d'Orsay« sta večerj začela z izme-  
njavo misli o tem, kako bi bilo mogoče pre-  
broditi ovire, ki stoje na poti k sklenitvi  
trojnega sporazuma. Ker angleško in fran-  
cosko vlado podpira večina svetovnega jav-  
nega mnenja, ki smatra, da je treba kon-  
čati razgovore, ni dvoma, da bosta podvo-  
jili svoja prizadevanja, da bi našli način,  
ki bi zadovoljil vse prizadete države.

### Tatarescu poklican iz Pariza v Bukarešto

Bukarešta, 5. junija. o Rumunski posla-  
nik v Parizu Tatarescu bo prispel v sredo  
v važni misiji v Bukarešto. Splošno se  
smatra, da je njegov prihod v zvezi z med-  
narodnim položajem.

### Razgovori londonskega poljskega poslanika

London, 6. junija. br. Danes dopoldne je  
bil poljski poslanik v Londonu pri ministr-  
skem predsedniku Chamberlainu in zuna-  
njem ministru lordu Halifaxu. Oba raz-  
govora sta trajala dalje časa, in nekoliko  
pozneje so se v poučenih političnih kro-  
gih razširile vesti, da sta se nanašala na an-  
gleško-francosko-ruska pogajanja. Poljski po-  
slanik je informiral angleškega državnika  
zlasti o stališču poljske vlade glede garan-  
cij, ki jih Rusija zahteva za baltiške dr-  
žave.

### Berlinski veleposlanik na referatu v Parizu

Pariz, 6. junija. v. Francoski poslanik v  
Berlinu Coulondre je večerj popoldne na  
poviz zunanega ministra prispel v Pariz  
na poročanje. Takoj po svojem prihodu se  
je zglasil pri zunanjem ministru Bon-  
netu, katerega je predvsem obvestil o zad-  
njih diplomatskih dogodkih v Berlinu.

## Rusija popušča?

### Optimistična zagotovila sovjetskih diplomatov v Lon- donu — Pogodba bo podpisana najkasneje v 14 dneh

London, 5. junija. z. V krogih ruskega  
veleposlaništva izjavljajo, da bodo pogo-  
janja za sklenitev vojaške trozveze Angli-  
je, Francije in Rusije končana najkasne-  
je v 14 dneh. Ruska kritika se nikakor ne  
nanaša na vsebino angleško-francoskega  
predloga, marveč izraža samo željo Mo-  
skve po čim večji jasnosti. Ruska vlada  
se zadovoljuje s tem, če priznata Anglija  
in Francija, da pomeni ogražanje baltiških  
držav obenem tudi ogražanje Rusije same.  
Na tej osnovi se bo tako po sodbi angle-  
ških, kakor ruskih krogov lahko dosegel  
sporazum. Kar se tiče povezanosti zvezne  
pogodbe s členom 16 pakta o Društvu na  
rodov, prevladuje splošno mnenje, da je  
bila Anglija že od vsega začetka priprav-  
ljena to namero opustiti. Vse ostale pred-  
loge smatrajo v Moskvi za sprejemljive in  
tudi ne ugovarjajo temu, da se iz tega  
pakta izločijo problemi Daljnega vzhoda.

### Kdo bo potoval v Moskvo?

London, 5. junija. d. V tukajšnjih poli-  
tičnih krogih zagotavljajo, da so časopisne  
vesti, po katerih se resno razpravlja o od-  
posiljavitvi nekega visokega uradnika zuna-  
njega ministrstva v Moskvo, popolnoma  
utemeljene. Tozadavni predlog je prvi di-  
plomatični svetovalec vlade, sir Robert  
Vansittart, že predložil zunanjemu mini-  
stru lordu Halifaxu, čim se je vrnil z bin-  
kostičnih počitnic. O osebnosti, ki prihaja v  
poštev kot vodja britanske delegacije za  
Moskvo, do trenutka še ni padla končna  
odločitev. Poleg zunanega ministra Halifaxa  
sama in državnega podtajnika zuna-  
njega ministrstva Butlerja prihaja v po-  
štev tudi sir Robert Vansittart. Proti oseb-  
nemu potovanju zunanega ministra Halifa-  
xa govori po naziranju vplivnih krogov  
okolščina, da se Halifax, ako bi odpotoval  
v Moskvo, ne bi mogel vrneti brez podpisa  
pogodbe, ako ne bi hotel spraviti v  
nevarnost svojega lastnega ugleda in pre-  
stiža vlade. Halifax bi se tako že v naprej  
izročil v roke sovjetov, ki bi po možnosti  
potem svoje zahteve še povečali. Držav-  
nemu podtajniku Butlerju pripisujejo pre-

malo potrebnih izkušenj, da bi mu poverili  
tako važno in delikatno misijo. Pod takimi  
okolščini smatrajo v političnih krogih za  
najsposobnejšega uradnika zunanega  
ministrstva diplomatskega svetovalca vla-  
de, sira Roberta Vansittarta.

### Poljsko svarilo Rusiji

Varšava, 6. junija. AA. (Pat). List »Do-  
bri vječor« piše o stališču sovjetske vlade  
v pogajanjih z Londonom in Parizom ter  
poleg drugega pravi, da sovjetska vlada s  
svojo upornostjo želi, da se maščuje za svo-  
je prejšnje diplomatske poraze, ki jih je  
pretrpela na polju velike mednarodne po-  
litike. List pravi, da sovjetska vlada hoče  
zbuditi vtis, češ da je sodelovanje sovjet-  
ske Rusije neobhodno potrebno in da brez  
tega sodelovanja ne more biti dosežen cilj,  
za katerim gresta londonska in pariška po-  
litika. Na koncu pravi članek, da bo sov-  
jetska Rusija s takšnim svojim zadržanjem  
na koncu koncev prisilila London in Pariz,  
da še enkrat dobro premisli, ali je res  
neobhodno potrebno sodelovanje sovjet-  
ske Rusije, o katere pomenu kot zavz-  
nika bi se dalo razpravljati.

### Stališče Japonske

Tokio, 6. junija. o. Tukajšnji diplomatski  
krogi zatrjujejo, da je japonska vlada  
podrobno obrazložila v Rimu in Berlinu  
smerne svoje zunanje politike, kakor tu-  
di svoje stališče glede na položaj v Evro-  
pi. Japonska vlada je solidarna z osjo  
Rim-Berlin. Zunanji minister Arita je  
izjavil, da bo Japonska razširila in pove-  
čala svoje obveznosti v Evropi samo v pri-  
meru, če bi Rusija sklenila kakšno pogodbo,  
ki bi ogražala japonske interese. Zato tr-  
dijo v diplomatskih krogih, da bo Japonska  
svoje zadržanje glede na položaj v Evropi  
odločila po stališču, ki ga bo zavzela Ru-  
sija. Če bi ta pristopila k angleško-francosko-  
sovjetskemu bloku, potem bo tudi Japonska  
pristopila k nedavno sklenjeni italijansko-  
nemški vojaški zvezi.

## Nova papeževa akcija

### Po vesteh angleških listov predlaga papež namesto zveze z Rusijo svetovno mirovno konferenco

London, 5. junija. AA. Angleški listi  
poročajo, da sv. stolica dela na to da se  
skliče svetovna konferenca za ureditev  
spornih mednarodnih vprašanj.

»Daily Mail« poroča, da bo papež po-  
slal angleški vladi noto, v kateri bo izra-  
zil svojo vzmernost zaradi angleško-  
sovjetskih pogajanj. V vaticanskih kro-  
gih se smatra, da bi zveza s Sovjetsko  
Rusijo lahko postala tudi priprava poti za  
ateizem v Evropi.

»Daily Herald« piše, da je Vatikan pro-  
ti paktu s Sovjetsko Rusijo in da bo apo-  
stolski delegat v Londonu napravil vse,  
da se skliče mednarodna konferenca.  
Po poročilih listov iz Rima, bo papež po-  
slal note Franciji, Angliji, Poljski, Nem-  
čiji in Italiji. Note ne bodo imele enakega  
besedila. Papež bo v teh notah govoril o  
raznih vprašanjih, ki se tičejo teh vele-  
sil.

Pariz, 5. junija. o. Vatikan je naročil  
papeškim nuncijem v Londonu, Parizu,  
Varšavi in Berlinu, naj se obrnejo v pape-  
ževem imenu na te vlade s prošnjo, da se  
mirno rešijo vsa sporna mednarodna vpra-  
šanja. Govori se, da se papež, ohrabren  
po svoji prvi akciji v tej smeri, znova lo-  
til načrta o sklicanju petorne konference  
med zastopniki Anglije, Francije, Italije,  
Nemčije in Poljske. V okviru te konfe-  
rence naj bi se reševali nemško-poljski in  
italijansko-francoski spor ter druge zah-

teve posameznih držav, ki lahko ogražajo  
mir. Po vesteh londonskih listov se je pa-  
pež odločil za ta novi korak, ker se boji,  
da bi bila v primeru, če bi bila sklenjena  
pogodba med Anglijo, Francijo in Rusijo,  
za zmerom zaprta vrata za mirno rešitev  
spornih vprašanj med državami osti in za-  
padnima velesilama.

### Pojasnila Vatikanu

Vatikan, 6. junija. AA. (Reuter). Sv.  
stolica je izdala poročilo, v katerem de-  
mantra vest, da je sv. oče poslal novo po-  
slanico voditeljem evropske politike. Ak-  
tivnost sv. stolice za ohranitev miru, ki  
se je začela pred nekaj časa, se nadaljuje  
po črti, ki je bila že preje označena.  
Nekateri listi so prinesli vesti o novih po-  
slancih, ki jo je sv. oče poslal državnikom  
po govoru, ki ga je imel v petek. To je  
samo novinarska fantazija. Stvarni ni bi-  
lo ničesar več dodati temu, kar je sveti  
oče povedal. Sveta stolica nadaljuje raz-  
govore, toda vedno v duhu smeri, ki je  
postavljena že preje od sv. očeta. Sv. sto-  
lica dela na to, da spomni odgovorne dr-  
žavnike na koristnost ohranitve miru in  
na ogromno škodo, ki bi nastala, ako bi  
države začele reševati medsebojne spore  
z vojno. Sv. oče polaga upanje na dobro  
razpoloženje in dobro voljo, o čemer je  
prejel zagotovila in zaradi česar smatra,  
da se bodo njegove želje izpolnile.

# Trije vrhovni poveljniki francoske oborožene sile

## Zunanji politiki posvećena seja francoske vlade pod predsedstvom prezidenta Lebruna

Pariz, 6. junija. AA. Današnja ministrska seja, ki ji je predsedoval predsednik francoske republike Albert Lebrun, je bila posvećena v glavnem zunanje-političnim vprašanjem. Zunanji minister Bonnet je podal poročilo o mednarodnem položaju. Podrobno je obvestil ministrski svet predvsem o dosedanjem poteku francosko-angleško-sovjetskih pogajanj. Prebral je tudi besedilo odgovora sovjetske vlade na angleško-francoske predloge.

Pri razpravi o teh pogajanjih je ministrski svet izžrpnno pretresal sovjetski odgovor ter spremembe in dopolnitve, ki jih zahteva sovjetska vlada. Ministri so razpravljali o možnostih za kompromis glede teh protipredlogov. Sklenjeno je bilo, da se nadaljuje z izmenjavo misli med Parizom in Londonom o tej stvari. Prevladuje vtis, da ni več velikih ovir za končni sporazum med temi tremi zainteresiranimi vesilani.

Zunanji minister Bonnet je v svojem poročilu tudi razložil dosedanj potek francosko-turških pogajanj. Kolikor se je moglo zvedeti je Bonnet pri tej priliki poleg drugega obvestil ministrski svet, da se bo v najkrajšem času v Ankarji sestala vlada na sejo, na kateri bodo razpravljali o najnovejših francoskih predlogih. V svojem poročilu je zunanji minister končno dotaknil nekaterih srednjeevropskih vprašanj in Daljnega Vzhoda. Ministrski svet je soglasno odobril poročilo zunanjega ministra.

Na seji je predsednik republike Albert Lebrun podpisal tudi več uredb z zakonsko močjo, ki jih je predložil v podpis predsednik vlade Daladier, med drugimi uredbi o imenovanju in naslovih najvišjih oficirjev državne oborožene sile. Po tej uredbi bo general Gamelin odslej nosil naslov vrhovnega poveljnika suhozemske

oborožene sile in bo obenem obdržal tudi naslov načelnika glavnega generalštaba. Načelnik glavnega admiralskega štaba admiral Darian dobi poleg dosedanjega naslova še naslov vrhovnega poveljnika vojne mornarice. Načelnik generalnega štaba vojnega letalstva general Vuillemin dobi poleg dosedanjega naslova še naslov vrhovnega poveljnika letalske oborožene sile.

Ustanavlja se novi čin armijskega generala (v francoski vojski sta obstajala do zdaj samo 2 generalna čina: brigadni in divizijski). Ta čin bodo za zdaj dobili vsi divizijski generali, ki so člani vrhovnega vojaškega sveta. Podadmirali, ki so člani vrhovnega pomorskega sveta bodo nosili admiralski čin.

Te novosti so uvedene med drugim tudi zaradi tega, da bi najvišji zastopniki francoske oborožene sile v protokolarnem pogledu imeli isti rang, kakor ga imajo odgovarjajoči suhozemski in pomorski višji oficirji drugih držav.

## General Gamelin v Londonu

London, 6. junija. AA. (Reuter): Danes ob 13.20 je prispel v Dover general Gamelin. General Gamelin bo imel v Londonu razgovore z načelnikom britanskega generalštaba Gortom in z drugimi poveljniki angleške vojske.

London, 6. junija. AA. General Gamelin se je ob 15.38 pripeljal na Viktorijino postajo. Na peronu mu je častna četa grenadirjev izkazala vojaško čast, vojaška godba je pa igrala marseljsko. Več tisoč ljudi je pred postajo pozdravilo generala Gamelina.

## Italijanska sodba o razmerju vojnih sil

Rim, 6. junija. AA. Diplomatski urednik Agencije Stefani piše: V sedanjem trenutku se lahko reče, da predstavlja upiranje baltičskih držav, da bi se priključile politiki obkoljevanja ter postale žrtev sporazuma zapada s Sovjetsko Rusijo, stvarno garancijo za mir. Druga težava obkoljevanja je v tem, da zapadne sile nimajo možnosti postaviti proti močnemu italijansko-nemškemu bloku enake vojne sile. Francoska vojska je vezna na Renu, v Alpih in v Libiji ter v kolonijah. Razen tega se ne sme pozabiti, da francoska vojska ne more biti v Pirenejih, Maroku in vzhodnih državah na Bliznjem vzhodu isto zadostno. Nasprotno pa lahko nemško-italijanski blok računata, da se bo v vojaškem pogledu še ojačal z vojno silo svojih prijateljev. To je ogromen napredek, toda z njim problem še ni rešen. Potrebno je, da

mine več let, da bi lahko angleški generalni štab razpolagal z divizijami, ki naj bi bile kot rezerve dodane francoskim divizijam. Anglija izdaja milijarde in milijarde za oborožitev. Toda ako je lahko nabavljati orožje, potem je treba reči, da je težko ustanoviti armade ter jih izučiti. Da bi prikrila to svojo siromaštvo je angleška vlada začela izvajati zakon z dne 10. maja o obvezni vojaški službi. Politika obkoljevanja se lahko improvizira, ne more pa se improvizirati velika armada. Če se vzamejo v poštev vse težave politike obkoljevanja, se jasno vidi, kako soliden je blok nove Italije in nove Nemčije, ki lahko računata na sto in sto divizij popolnoma pripravljenih in sijajno opremljenih. Ta blok je pravi čuvár miru na osnovi pravičnosti v Evropi.

## Defile prostovoljskih legij iz Španije v Berlinu in Neaplju

Neapelj, 6. junija. AA. Italijanski kralj Viktor Emanuel je danes v uniformi prvega maršala italijanskega cesarstva pregledal 22.000 legionarjev, ki so se vrnili iz Španije in privedli kralju viharne ovacije. Po pregledu čet je kralj toplo čestital generalu Gambari, nakar se je odpeljal na Trg plebiscita, kjer je bila slavnostna parada.

Berlin, 6. junija. AA. Dopoldne ob 10. je nemški kancelar Hitler prisostvoval pred zgradbo tehnične fakultete vojaški paradni nemških prostovoljcev iz Španije. Na častni tribunski so zavzeli mesta častni vlade, diplomatski zbor, generali, admirali in množični gostje. Na vrvišem mestu so poleg voditelja Nemčije sedeli številni

častni gostje iz Španije in zastopstva španskih častnikov, ki so spremljali nemške prostovoljce iz Španije v Nemčijo. Posebno častna mesta so bila namenjena ranjenim legionarjem in članom njihovih rodbin. Za Hitlerjem je stal maršal Göring, nato admiral Raeder, general Brauchitsch in general Keitel. Vojaško paradu je vodil general Richtofen. V njej so sodelovali oddelki vseh vrst orožja. Na koncu so šli oddelki vojne mornarice, ki so bili od začitka španske državljanske vojne v španskih vodah. Ob 11. je bil vojaški mimohod končan. Maršal Göring je po paradu odšel v letalsko ministrstvo, kjer je položil venec na spomenik padlim letalcem.

## Dve japonski ofenzivi

### Japonske čete vdrle prvič v sedanji vojni v provinco Šensi

Čungking, 6. junija. d. Po poročilih iz kitajskih vojaških krogov so pričeli Japonci dve novi ofenzivi proti kitajskim zapadnim frontam. Direktni cilj prve ofenzive je pristanišče Ihang na Jangceju, drugi napad je usmerjen proti Lanhou v provinci Šensi na glavni cesti v Rusijo. Napad proti Ihangu se je začel v nedeljo, ko so močni japonski oddelki v bližini Hiekanga prekorčili reko Han. Japonska severna armada, ki ima svojo bazo v Paotahu v provinci Suijvan, je medtem prekorčila reko Jangce na vojaških mostovih v provinci Šensi; je to prvič, da so japonske čete vdrle v to provinco.

Pri bojih v okolici Nančanga v provinci Kiangsi so izgubili Japonci po kitajskih poročilih več kot 8900 mož, mnogo oficirjev in vojakov pa je bilo ujetih. V provinci Hunan, kjer je po osemdesetih prebitih bojih sedaj zopet mir, so Japonci izgubili 2000 mož. Na severu provinc Šansi so Kitajci pognali v beg 7000 japonskih konjenikov. Po najnovejših kitajskih poročilih so

Japonci v provinci Šensi že zadeli na močan kitajski odpor in so Kitajci pripravili, da se jim bo posrečilo ustaviti nadaljnje prodiranje Japoncev v to provinco.

## Nov spopad med Rusi in Japonci

Tokio, 5. junija. AA. (Reuter): Po poročilu iz uradnega japonskega vira se je v soboto pripetil nov oborožen spopad med Japonci in Rusi na rusko-mandžurski meji. Padlo je 6 ruskih vojakov, ranjenih pa je bilo 10. Japonci trdijo da so ruski vojniki vdrli na mandžursko ozemlje in kakšnih 5 milj južnozahodno od Čanglinčaja izzivalno razobesili rusko zastavo. Ker je japonska patrolja zastavo snela, so Rusi poslali čez mejo ojačenja, ki so se spuščala z Japonci v boj Lani v juliju se na istem kraju pripetil resen japonsko-ruski incident.

Predsednik vlade Hiranuma je bil danes v avdenci pri cesarju in mu obširno poročal o zunanje-političnem položaju.

## Požar uničil kolodvor poljske prestolnice

Varšava, 6. junija. w. Ogromen požar je uničil danes najmodernejši kolodvor poljske prestolnice, ki je bil tik pred dvorščino. Ogenj je nastal v zgodnjih jutrnjih urah in so ga z velikim naporom pogasil šele proti poldnevju. Ostalo je le golo zidovje, ki pa je tako poškodovano, da bodo morali večji del ogromne zgradbe temeljev porušiti in na novo pozidati. Škoda gre v milijone. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno, domnevajo pa, da so ga povzročile iskre, ki so nastale pri varjenju železnih travertin in so preskočile na lahko vnetljiv izolirni material. Po ne-

kaj urah požara se je zrušila osem nadstropij visoka centralna dvorana in podrla tudi strop nad peroni in tiri. Pri gašenju je dobilo 20 gasilcev hude poškodbe. Domnevajo pa, da je več gasilcev našlo smrt pod ruševinami.

## Norveški poslanik na našem dvoru

Beograd, 5. junija. AA. Danes ob 11.55 je norveški pooblašeni minister in izredni poslanik za vse balkanske države Sanberger prispel v Beograd, da izroči poverilnice Nj. Vis. knezu namestniku kot pooblašeni minister in izredni norveški poslanik.

## Beležke

### Zlet novosadske sokolske župe

V Starem Bečeju je bil v nedeljo župni zlet novosadske sokolske župe. Na zletu so bili zastopnik Nj. Vel. kralja, zastopnik vlade minister inž. Nikola Bešlić, ban dr. Jovan Radivojević in cela vrsta generalov na čelu z armijskim generalom Miloradom Petrovićem. Ob tej priliki je imel minister Bešlić zbranim Sokolom pozdravni govor, v katerem je dejal med drugim, da je letos minilo 25 let, odkar deluje v Sokolu, v katerem je imel že skoraj vse položaje. »V vsem svojem življenju se nisem nikjer kaj lepšega in boljšega učil, kakor v Sokolu. Sedaj, ko sem na ekspozicijem političnem mestu kot minister, sem smatral za svojo dolžnost, da demisioniram kot funkcionar Sokola. Ostal pa sem njegov član. V sokolstvu naj se ne zanaša politika. Pač pa bi bilo potrebno, da bi se zanašal sokolski duh v našo politiko in v vse naše javno življenje.«

Za ministrom Bešlićem je govoril namestnik starešine saveza SKJ dr. Vladimir Belajčić, ki je dejal, da preveč danes vse sokolstvo od Triglava pa do Dječijelje ena sama misel, ki je tudi slozna misel vsega jugoslovenskega naroda: Branili bomo državo in narod, kadarkoli in kjerkoli bi bilo potrebno!

### Dr. Maček zopet v Zagrebu

V soboto zvečer se je vrnil iz Rogaske Slatine, kjer se je mudil na 14dnevem zdravljenju, predsednik HSS dr. Maček. Po povratku v Zagreb se je takoj sestel z dr. Šutejem in podpredsednikom HSS inž. Avgustom Košutićem, s katerima je imel dolgo konferenco o političnem položaju. Dr. Maček bo ostal nekaj dni v Zagrebu, potem pa bo odpoval v Kupinec, kjer bo ostal več časa na počitnicah.

### Dva zemljoradniška prvaka pri dr. Mačku

V ponedeljek se je pripeljal z jutranjim brzovlakom iz Beograda v Zagreb prvak zemljoradniške stranke dr. Milan Gavrilović. Ob 10. dopoldne se je sestel z dr. Mačkom in konferiral z njim do 12. Razpravljala sta o političnem položaju in bo. dočih odnošjih med beograjsko družbeno opozicijo ter Kmetско demokratско koalicio. Nato se je sestel dr. Gavrilović z Večeslavom Vliderjem in Savo Kosanovićem. Popoldne ob 17. je obiskal podpredsednika HSS inž. Avgusta Košutića in konferiral z njim do 20. ure.

Dr. Mačka je obiskal v ponedeljek popoldne tudi Mate Rusković, član glavnega odbora zemljoradniške stranke in kandidat družbene opozicije za Beograd. Tudi njun razgovor je, kakor poročajo listi, trajal polni dve uri.

### Zopet spori v Jugoslov. učiteljskem udruženju

Glavno glasilo JRZ »Samouprava« po roča, da je bila v Beogradu seja glavnega odbora Jugoslovenskega učiteljskega udruženja, in da so seji prisostvovali delegati iz vseh sekcij v državi. Dalje pravi »Samouprava«:

»Sekcijska predsednika in člani glavnega odbora udruženja iz dunavske in moravske banovine ter Beograda so zapustili sejo glavnega odbora še pred njeno zaključitvijo. To so storila v znak protesta proti delu in politiki ožjega izvršnega odbora JUJ z njegovim predsednikom Dimnikom na čelu. Preden so omenjeni predstavniki dela naših učiteljev zapustili sejo glavnega odbora, so prečitali izjavo v kateri pravijo, da se ne strinjajo z delom izvršnega odbora in njegovega predsednika Dimnika, ki s svojim delom škoduje tej največji stanovski organizaciji.«

### Politika in katoličanstvo

»Nedelja«, glasilo hrvatskih kršćarjev, ki so sestavni del hrvatske katoliške akcij, je razpravljala o politiki in katoličanstvu ter prihaja do zaključka:

»Mi se kot eminentno katoliška organizacija zavedamo, da je Cerkev uspešno kristalizirala svet brez politike. Ako bi se kraljevstvo Kristusovo širilo s pomočjo politike in strankarskim katoličanstvom, potem bi izgubilo vso svojo notranjo dinamiko. Odvisno bi bilo od sebičnih zahtev, malenkosti in spletk. Vsa naša član lahko postane član tiste stranke, ki mu najbolj ugaja, in to vse dotlej, dokler ni delo te stranke protivrsko ali pa protihrvatsko. Mi v naših lokalnih ne razpravljamo o strankah in strankarski politiki, temveč samo o hrvatskem narodu, ker se zavedamo, da stoji narod nad strankami.«

### Skupen nastop balkanskih držav v Buenos Airesu

V drugi polovici maja je bil v Buenos Airesu kongres delegatov poštih uprav vseh držav, ki so članice mednarodne poštne unije. Kakor poroča »Politika«, je na kongresu vzbudilo veliko pozornost dejstvo, da so delegati vseh balkanskih držav, vključno s Bolgarijo, nastopali v vseh vprašanjih kot enota. Predložili so okrog 70 predlogov, ki so bili skoro vsi sprejeti. Delegatom balkanskih držav je privedli svečan sprejem argentinski jugoslovenski poslanik dr. Cankar.

### Tesnejša združitev Albanije z Italijo

Italijanski listi obširno poročajo o svečanostih, ki so bile v nedeljo v Rimu in Tirani v Rim je prišla posebna albanska delegacija, ki jo vodi poveljnik dosedanje albanske vojske. Delegacija je sporočila službeni sklep albanske vlade, da se dosedanja samostojna albanska vojska popolnoma združi z italijansko vojsko.

Obenem je bil v Rimu podpisan dogovor z albansko vlado, da bodo v bodoče vso diplomatsko in konzularno službo za Albanijo v inozemstvu opravljala italijanska diplomatska in konzularna zastopstva. Albanska poslaštva in albanski konzulati bodo zaradi tega opuščeni.

Tesnejšo združitev z Italijo so svečano oglasili tudi v Albaniji, kjer je bila istočasno razglašena tudi nova albanska ustava. Ustava določa, da je Albanija dedna monarhija s savojsko dinastijo na čelu. Državna astava je rdeča z dvoglavim črnim orlom in fašističnim liktorskim znakom. Vse priznane veroizpovedi so enakovredne. Izvršna oblast vrši kralj, zakonodajna oblast pa vrhovni korporacijski svet Albanije.

## Predsednik vlade o pogajanjih za sporazum

### Izjave zagrebškimi novinarjem — Obisk v poplavljenih krajih pri Karlovcu

Zagreb, 6. junija. o. Nekoliko pred 11. dopoldne je prispel predsednik vlade Dragiša Cvetković z avtomobilom iz Zagreba v Karlovac. V njegovem spremstvu so bili podban Mihaldžić, osebni tajnik Anastasijević in več uradnikov banske uprave. Predsednik vlade si je ogledal kraje, ki so bili poplavljeni. Po tem ogledu so imeli novinarji priliko, da so ga vprašali, kako stoji stvar s sporazumom.

Predsednik vlade je odgovoril: »Niso točne vesti, da je vse prekinjeno. Imeli smo nekoliko zastoja, da proučimo gotove okoliščine, toda do sporazuma mora priti, ker zahtevajo to interesi vseh nas Srbov, Hrvatov in Slovencev. Glavno je, da obstoja dobra volja na obeh straneh.«

Vem, da je dr. Maček za sporazum, ker mi je znano, da je pri njem dobra volja. Zagotavljam vas, da je tudi pri meni dobra volja.«

Na nadaljnja vprašanja novinarjev je predsednik vlade dejal: »Kako ste trdovratni! Veste, da je dr. Maček dejal, da je plug naravnani, jaz pa pravim, da smo plug naravnali in da smo zaorali tudi prvo brazdo, vendar pa smo nekoliko zastali, toda pri dobrih ljudeh, ki so pošten in imajo dobre namene, se morejo prebroditi vse težkote. Našli bomo izhod. Glavno je, da bo do sporazuma prišlo, ker je sporazum v interesu nas vseh. To naj vam bo za danes dovolj.«

## Strel na princeso Kentsko

### Nepojasnen vznemirljiv dogodek v Londonu — Vojvodinja Kentska nepoškodovana, atentator aretiran

London, 6. junija. a. Agencija Reuter poroča: Princesa Marina, soproga vojvode Kentskega, se je s moči odpeljala v spremstvu lady Portalingtonove iz svoje palače v neki kino. Na poti je nenadoma počil strel iz puške. Vojvodinja je ostala nepoškodovana. Zvedela je za incident šele po povratku iz kina. Strel je čul neki pasant, ki je tudi opazil neznanega možkega, ki je sedel na tleh in držal v roki lovsko puško. Dva stražnika sta neznanca takoj aretirala. Pozneje so našli v bližini tudi lovsko puško. Baje se piše atentator Laurola in je prispel iz Avstralije ter biva v Londonu šele tri tedne. Star je

45 let. Zaenkrat ga je policija zasiljala samo zaradi prestopka proti zakonskim določbam o nošnji orožja. Zasliševanje se bo nadaljevalo, ker čaka policija še na nadaljnje podatke policijskih organov. Laurola je bil v trenutku, ko je oddal strel, oddaljen dve hšji od rezidence vojvodinje Kentske. Danes je bil pred sodiščem zaslišan stražnik, ki je imel sredi službe pri Belgrave-Square. Izjavil je, da je slišal strel takoj, ko je avto vojvodinje Kentske zapustil Belgrave, in videl, kako je atentator stekel po ulici. Aretiral je atentatorja v trenutku, ko se je skušal izgubiti v gneči.

## Ogenj pri Sokolskem domu v Kočevju

Kočevje, 6. junija Sokolski dom v Kočevju bi sinoči skoraj postal žrtev požara, če bi vrli, v domu navzoči Sokoli ne preprečili pravočasno zlobne nakane.

Pretekla nedelja je bila veličasten dan za kočevske Sokole in vse sokolstvu naklonjene kočevske Slovence. Telovadniki nastop kočevskega matičnega sokolskega društva, ki je bil združen z obrambnim zborom sokolstva ljubljanske župe, je privabil v Kočevje preko tisoč ljudi, da ne štejemo pri tem domačih Sokolov, ki so bili obilno zaposleni pri delih za udobno pogostitev dragih bratov in sester iz družtev, ki so se ta dan udeležila po svojem številnem članstvu tega pomembnega slavlja v Kočevju. Vtis, ki ga je napravila sokolska prireditve v Kočevju, je bil navdse ugoden, tembolj, ker je vsa slovesnost na tem narodno mešanem koščku naše zemlje minila brez najmanjšega incidenta. Zato se kočevski Sokoli in prijatelji kočevskega sokolskega društva niso mogli sprizniti z žalostno novico, ki je sinoči okrog devete ure alarmirala na noge skoraj vse sokolske Kočevje, ko se je po mestu in okolici razširil glas, da za komaj dograjenim kočevskim sokolskim domom gori.

Kakor je že običajno, so bili v ponedeljek po uspelem slavlju kočevski Sokoli zaposleni pri domu s pospravljanjem in čiščenjem doma, ki je bil prejšnji dan zatočišče dragih gostov iz vse Slovenije. Malo po dvajseti uri, ko se je pričelo že mračiti, sta starosta br. inž. Vinko Sadar

in br. Paradiž pregledovala vse prostore Sokolskega doma. Pri tej inspekciji sta se pomudila za kratek čas tudi na verandi Sokolskega doma. Starosta br. Sadar je tedaj opazil, da se za Sokolskim domom dvigajo gosti oblaki dima. Hitro je skical navzoco brate, ki so pohitili na prostor za Sokolskim domom, kjer so bile zložene deske in preostalo gradivo od pravkar dograjene sokolske stavbe. Prostor za Sokolskim domom je bil založen v dolžini 20 m z drvmi in deskami. Sredi gomile lesa, tik ob zidu, je bil ogenj, ki je z visoko dvigajočimi se plameni že oblozival okna stavbe in grozil, da se bo zdaj zdaj vnela tudi streha Sokolskega doma. Pod energičnim vodstvom prisebnega br. staroste se je vrtil Sokolom posrečilo v naglici razmetati skladiščno lesa in tako preprečiti hujše posledice tega požara. Če bi pomoč ne prišla pravočasno, bi stavba gotovo zgorela, ker se je vrnemalo že okno in tudi streha.

Komisija, ki si je še isti večer ogledala prizorišče požara, je ugotovila, da je bil ogenj podtaknjen. Okoli naloženih desk, ki so gorele z visokim plamenom, je bilo opaziti polno natresene lesene volne. Omenjeni večer so imeli, kakor doznava Vaš dopisnik, gasilci iz Kočevja tudi vaje, vendar jim ni bilo potrebno stopiti v akcijo, ker so Sokoli požar že sami pogasili. Dogodek je prijavljen orožnikom, ki vrše preiskavo in je upati, da bodo krivci kmalu izsledeni ter za svoje zlobno ponašanje tudi primerno nagrajeni.

## Obisk kralja Jurija v Zedinjenih državah

Toronto, 6. junija. br. Kralj Jurij in kraljica Elizabeta sta se iz zapadne Kanade danes vrnili v Toronto. Jutri zjutraj bosta odpotovala v Zedinjene države, kjer so že končane vse priprave za navdse svečan sprejem. Iz Washingtona sta odpotovala danes angleškima suverenoma nasproti državni tajnik za zunanje zadeve Cordell Hull in angleški poslanik v Washingtonu, ki je ves v zavezah Zedinjenih držav in Anglije, so že zbrane ogromne množice ljudi iz vseh ameriških vzhodnih držav.

## Garner — ameriški predsedniški kandidat

Washington, 6. junija. AA. Sklep podpredsednika Zedinjenih držav Garnerja, da postavi svojo kandidaturo pri prihodnjih predsedniških volitvah, je prinesel precej jasnosti v ameriško notranjo politiko. Smatra se, da se je Garner sporazumel s predsednikom Rooseveltom, tako da Roosevelt ne bo več kandidiral. Navzlic nasprotjem glede mednarodne politike Roosevelt Garnerja zelo ceni ter smatra, da se bo na ta način izognil razcepju demokratske stranke.

## Pred Gaferncovim odhodom v Atene in Ankaru

Bukarešta, 6. junija. AA. Uradno objavljajo, da bo rumunski zunanji minister Gaferncu 9. junija v parlamentu poročal o mednarodnem položaju. Po ekspozicju bo odpoval na uraden obisk v Atene in Ankaru.

## Grški prestolonaslednik odpoval v Bukarešto

Atene, 5. junija. AA. Prestolonaslednik Pavel se je danes opoldne odpeljal v Bukarešto.

## Pogreb akademika Popovića

Beograd, 6. junija. p. Danes je bil pogreb pokojnega prof. Pavla Popovića, enega največjih sodobnih srbskih znanstvenikov. Pogreba so se udeležili kraljev odposlanec polkovnik Tomić, prosvetni minister Čirić kot zastopnik vlade, najuglednejše osebnosti iz političnih in kulturnih krogov prestolnice, vseučiliška mladina ter ogromna množica naroda. Na pokopališču je govorilo več govornikov.

## Tragedija »Thetisa«

London, 5. junija. AA. (Reuter): Predsednik Chamberlain je podal v spodnji zbornici obširno izjavo o tragediji podmornice »Thetisa«. Izjavil je, da se je podmornica potopila zato, ker je v dva spretnje oddelka podmornice vdrla voda skozi odprto za torpedne cevi, ki je bila odprta v trenutku, ko se je podmornica spuстила pod morsk gladino. Signalni sistem podmornice je bil razdejan, tako da ni bilo mogoče dobiti zveze z drugimi ladjami. Podmornica je dejala signale z dimom. Vsi poskusi, da bi posadko rešili, so se izjalovili.

Zaradi močnih tokov in velikega mraza gredo potapljaška dela za dvigovanje podmornice »Thetisa« počasi od rok in bodo trajala več dni.

## Nov načelnik v prosvetnem ministrstvu

Beograd, 6. junija. p. Za načelnika obširnega oddelka prosvetnega ministrstva je bil imenovan Niko Stipčević, načelnik prosvetnega oddelka banske uprave v Splitu.

## Eksplozija v novosadski plinarni

Novi Sad, 5. junija. p. V tukašnji plinarni je danes opoldne nastala večja eksplozija. Iz glavne plinske cevi je prišel na nekem mestu uhajati plin, ki je eksplodiral spričo, iskre, nastale ob udarcu s klavdivom na cev. K sreči je bila cev tako močna, da je vzdržala zunanji pritisk, vendar je eksplozija povzročila precejšnjo škodo v plinarni. Šest delavcev je bilo ranjenih. Med njimi se trije borijo s smrtjo.

## Iz državne službe

Beograd, 6. junija. p. Za pripravnika je bil imenovan Vinko Urbani, pripravnik pri kmetijski ogledni in kontrolni postaji v Ljubljani, za kontraktualnega učitelja pri državnem mlekarstvu v Škofji Loki pa inž. Dušan Pavličević.

## Slovenec žrtev eksplozije v kopanjskem rudniku

Kosovska Mitrovica, 6. junija. V rudniku Kopaoniku je davl nastala eksplozija. Trije rudarji so bili ubiti, med njimi je tudi Slovenec Alojzij Vozelj.

## Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Po večini jasno, je ponekod delno oblačno. Dunajska: Jasno, ponoči nekoliko topleje.

# Dvajset let po koroški ofenzivi

## Jubilejna slava ljubljanskih in mariborskih topničarjev je bila posebno svečana

Ljubljana, 5. junija  
Na dvorišču kasarne Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja so se čete 16. artiljerijskega polka dopoldne postavile k svečanemu zboru, da v spomin na junaške boje za osvoboditev slovenske Koroške praznujejo svojo krstno slavo.

Vojasnice se je za ta praznik odela v nacionalne trobojnice in mlado zelenje, pred vhodom in na dvorišču pa so bili razpostavljeni poljski, protiletalski in topovski obrambo proti tankom najmodernejšega tipa, prav tako odeti v zelenje, da nazorno prikazuje, kako je naša narodna vojska pripravljena vsak čas. Na lično urejeni tribuni za goste so se zbrali predstavniki naše javnosti in armade, med njimi načelnik dr. Hubad in dr. Orel za bana in banko upravo, komandant divizije, divizijski general Stefanović s svojim pomočnikom, brigadnim generalom Dodicem in šefom divizijskega štaba generalom Radojčićem, zastopnik škofa, stolni župnik dr. Klinar, podpredsednik mestne občine dr. Ravnihar, s šefi mestnih uradov, zastopnik univerze univ. prof. dr. Luckman, zastopnik predsednika apelacije dr. Strasser, portugalski konzul inž. Tomo Knez, pomočnik direktorja državnih železnic Hojs z dr. Jegličem, šentjakobski župnik Barle, prota pravoslavne parohije, predstavniki zveze dobrovoljcev, rezervnih oficirjev, legije koroških borcev in vseh sokolskih društev Ljubljane, predsednik Jugoslovenskega novinarskega združenja Virant, predsednik CMD inž. Mačkovšek, predsednik Zveze JČL dr. Stare in še množica narodnega občinstva. Poleg tribune za goste je bila postrojena tudi častna četa naraščaja in deca Sokola III.

Slovesne obrede z rezanjem kolača so opravili duhovni vseh treh ver, katoliški kurat Ivo Maradič, pravoslavni svečenik Dušan Nikolič in vojni imam Hafiz Imamović. Po slovesnem obredu je imel komandant polka, polkovnik Lukanc, na voljake kratek nagovor, v katerem je poudaril pomen polkovne slave. Artiljerijski polk slavi na svoj praznik spomin na dan, ko je naša slavna vojska v uspešnih bojih za osvoboditev Koroške zmagovito stopila na Gosposvetsko polje. V teh bojih je lepe lavoričke natrgal predvsem 16. artiljerijski polk, ki je s svojo hrabrostjo pomagal zlomiti odpor sovražnikov. Na današnji dan je pred 20 leti prvič zaplapolala jugoslovenska trobojnica na Gosposvetskem polju.

Vsakdo, ki polkovnik govoril vojakom, ki vas v tem trenutku gleda kako vrli in pomosni stojite drug ob drugem, junak ob junaku, brez razlike po veri in plemenu, bo lahko prišel do sklepa, da naša draga domovina kraljevina Jugoslavija sloni na sigurnem temelju, na njeni s slavo ovrnčani vojski,

in pred vašo nezlomljivo voljo, da branite svojega kralja in svojo domovino do poslednje kaplje svoje junaške krvi. Na koncu je polkovnik Lukanc vojakom čestital slavo in vzkljnil vrhovnemu komandantu Nj. Vel. kralju Petru II. Njegovemu vzkljnilu se je odzvala vsa vojska s strumnim enodušnim: Živeli!

Za domačinom je v kratkih besedah ogorvil vojske še komandant divizije, divizijski general Stefanović, ki je poudaril, da se meje naše domovine niso začrtavale za zeleno mizo, temveč jih je pisala kri v junaških bojih sovragom. Nikoli nam še nihče ni odvzel koščka zemlje, ne da bi bil vsako osvoboditev plačal s krvjo. Naši predniki so nam svetel zgled, da bomo zmerom sledili njihovim stopinjam. Ob koncu svojega govora se je divizionar poklonil dušam padlih junakov in zaključil z vzkljnikom mlademu vladarju. Vojska godba, ki jo je vodil polkovnik Herzog, je

zaigrala državno himno, nato pa je komandant divizije pristopil še k četi sokolskega naraščaja s kratkim: Sokoli zdravo! Sokolska mladina mu je strumno vrnila pozdrav.

Sledil je defile, ki je vnovič nazorno izpričal, da vlada v naši vojski disciplina in red, ki sta najboljše jamstvo za obrambo domovine v najtežjih dneh. Defileju je sledila zakuska, na kateri so se predstavniki civilnih oblasti in nacionalnih organizacij zadržali še čez pol dne, da pri tej priliki vnovič manifestirajo nerazdružno povezanost naroda z njegovo vojsko.

### Proslava v Mariboru

Maribor, 5. junija  
Ob 20letnici koroške ofenzive je slavil danes dopoldne tudi mariborski topniški polk svojo slavo. Odlični gostje so se zbrali na okusno okrašenem dvorišču vojašnice vojvode Putnika, kjer je najprej opravil kazniški kurat g. Zavodlal predpisane obrede za katoliško veroizpoved, nato pa prota Simon Ivošević za pravoslavno veroizpoved.

Zatem je spregovoril polkovnik poveljnik polkovnik Peter Kiler, ki je v zanosi spominski besedi proslavil junaštvo naših borcev ob priliki koroške ofenzive pred 70. leti. Zaključil je z vzkljikom Nj. Vel. kralju Petru II. Godba je zaigrala državno himno. Mestni poveljnik general g. Cedomir Stanojlovič je izrazil polkovniku

poveljniku in vsemu polku iskrene čestitke. Ob zaključku se je spomnil padlih junakov, katerih spomin je počastil ves polk s trikratnim vzkljikom »Slava«.

S strumnim paradnim mimohodom polkovnega moštva je bilo oficijelno slavlje končano. Nato je domačin polkovnik Kiler povabil goste k zakuski. K prisrčnemu slavlju naših topničarjev so se zbrali predstavniki mariborskega javnega življenja ter zastopniki vseh mariborskih nacionalnih, viteških, kulturnih in gospodarskih društev. Popoldne je bilo živahno razgibanovo veselje polkovnega moštva. Ves dan je vladalo v vojašnici praznično razpoloženje.

### Srce Slovenskih goric vabi



Pri Sv. Antonu uživaš najlepši razgled po Slovenskih goricah

Kdo ne pozna pravilne lepote Slovenskih goric vsaj iz pripovedovanja, pisanja? Komu ni zaplalo srce od navdušenja, ko je gledal prijazne griče poraščene s sadnim drevjem in gozdovi, obširne zasede goric, kjer se v rahlem vetru pozibava žlahtna vinska trta in sanjajo svoje nemarne sanje zidanice, viničarije? Kdo se še ni veselo nasmehnil, ko mu je pogled objemal desetine cerkva, katerih stolpi se blešče iznad zelenja, obdani z jagnedi, smrekami, lipami? Kdo se še ni divil blazno za zamotanim ovinkom Pesnice, Dravinje, Ščavnice, kjer klopotaajo mlini in žubori voda pesem uspavanko dan in noč, noč in dan? Komu še klopota, zasajen v gorico, ni razvedril misli, zjasnil čela ter ga spravil v dobro voljo? Komu se zlato prleško vino, za katerega trgajo grozdje brhke deklinje in ga prešajo zastavni pebari, ni razvezalo jezika in odprlo srca, če ga je zvrnil vase par krožic? Komu se ne počede sline, ko se spomni žlahtnega okusa mastnih gibanic, ki jih peko prleške gospodinje na velikih ognjiščih, dokler njih površina ni rumena kot samo zlato? Ali je kdo, ki bi si ne želel priti v Slovenske gorice še in še, če jih je že enkrat obiskal? — Ne, prav gotovo ni nikogar, razen če je bil mrtev za lepote vtise, slep za pestrost barv in gluhi, da ni mogel čuti čudovitih spevov

prič, ki se prelivajo nad gozdovi, nad polji.

Mnogokrat ti prilike, da bi si človek iz mesta vse to ogledal. Ni razloga, ki bi na Telovo sprožil željo po izletu tja, zato bi pa ljubitelji narave in dobrot, ki jih lahko nudijo človeku Slovenske gorice, ne smeli prezreti prireditve, katere Slovenjgoričani prirejajo, da bi dali pobudo za obiskovanje svojih krajev in da bi izpričali svojo čuječnost na kulturnem in nacionalnem polju.

Temu namenu je v veliki meri posvečeno tudi sokolsko slavlje, ki bo na Telovo, dne 8. junija pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah. Odnošno Sokolsko društvo, ki spada v krog najdelavnejših edinic, bo ta dan obhajalo desetletnico svojega obstoja ter bo ob enem razvilo svoj društveni prapor.

Sv. Anton je edina razgledna točka, s katere se vidi vse Slovenske gorice od začetka na severozapadu, pa doli do Jeruzalemskih goric. Kakor na dlani leži pred gledalcem ves zemljevid Priekije, ki ga venčajo okoliške planine s Pohorjem, Kozjakom, Donačko in Rogaško na čelu, ki ga obrobijo Haloze, Prekmurje, daleč v ozadju pa nemško grčevje.

Z Andriškega vrha, kjer človeku postreže na najkrajnjem toč. Sv. Antona s prijaznimi nasveti, daljnogledom in zlato kapljico ljubeznivi »Možak«, je razgled, kakršnega nima Slovenija.

Naj bi telovski praznik, ko slavi Sv. Anton, srce Slovenskih goric, svoj sokolski dan, pripeljal v ta čudoviti kraj čim več ljubiteljev lepote in prleških dobrot! Vse te stotine ljudi, ki bodo prišle, da podpro marljivo Sokole, pa naj povedo o lepotah Slovenskih goric svojim znancom, da bodo te enkrat deležne zanimanja, kakršno jim gre.

### Šolska mladina na Prekmurskem tednu

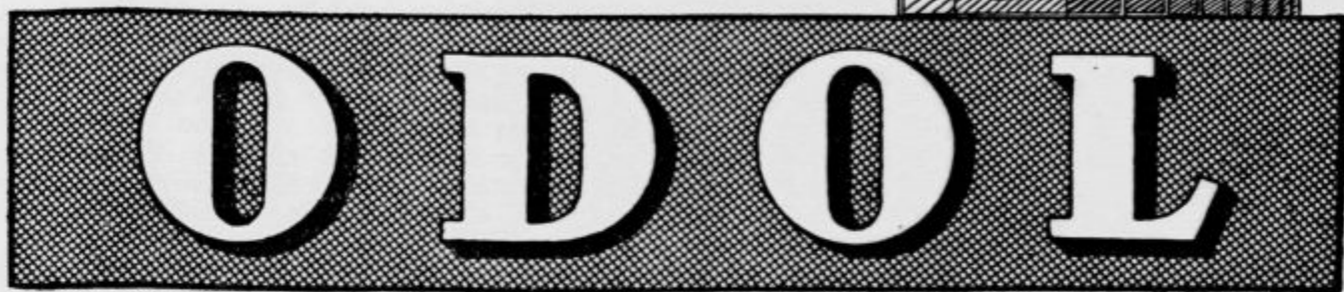
Murska Sobota, 6. junija  
Najdostojnejša proslava 20letne svobode naše Slovenske krajine bo Prekmurski teden od 17. do 26. junija v Murski Soboti. Razne gospodarske in kulturne razstave ter prireditve bodo pokazale sadove našega dela v pretekli dobi. Zavedajoč se dolžnosti do doraščajoče mladine, ki naj ob razstavah Prekmurskega tedna dobi najzazornejši vpogled v kulturna in gospodarska ustvarjanja naše pokrajine, se je odbor Prekmurskega tedna odločil organizirati skupne obiske razstav.

Zaradi izvedbe organizacije teh skupnih obiskov šolske mladine je poslal odbor vsem šolskim vodstvom prošnjo, da pripravijo obisk in število učencev. Ker je pričakovati vprav s strani mladine velik obisk, je bilo nujno potrebno, da se določi za vsako šolo dan, kdaj naj si ogleda razstavo, upoštevajoč pri tem želje vsake šole. Čeprav je čas za prijave določen do 10. junija, je že do 2. junija najavilo obisk skupno nad 2000 učencev iz Prekmurja in ljutomerskega sreza. Odbor »Prekmurskega tedna« si je nabavil lepo število kulturnih filmov, ki jih bo predvajal vprav za mladino. Tudi ljubljanska drama bo pri svojem gostovanju dala dve mladinski predstavi za učence soboških in okoliških šol.

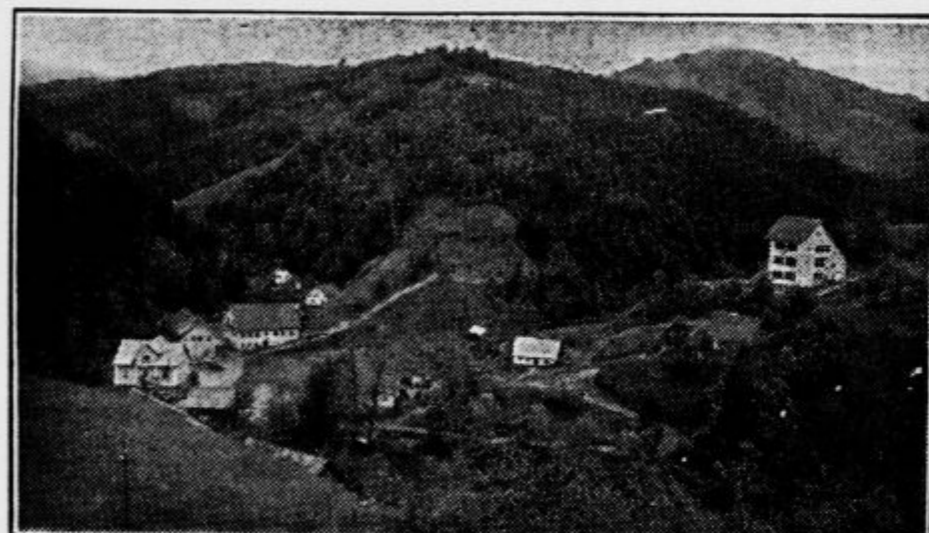
Spodobil se, da tudi srednješolska mladina poseli ob Prekmurskem tednu deželo kneza Kocelja, jo vidi in spozna. Z uvedbo nočne zveze s Prekmurjem je omogočen enodnevni poset Murske Soboti tudi iz Ljubljane brez prenočevanja. Dijski ferijalci ne samo iz štajerske, ampak tudi iz Kranjske, imajo najlepšo priliko, da obiščejo Prekmurje.

## Odol uničuje

Škodljive kalf, ki se ugnezdijo v ustni duplini in med zobmi. Odolova ustna voda je antiseptična in da sveže duhteč vonj iz ust. ODOL ima trajni učinek. Uporabljajte pri dnevni negi ust Odol — čuvaja zdravja.



### Sovodenj na meji je dobil novo šolo



Nova šola stoji desno na gričku nad vasjo

Sovodenj, 5. junija  
Sovodnjska šolska občina je imela v nedeljo enega svojih najlepših dni. Ob prisotnosti številnih prijateljev naše mladine in kulturnega napredka je bila slovesno blagoslovljena nova trirazrednica, ki je bila krajšo že dolgo potrebna. Slovesnosti so se pričele ob 10.30. Goste so pozdravljali mlaji, šola sama pa je bila znotraj in zunaj bogato okrašena s cvetjem, zelenjem in državnimi trobojnicami.

Slavnost se je pričela z igranjem domače godbe na pihala, potem pa je nagovorila zbrano množico šolska upraviteljica gđ. Beti Pokornova. Njene besede so predvsem veljale vdanosti in zvestobi do Nj. Vel. kralja Petra II., nakar je godba intonirala državno himno. Pozdravila je zatem zastopnika kr. banske uprave inspektorja Jegliča, sreskega načelnika g. Kalka, kanonika Mraka iz Stare Loke, nadzornika Kržišnika, projektanta inž. Navinska, učiteljstvo, ki je službovalo svoje dni v Sovodnju, pa tudi ostalo učiteljstvo, ki je prihitelo na slovesnost zvsvega škofojloškega okraja, nadalje vse domače činitelje, ki so v kakršni koli obliki pripomogli, da je dobil Sovodenj šolo. Dekan g. Matej Mrak je prikazal šolo kot žarišče narodne kulture in edince, ki služijo popiemenitju človeka. Po blagoslovljivosti so najprej zapeli

odraški povelj dve pesmici, za njimi pa je nastopil mladinski pevski zbor, ki so se s svojim nastopom prav odlično uveljavili. Sledilo je tudi nekaj prigodnih deklamacij, slednjič pa je spregovoril g. Jeglič. Deca dobiva lepe prostora, naj jih zato uporabljajo s pridom, zvesto in vneto, iz nje naj izhajajo zvesti sinovi velike domovine Jugoslavije. Ob zaključku je ponovno spregovorila gđ. upraviteljica. Povabila je navzoče k ogledu šole.

Novo šolsko poslopje je lepo, ima tri šolske sobe, in je pred vsako prostoren hodnik, da mladini med odmori ne bo treba čepeti v razredih. V posloplju so še pisarna, kabinet, spodaj kleti in precej velika soba za razne tečaje. Stanovanjski prostori so popolnoma ločeni od šolskih. V njih bo imel svoje bivališče upravitelj in dva samca. Okrog šole je dovolj prostora, da bodo ustvarile pridne roke vrt. Po otvoritvi so sedli navzočni k skupnemu obedu in je bilo izpregovorjenih še mnogo lepih in vzpodbudnih besedi. Večerne ure so šele razkropile množico. Mnogi, ki so bili prvič na Sovodnju, so stopili prav do državne meje. Z otvoritvijo sovdnjske šole je storjen v gradbenem sporodu šol, ki še čakajo škofojloški okraj, razveseljiv korak naprej! Naj bi sledili še drugi krajil

### Tovorni avto z Viča je na ovinku na Kočevskem zdrknil s ceste v prepad Lastnica avta gospa Stermecki in šofer ranjena

Fara pri Kočevju, 6. junija  
Včerajšnji dan je bil spet usoden za avtomobilski promet na cesti Kočevje-Sušak. Na ostrem cestnem ovinku je pred Moravo zgrmel v prepad težki tovorni avto, last tvrdke Stermecki iz Viča-Ljubljane. V ponesrečenem vozilu sta se okrog 15. ure peljala s Sušaka proti Ljubljani šofer omenjene tvrdke in lastnica avtomobila gospa Stermecki. Avto je bil zvrhano naložen dešak, ki jih je tvrdka Stermecki dobavila na Sušaku. Slabo oskrbovana in preozka cesta, obenem pa tudi ostri ovinek pred Moravo, ki voznikom zakriva razgled, sta bila vzrok, da je težko vozilo zdrknilo s ceste v prepad. Med padcem se je, kakor pripoveduje gospa Stermecki, avto dvakrat prekucnil. Gospa in šofer sta bila ranjena, vozilo samo pa se je pri padcu poškodovalo, da ni bilo možno nadaljevati vožnje proti Ljubljani.

Ob času nesreče se je slučajno vozil proti Kočevju v svojem avtomobilu kočevski notar in predsednik mestne občine Kočevje, g. Tone Lovšin, ki se je lansko jesen na istem mestu ponesrečil, ko je imel težak karambol z nekim tovornim avtom. Tokrat je prihajal iz Fara kjer je imel uradni dan. Opazil je v prepadu ob cesti prevrjeni tovorni avto, pohitel je na kraj nesreče in nudil ponesrečeni gospe Stermeckijevi prvo pomoč. Na srečo je imel pri sebi v avtomobilu potrebne obveze, da je gospo, ki je močno krvavela iz rane na desnici

ci takoj prevezal. Medtem je Stermeckijev šofer že pohitel z nekim avtotaksimjem v Kočevje za pomoč.

Notar g. Lovšin je s ponesrečeno gospo Stermeckijevo počakal na kraju nesreče, dokler ni mimo privozil sušaski avto, v katerem se je na srečo nahajal tudi banovinski zdravnik iz Fara dr. Ludvik Braune. Potniški avto je počakal, da je zdravnik pregledal poškodbe ranjene gospe Stermeckijeve, nakar so jo prepeljali v Kočevje v ordinacijo k dr. Tonetu Hočvarju. Zaenkrat še ni ugotovljeno, ali ima ponesrečena gospa poleg težjih ran na roki tudi kakšen zlom kosti. Ob času, ko to poročamo, so na kraju nesreče zaposleni delavci in mehaniki, ki se trudijo, da bi prevrnjeni tovorni avto spravili iz prepada na cesto ter ga prepeljali v mehanično delavnico v popravilo.

Ostri ovinek pred Moravo je v teku enega leta zahteval že več avtomobilskih nesreč. Nujno bi bilo torej potrebno, da se na tako nevarnih mestih ceste Kočevje-Sušak razširi, omenjeni ovinek pa preloži. Kakor že vsem prejšnjim avtomobilskim nesrečam na tem odseku državne ceste, o katerih je »Jutro« vedno poročalo, je tudi poslednji nesreči bila vzrok edino preozka cesta. Interesi živahnega prometa, ki je posebno v poletni sezoni, ko se tuji vozi na naš Jadran močno razgiban, seveda zahtevajo, da se cesta čimprej temeljito popravi in razširi.

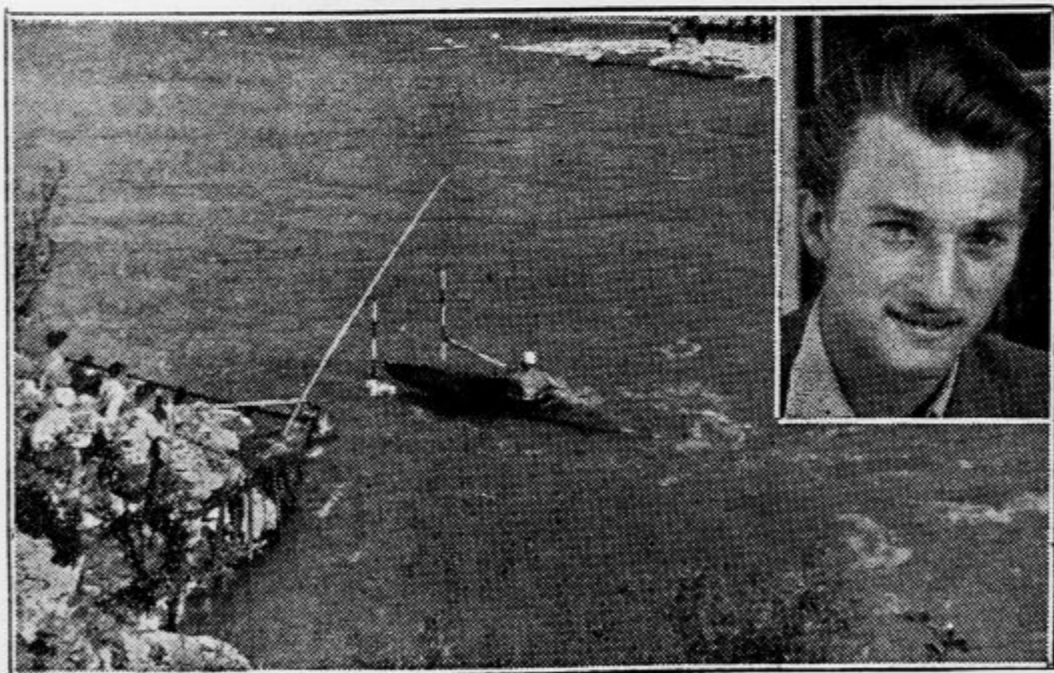
### V Strugah je letina uničena Če ne bo pomoči, nastopi glad

Struge, 5. junija  
Nepopisno je prizadet naš okraj, kadar koli je deževna doba. Takoj nastanejo velike poplave, ki uničijo vse, kar pride pod vodo, zlasti če nastopi 10 do 15 m globoko. Majsko deževje je s poplavo napravilo spet silno škodo. Nekaterim posestvom je uničen prav ves pridelek, ker je voda stala 10 dni. Komaj so čakali ljudje, da se bo umaknila, da bi brž posejali tisto, kar bi se še dalo pridelati, če bo vsaj jeseni daljši čas lepo vreme. Še preden se je voda umaknila, so prosili in si izposojevali semena. Večinoma so morali krompir vai kupiti in so ga le z največjo težavo dobili za seme. Sadili so kakor bi tekmovali, ko je odlezla voda. In vsi so se nadejali, da bo vsaj nekaj zrastle, če bo jesen ugodna. Toda tudi ta zadnji trud je bil zaman. Zaradi ponovnega deževja

je voda poplavela pretekli terek tri četrtine polja, potem pa je še vedno naraščala.

Najbolj so prizadete vasi Potliskavec, Kolenča vas, Lipa, Tržič, Paka in Podbor. V teh vaseh so kmetovalci prizadeti od 80 do 100%, v ostalih vaseh od 50 do 70%. Ze lansko leto je bila letina zelo slaba, tako da morajo najboljši posestniki kupovati živež. S strahom in v obupu gledamo, kako se bodo ubogi ljudje preživljali. V srce mora ganiti vsakogar, ki vidi bedo jokajočih ljudi. Zlasti zdaj, ko je za setev že prepozno! Prišla bi v poštev edino še ajda, ki pa to ne uspeva. Zato je nujno potrebno, da se ljudem na kak način pomaga, ker nimajo nikakega zaščitka. Pojedelstvo jim je vse, a to je uničeno. Struge spet enkrat milo prosijo pomoči. Naj bi njihova prošnja ne ostala glas vpljočega v praščavil

### Prizori s slaloma na Savi



Posnetek s tekme: tekmovalca mora prebrati v luči brzici ovek prehod. — Zgoraj zmagovalce in državni prvak Bodi Malahovsky



Prizor po tekmi: dva tekmovalca razstavljata svoja čolna, ko ju je prej dobro smatila masa

# Gospodarstvo

## Občni zbor Kmetijske družbe

V nedeljo je bil v Ljubljani občni zbor Kmetijske družbe, naše najstarejše kmetijske gospodarske organizacije. Ob številni udeležbi delegatov (85 delegatov je zastopalo preko 4000 zadržnikov) je občni zbor potekel v harmoniji in slogi in so bili vsi sklepi sprejeti soglasno. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik g. Oton Detela, ki je v svojem uvodnem govoru najprej predlagal udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, kar so zborovalci sprejeli z veljavnimi vzkliki. Predsednik je tudi počastil spomin umrlih zadržnikov. Nato je ravnatelj Kmetijske družbe inž. Ferline podal k tiskanemu poslovnemu poročilu svoja pojasnila. Čisti dobiček družbe je izkazan z zneskom nekaj manj nego 20.000 din, družbene rezerve pa znašajo 2.75 milijona din. V imenu nadzorstva je poročal predsednik nadzorstvenega odbora inž. Teržan iz Ruš, ki je predlagal razrešnico. Po vsestranski tehtni debati, ki se je razvila po končanih poročilih, je bilo ugotovljeno, da postopa družba docela v smislu svojih pravil. Razveseljivo je zlasti, da je računski zaključek po dolgem času pokazal prebitke. Po končani debati je občni zbor soglasno sklenil, da se čisti prebitke dodeli rezervnemu skladu.

Ker je funkcija doba dosejanju odboru potekala, so se vršile nove uprave. Postavljena je bila samo ena lista, v kateri so številni prejšnji člani odbora. Listo je predložil g. Joško Tomazič. Po manjših spremembah je bila lista soglasno sprejeta. V odbor je prišlo nekaj mlajših moških, ki so znani javni delavci. Novi odbor tvorijo naslednji gg.: Oton Detela, Predvor pri Kranju (predsednik); Anton Avsec, Gotna vas; Ivan Azman, Hraše; Martin Bajuk, Božjakovo; Franc Benedik, Dolenja vas; Ivan Dev, Mokronog; dr. Srečko Goljar, Ljubljana; Ivan Grad, Beričarje; Franc Hočevar, Struge; Valentin Janhar, Zeče; dr. Stanko Kovačič, Maribor; Martin Horvatič, Krška vas; Albin Koman, Vižmarje; Ivan Košan, Družmirje; Franc Kristan, Selo; Ivan Globovnik, Skočijan pri Mokronogu; Vladimir Kreft, Sv. Jurij ob Ščavnici; Ivan Kronovšek, Orla vas; Franc Mastnak, Dramlje; Jakob Modic, Brest; Milan Mravljje, Ljubljana; Lovro Petovar, Ivanjkovci; Ivan Pucelj, Vevle Lašče; Rudolf Titan, Černelavci pri M. Soboti; Anton Soršak, Ljubljana; Joško Glaser, Kapele; Joško Tomazič, Vitan; Ignac Tomc, Moravče; Franc Trupej, Sevnica; Anton Urek, St. Janž, Dr. p.; Josip Verbič, Vrhnika; Anton Zdolšek, Hotunje.

V nadzorstveni odbor pa so bili izvoljeni gg.: Ivo Sancin, Ljubljana; Anton Mečen, Begunje; Jože Hlade, Sv. Križ nad Mariborom; dr. Fran Speller-Muys, Ljubljana; Anton Šuman, Vosek; Tomaž Križnar, Okroglo; Jože Omladič, Polče.

### Resolucije

Občni zbor je svoje zahteve in predloge združil v obširni resoluciji, iz katere posnemamo naslednje:

1) Prihodnje leto potече pogodba, ki jo ima naša država s tvornico »Zorka« glede modre galice. Ta pogodba je bila doslej izgovor, da se cene modri galici niso dale drugače urediti. Obstaja nevarnost, da se sklens s podjetjem nova pogodba, ki naj jo država odobri kot protiuslugo za to, ker se je tvornica preselila iz Subotice v Sabac. Bati se je, da bo kmečki stan oni, ki bo plačal to odškodnino. Za bodočo ureditev vprašanja modre galice stavlja Kmetijska družba naslednje predloge: a) Francoska družba borskih rudnikov, ki plačuje inozemskim delničarjem nedopustno visoke dividende, naj odstopi državi po produkcijski ceni ono količino bakra, ki je potrebna za proizvajanje modre galice, država pa naj baker dodeli tvornicam in naj določi tudi maksimalni zaslužek; prodaja galice pa naj se odstopi zadržniškim organizacijam; b) če ta način zaradi pogodbenih obveznosti države nasproti rudniku ni mogoč, potem naj država odkupi potreben baker in ga odstopi tvornicam po znižani ceni, kakor to dela Italija; obenem naj določi maksimalni dobiček tako, da cena galice ne bo presegala v trgovini na debelo 3 din za kilogram.

## Poslovanje Trboveljske premogokopne družbe

Uprava Trboveljske premogokopne družbe je izdala naslednje obvestilo delničarjem:

Trboveljska premogokopna družba je imela dne 5. junija 1939. pod predsedstvom gospoda Andreja Luqueta svoj redni občni zbor.

Odobreni so bili zaključni računi poslovnega leta 1938. in je sklenjeno izplačilo 10% dividende (nasproti 8% prejšnje leto), t. j. din 20 na delnico. Kupon št. 26 se bo vnovčil ob 6. junija 1939. dalje po odbitku davka na dividende pri družbenih blagajni v Ljubljani in pri ekspoziaturah družbe v Beogradu in Zagrebu.

### ★

Iz družbenega letnega poročila posnemamo še naslednje podrobnosti o poslovanju v lanskem letu. Razmere na jugoslovenskem premogovnem trgu so se lani izboljšale in se približale stanju donosejših razdobj. To večjo potrebo je družba s svojimi modernimi produkcijskimi sredstvi najbolje izkoristila in se je njena skupna prodaja povečala za 20%. Tudi železniški promet se je znatno razvil. Glede na gradnjo novih prog je računati z večjimi potrebami v premogou. Oddaja industrijskih vrst premoga je bila pri zboljšanih cenah povoljna. Tudi dobave za domačo kurjavo so dokaj napredovale.

Oddaja cementa kaže ponovno zboljšanje. Kakor so razveseljivi koraki za izgraditev cestnega omrežja in za druga obse koristna dela je vendar treba ugotoviti, da je povprečna potrošnja tega modernega gradbenega materiala v naši državi v razmerju z obstoječimi možnostmi porabe še vedno neznatna. Vzrok temu je pretirana trošarina na cement. Primerno olajšanje v tem pogledu bi dalo nove pobude gradbeni industriji in bi državni dohodki samo pridobili.

### Produkcija

Produkcija premoga je se lani povečala v primeri s prejšnjim letom za 257.667

3) Lani ni bilo uvedeno obvezno zavarovanje proti elementarnim nevarnostem v naši banovini. To vprašanje je bilo predmet lanske kmetijske ankete in prostimo, da se ne odstavi z dnevnega reda, temveč se smatra za eno najbolj perečih vprašanj, ki ga je treba čim prej rešiti.

4) Ponavljamo stalno zahtevo, da se čim prej uvede brezplačno ambulatno zdravljenje živine in da se izvede organizacija zavarovanja živine po krajevnih zadržgah.

6) Za začudenjem čitamo, da so začeli graditi v drugih krajih silose za vskladiščenje kmetijskih pridelkov, nič pa še ni ukrenjenega za gradnjo silosov v naših sadnih okoliših, čeprav bi bili ti silosi ravno letos, ko pričakujemo obilno letino, nujno potrebni.

8) Oblastva naj onemogoči krošnjarenje s sadnimi drevesi in trsjem in naj uvede strogo kontrolo nad drevesnicami in trsničarji. Prav tako naj se z javnimi sredstvi uredi selekcija udomačenih odpornih sadnih sort, da se kakovost sadja zboljša.

9) Naša banovina izdaja vsako leto velike vsote za podpore pri nabavi škropil za sadno drevje. Škropili pa se živalski škodljivci ne morejo uspešno zatirati, ker se pri tem uničijo tudi naravni sovražniki škodljivcev. Borba se da uspešno izvesti le z biološko obrambo.

10) Po časopisnih vesteh se pripravljajo pocenite cimenta za kmetijske gradnje. Ker je nastopil že čas gradnje gnojnih jam in kmečkih silosov, pozivamo merodajne činitelje da rešitev tega vprašanja pospešijo.

11) Ob državni meji je nastopilo pomanjkanje opeke, ker so jo opekarne izvozile v Nemčijo. Oblastva ne bi smela dopustiti, da se izvzi opeka, dokler ni krita domača potreba in sedaj trpimo pomanjkanje v največji gradbeni sezoni. Sploh naj se izvažva v klirniške države le ono blago, ki ga doma ne rabimo, ali ga ne moremo drugim prodati.

13. V zadnjem času je prišlo zopet nekaj kmečkih posestev ob mejah v tuje roke. Zabeležimo, da se tozadevni predpisi v obmejni coni strogo izvajajo. Obenem naj se ustanovi s pomočjo javnih zavodov fond za odkup kmečkih posestev v obmejni coni.

14) Naše kmetijstvo plačuje ogromne vsote za zavarovanje proti požaru. Zato je treba onemogočiti kartel zavarovalnic in pročitati, ali so upravičene visoke premije za požarno zavarovanje.

15) Glede na določbe uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov se pogosto dogodi, da sodišče marsikomu ne priznava ugodnosti kmečke zaščite, čeprav bi mu zaščita šla po vseh socialnih in pravnih pojmih. Tozadevne določbe naj se spremenijo.

16) Nujno zahtevamo, da se uredi vprašanje brezobrestnih posojil vinogradnikom za obnovu vinogradov in da se prepove zasajanje novih vinogradov v neprimernih legah.

17) Pravilnik o pobranju banovinskih trošarin na vino naj se spremeni tako, da se oproste trošarine one količine vina, ki jih kupujejo kmetovalci za svoje delavce. Odpravi naj se tudi praksa, po kateri se za trošarinu celo grozdje, ki ga kmečki posestniki kupi od vinogradnika in ga predela v domačo pijačo.

18) Pridružujemo se pozivu Društva absolventov kmetijskih šol, da se uvede starostno in bolniško zavarovanje kmeta.

19) Zahtevamo, da se kmet oprosti 5% poslovnega davka, ako izroči žagi svoj lastni les za žaganje in ta les uporabi v lastnem obratu.

20. V gradbenem zakonu naj se spremeni določbe določbe in dovolijo olajšave za kmečke zgradbe.

21. Zemljišča ob banovinskih cestah naj se oproste posebne doklade za gradbeni fond in naj se raje predvidijo večje prenosne takse v primeru prodaje zemljišč ob banovinskih cestah, ker je šele takrat mogoče oceniti prirastek vrednosti zaradi urejene ceste.

ratovanje brez prekinjenja tudi v mrtvi sezoni. Postavitve nove velike rotacijske peči bo končana proti jeseni. Tako bo cementarna zmnožna kriti večje potrebe trga. Nove naprave elektrarne v Trbovljah so stavljeni v obrat. S tem je družba prenehala nabavljati drugo električno energijo. Poraba tako stalno narašča v zvezi s povečanjem produkcije in z izpopolnitvijo rudnikov. S Kranjskimi delničnimi elektrarnami je družba sklenila pogodbo, po kateri bodo Kranjske deželne elektrarne za daljšo dobo odzemale razpoložljive presežke električnega toka v Trboveljski elektrarni. Za nove investicije je družba izdala skupaj s prvim obrokom za povečanje cementarne 33.1 milijona din nasproti 25.4 milijona din v lanskem letu in 15.2 milijona din v l. 1936. V zadnjih treh letih so znašale torej investicije 73.7 milijona din.

### Bilanca

V bilanci so investicije (visoke zgradbe, rudniške in strojne naprave ter predčasno odkrivanje na dnevnih kopih) bilancirane z vsoto 94.1 milijona din (prejšnje leto 89.9). Montanska posest in posest zemljišča znaša 45.9 milijona din (47.1), cementarna pa je v bilanci vnesena s 25.3 milijona din (nasproti 12.9 in 9.5 milijona din v prejšnjih dveh letih). Iz doseženega kosmatega dobička je družba lani odpisala na investicijskih računih 17.3 milijona din (nasproti 16.5 in 15.3 milijona din v prejšnjih dveh letih). Zaloge premoga so bile ob koncu leta minimalne in so znašale 0.2 milijona din, zaloge cementa pa 1.0 milijona din, zaloge obratnega materiala pa so narasle na 20.8 milijona din (nasproti 16.4 in 14.7 milijona din v prejšnjih dveh letih).

Bilancična postavka »predčasno odkrivanje na dnevnih kopih« je se lani zaradi nadaljnega odpisa zmanjšala od 2.4 na 0.5 milijona din. Ta postavka je še leta 1925 znašala preko 53 milijonov.

Družbini dolžniki ki so leta 1937 na-

## Trgovinska pogajanja z Nemčijo

Iz Beograda poročajo, da bodo trgovinska pogajanja, ki se vrše v Kölnu v okviru nemško-jugoslovenskega stalnega gospodarskega odbora, še ta teden končana. Pomočnik trgovinskega ministra dr. Sava Obradović se je zaradi nujnih poslov vrnil iz Kölna v Beograd. Vesti, da pogajanja ne potekajo ugodno, se demantirajo. Nadalje poročajo, da področje češko-moravskega protektorata zaenkrat ne bo vključeno v sistem nemških trgovinskih pogodb, temveč bo ostalo samostojno gospodarsko področje. Dunajski gospodarski tednik »Südost Echo« objavlja o pogajanjih v Kölnu med drugim naslednje informacije:

V okviru nemško-jugoslovenskih gospodarskih odnosov bodo ostale nadalje v veljavi pogodbe o dobavah in načinu plačila, ki so bile sklenjene med našo državo in češko težko industrijo. Iz teh dobav, ki se bodo nadalje izvrševale, obstajajo še znatne jugoslovenske plačilne obveznosti. Glede tečajja marke v Jugoslaviji pripominja list, da je Narodna banka 11. januarja t. l. prenehala z intervencijami, nakar je tečaj popustil od 14.30 na 13.80. List smatra, da bo zopet določen isti tečaj 14.50 do 15 din, kakor je bil določen v lanskem sporazumu (op. ur.: v lanskem sporazumu

### Sanacija zadržniških zvez

Ob koncu aprila je kmetijski minister pozval zadržne zveze, ki želijo državno pomoč pri sanaciji, da predložijo tozadevne prošnje in predloge, nakar bo kmetijski minister sestavljal načrt uredbe z zakonsko močjo za sanacijo zadržniških zvez v smislu pooblastil iz § 87. finančnega zakona. Kakor poročajo iz Beograda, so skoro vse zadržne zveze predložile prošnje in predloge za sanacijo bodisi z državno finančno pomočjo ali s pomočjo ceninih posojil. Od večjih zvez niso predložili prošnje Savez nabavljajalnih zadrž državnih nametencev in pa zveze, ki so že po prejšnjih zakonskih o. pooblastilih prejeli pomoč od države. Skupna vsota posojila, ki ga zaradi sanacije zahtevajo zadržne zveze, znaša okrog 200 milijonov din. Vendar upajo v Beogradu, da se bo dala vsota zmanjšati za 30—40%.

Na osnovi prijavič odnosno prošnje je kmetijsko ministrtvo že odredilo komisije, ki bodo proučile stanje posameznih zvez. Pričakovati je, da bo vprašanje teh posojil urejeno tako, da bodo zveze dobile dolgoročno posojila pri državnih denarnih zavodih (verjetno pri PAB), en del obresti pa bo plačala država. Finančni minister bo v ta namen za letošnje leto rezerviral poseben kredit. Ker Privilegirana agrarna banka nima zadostnih sredstev, je predvideno, da bo izdala posebne obligacije.

Zadržne zveze poudarjajo v svojih prošnjah težko situacijo, v katero so zašle zadržne zveze zaradi likvidacije kmečkih dolgov. Zadržne so zgubile ves portfelj v višini preko 1 milijarde din in dobivajo sedaj za svoje terjatve le 3% obresti, t. j. pogosto manj kakor plačajo za vloge. Finančni in kmetijski minister sta pozvala tudi Glavno zadržno zvezo, da predloži konkretne predloge v zvezi s sanacijo zadržniških zvez. Glavna zadržna zveza je že predložila svoje mišljenje.

### Občni zbor

#### Zveze gospodarskih zadrž

V dvorani kolodvorske restavracije je bil 4. t. m. ob 10. dop. občni zbor Zveze gospodarskih zadrž za Jugoslavijo. Zveza obsega 118 zadrž, po večini iz Slovenije, lepo številno pa je včlanjenih tudi zadrž iz Dalmacije in Vojvodine. Zbralo se je 65 zadržnih zastopnikov in je zborovanje vodil bivši poslanec Čobal. Poročilo o delovanju Zveze gospodarskih zadrž kakor tudi računski zaključek sta bila brez debate sprejeta. Po poročilu nadzorstva je bila soglasno podana razrešnica. Sprejem novih pravil je bil zaradi podaljšane roka odložen. Pri volitvah je bil po večini izvoljen stari odbor s predsednikom Čobalom. Sledilo je še predavanje o aktualnih zadržniških vprašanjih, zlasti o regulaciji odnosov zadržništva nasproti oblastvom in po uredbah, ki se nanašajo na zadržne. V najlepši harmoniji je bil ves občni zbor zaključen.

rasli na 170.3 milijona din in so se v prejšnjem letu znižali na 167.9 milijona din, so zopet narasli na 169.2 milijona din.

Na pasivni strani zaznamuje bilanca poleg glavnice 200 milijonov din še za 80 milijonov din rezerv. Postavka upnikov, ki je prejšnja leta stalno nazadovala in je leta 1937 padla na 33.8 milijona din, se je v preteklem letu dvignila na 44.9 milijona din. Navzlic temu povečanju je finančno stanje družbe zelo ugodno, saj znašajo upniki le dobro četrtino dolžnikov.

### Čisti dobiček 24.7 milijona din

Čisti dobiček družbe je lani ponovno narasel in je brez prenosa iz prejšnjega leta izkazan v višini 24.7 milijona din nasproti 20.2, 14.2, 12.4, 6.5, 2.0, 2.4, 18.2, 30.0 in 43.7 milijona din v prejšnjih 9 letih od leta 1937 do 1929. Skupaj s prenosom preostalega dobička iz prejšnjega leta je imel občni zbor na razpolago za razdelitev 26.6 milijona din. Za izplačilo 10% dividende se od tega zneska porabi 20 milijonov din; od ostanka pa je občni zbor dodelil rezervnemu fondu 2 milijona din, za tanzetje je določil 2.1 milijona din, pokojninski fond uradništva in pokojninski fond nadzornega in pisarniškega osebja pa dobita 500.000 din. Ostanek 1.96 milijona din se prenese na novi račun.

Račun izgube in dobička izkazuje 79.5 milijona din kosmatega dobička nasproti 69.1, 57.9, 52.6, 51.8, 48.7, 54.7, 79.4, 98.6 in 109.6 milijona din v prejšnjih letih Davki, ki jih plača družba, so se lani povečali na 16.2 milijona din (nasproti 11.9, 9.8, 6.7, 7.2, 8.3, 14.6 in 21.1 milijona din v prejšnjih 7 letih). Izdatki za socialno skrbstvo pa so narasli na 12.1 milijona din nasproti 10.8 in 10.2 milijona din v prejšnjih dveh letih. Upravni stroški so se ponovno nekoliko povečali na 6.84 milijona din nasproti 6.62 in 6.25 milijona din v prejšnjih dveh letih. Odpisi dubioznih terjatev pa so bili malenkostni in so znašali le 0.1 milijona din nasproti 1.1 milijona din v prejšnjem letu.

### Borze

6. junija

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirniški čeki kakor včeraj 13.90. Zdi se, da bo Narodna banka zaenkrat držala ta novi tečaj, dokler ne bodo definitivno zaključena pogajanja v Kölnu. Klirniški čeki na češke krome so se trgovali v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu po 148. Gršid boni so se nudili v Zagrebu po 31.25, v Beogradu pa je bil promet po 31.50. Tečaj na svobodnem trgu so ostali v glavnem nespremenjeni ter so izračunani na bazi tečaja 258 din za funt.

Na zagrebškem efektinem tržišču se je vojna škoda pri mirni tendenci trgovala po 470 (v Beogradu je bil promet po 467—467.25). Nadalje je bil promet v 4% agrarnih obveznicah po 59.50 in v 7% Blairovem posojilu po 94 (v Beogradu po 93).

### DEVIZE

Ljubljana. Oficijelni tečajji: London 205.82—209.02, Pariz 116.22—118.52, New York 437.87—443.87, Curih 995—1005, Milan 231.45—234.55, Amsterdam 2338—2376, Berlin 1767.32—1785.08. Bruselj 747.75—759.75; tečajji na svobodnem trgu: London 256.40—259.60, Pariz 144.84—147.14, New York 5454.23—5514.23, Curih 1238.82—1248.82, Amsterdam 2912.68—2950.68, Bruselj 931.52—943.52.

Curih. Beograd 10, Pariz 11.74, London 20.75, New York 442.75, Bruselj 75.40, Milan 23.29, Amsterdam 235.60, Berlin 177.55, Stockholm 106.90, Oslo 104.2750. København 92.65, Praga 15.1250, Varšava 83.75.

### EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 468.50—470, 4% agrarne 60 den., 4% severne agrarne 59.75—60.50, 6% begluske 88.50—90, 6% dalm. agrarne 86.50—88, 7% stabiliz. 98.50 den., 7% invest. 99 den., 7% Seligman 99.50 den., 7% Blair 94.50—95, 8% Blair 101.62—102.50; delnice: Nar. banka 7400 den., PAB 212 den., Trboveljska 172—180 (eks. kupon), Gutman 52 den., Beograd. Vojna škoda 468—469 (467—467.25), 4% agrarne 61 den., 4% severne agrarne 60—60.50, 6% begluske 89.25—89.50 (89.25), 6% dalm. agrarne 87.25—87.50 (87.25), 7% invest. 101—102, 7% Blair 93.50—94 (93.50), 8% Blair 102.50—103.50 (102.50), Narodna banka 7400 den., PAB 212—213.

### Blagovna tržišča

#### ZITO

Chicago, 6. junija. Začetni tečajji: pšenica: za julij 76, za sept. 75.50, za dec. 76.8750; koruza: za julij 50.3750, za sept. 51.6250.

Novo-sadska blagovna borza (6. t. m.). Tendencja nesprem. Pšenica: 78/79 kg baška 152 — 154; sremiska 152 — 154; slavonska 153 — 155; banatska 149 — 152. Rž: baška 140 — 142. Ječmen: baški in sremiski 64/65 kg 158 — 160, jari 68 kg 180 — 185. Oveš: baški, sremiski in slavonski 144 — 146. Koruza: baška 103 — 109; baška pariteta Indija in Vršac 103 — 109.

## Gradili bomo nov velesjem

Tudi v ponedeljek in torek je bil obisk na velesjemju zelo živahen. Uprava velesjemja je, kakor znano, prejela sporočilo, da je vlada naklonila tudi ljubljanskemu velesjemju, — enako kakor zagrebškemu — 1 milijon din kot prispevek za izgraditev razstavišča. Sedanje razstavne zgradbe so doslužile in jih bodo že letos podri. Ko bodo zgrajene nove razstavne zgradbe, bo naš velesjem lahko konkuriral z drugimi velesjemji ne le po množini razstavljenega materiala in s številom obiskovalcev, temveč tudi s svojo zunanostjo in z moderno urejenimi razstavnimi prostori.

Med obiskovalci je bilo doslej že mnogo resnih interesentov in pričelo se je kupčije. Kupci so bili zadnje dni za turbine, sode, aparate za filtriranje vina, igrače, pohištvo, koleca in motorje, stroje za obdelovanje lesa, pedevske in mesarske stroje, za gumijaste izdelke, kovinaste izdelke, šivalne, pletilne in pisalne stroje za elektrotehnični material in motorje, tekstilno blago, kartonaž in avtomobile.

Na letošnjem velesjemju je razstavljenih mnogo novih izdelkov. Tako je razstavljen med drugim prenosni stroj na električni pogon za glajenje, češčenje in zobčanje plošek za furnir in stroj za vezavo z zobci v vseh mogočih oblikah. Za ta dva stroja se zelo zanimajo mizarji. Domači izdelek so aluminijaste posode iz debelega aluminija in moderne motorne brigalnice, ki so razstavljene v dveh izdelavah: prva črpa vodo iz globine do 9 m in jo pritiska z 20 atmosferami v cev, ki brizga 850 l ve-

de v minuti, druga je ekscentrična črpalka, ki brizga 1200 l vode v minuti, toda z manjšim pritiskom. Zanimanje vzbujajo tudi parna pekavska peč, ki se da postaviti tudi v manjšem prostoru in se lahko kuri z drvmi, premogom ali plinom.

Solska vodstva so se že prve dni v velikem številu odzvala vabilu velesjemjske uprave. Pod vodstvom učiteljev in profesorjev so prišli na velesjemje gnojni številni osnovnih in srednjih šol. Dnevno obiščejo prireditve tudi vojaške edinice.

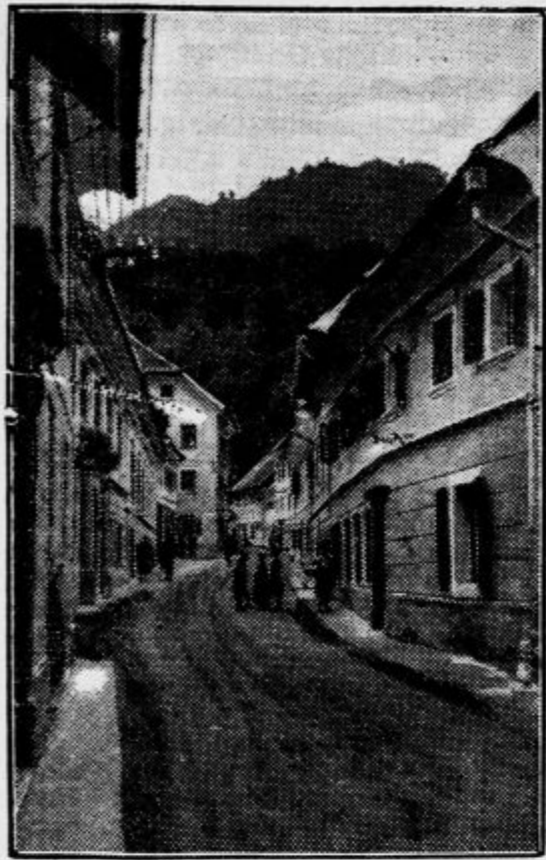
Poleg številnih izvenljubljanskih ljudskoških učencev so bili včeraj na velesjemju tudi Trboveljski slavci, ki so imeli zvečer v franciškanski cerkvi koncert. Na povabilo velesjemjske uprave so pod vodstvom svojega vodje g. Šuligoja zapeli v velesjemjski restavraciji več narodnih pesni in želi od prisotnih poslušalcev mnogo iskrene odobravanja.

### ★

Komisijako zbranje vstopnic bo na ljubljanskem velesjemju 12. junija. Izdane bodo vse prodane vstopnice razen legitimacij ljubljanskih, razstavljalških, uslužbenških in inozemskih. Vsaka vstopnica ima kupon, na katerega napiše lastnik svoje ime, ga odtrga od vstopnice in vrže v zapечатeno žaro ob glavnem vhodu. Dan obiska je poljuben od 3. do 12. junija. Opozorjamo obiskovalce, naj vstopnico shranijo, da bodo lahko deležni nagrad. Vrednost dobitkov znaša približno 100.000 din. Dobitki so razstavljeni na velesjemju v paviljonu »K«.

# Tržič med dvema obletnicama

## Kako sta se pri delu srečali dve pokolenji



Na mizi pred menoj ležita dve vabili. Prvo — zgledejšje — me je povabilo na dvodnevno proslavo petdesetletnice trziškega Bralnega društva preteklo soboto in nedeljo, drugo, skromnejše, vabi na dvodnevno proslavo dvajsetletnice trziške meščanske šole, ki jo priredijo bivši in sedanji gojenci 7. in 8. junija t. l. Oba jubileja sta za naš Tržič toliko pomena, da je treba o tem javnost poučiti.

Tržič naj bi postal v polpreteklem času eden izmed številnih stebrov nemškega jadranskega mostu. Zabljanje pilotov v narodnostno nezaveden trg je bilo izredno lahko delo. Da ni bilo svetovne vojne, ne vem, če bi mogli danes govoriti o slovenskem Tržiču, čeprav je prišla občina 1. 1912. v slovenske roke. In vendar se je v potapljaščem Tržiču našlo 1. 1889. toliko narodno zavednih mož, da so brez ozira na levo in desno ustanovili »Slovensko bralno društvo«, ki je zbiralo v svojih vrstah Slovence brez ozira na njihovo svetovno prepričanje. Začetek je silno veliko obetal. Pa se je zgodilo to, kar je doživela naša CMD, kar je doživel Sokol in razna druga vsenarodna gibanja v narodu. Društveniki so se na pobudo od zgoraj razdelili; nekaj je ostalo »Slov. bralnemu društvu« zvestih, nekaj pa jih je pristopilo k ustanovitvi posebnega društva s posebnim svetovnim nazorom. Vsaka cepitev gre na škodo celote in tako je bilo tudi v Tržiču. Može in žene, ki so se oklenili nalog »Slov. bralnega društva«, pa niso poznali strahu; prišli so krepko za delo in šli od uspeha do uspeha in nosili 1. 1912. levji del zasluga, da je bil v Tržiču izvoljen fužinar g. Kajetan Ahačič za prvega slovenskega župana, kateremu je sledil g. Ivan Lončar. Prvi slovenski trziški župan je bil tudi med ustanovitelji letošnjega jubileja, kakor vse družine Ahačičev, Šterov, Polakov, Pernetov in še dosti drugih.

Društvo si je od vsega začetka nadelo dvojno nalogo, in sicer: 1. izobraževati svoje člane s knjigami, 2. zbuditi v članih narodno zavest s petjem in podrobim prostevnim delom. Društvo je imelo svoje prostore v gostilni »pri Bastelnu«, ki je last družine Perne in jih ima tam še danes, kar je menda tudi edinstven primer v našem društvenem življenju. Družina Perne je na Bralno društvo, kakor se danes imenuje, tako ponosna in tako navezana, da daje društvu njegovo posebno društveno sobo ves čas brezplačno na razpolago. »Bastelnuvna mama« je kumovala prvemu društvenemu praporu, njena hči drugemu.

Članstvo bralnega društva se je pred in po vojni rekrutiralo iz delavskih in srednjih narodnih vrst, kar je dajalo društvu vedno pečat največje demokratičnosti in — zanesljivosti. Članstvo ni nikdar kolebalno, kadar je bilo postavljeno pred odločilna

vprašanja. Društvena knjižnica šteje danes nad tisoč slovenskih knjig, ki ima svoj stalni krog čitateljev. Največje delo je poglavalno društvo na svoj pevski zbor. Število pevcev se je gibalo med 20 in 60, peli so v smoknem in mešanem zboru. Med voditelji zbora srečamo skoro same učitelje in znana imena: Janko Jezeršek, nadučitelj iz Križev, 20 let in več, Karel Mahkota, sedanji pisarniški ravnatelj Glasbene matice, menda tri leta, pisec skoraj 15 let; društvo ima sedaj moški pevski zbor, ki šteje nad 50 grl in katerega vodi g. Edo Osabnik, učiteljski abiturient, trenutno uradnik trziške predilnice. Tržič je znan po svojih dobrih pevcih, ki slove daleč izven svoje ožje domovine, na katero so pa vsi naravnost praviljino navezani. Današnji člani bralnega društva od odbora in skoro do zadnjega člana so sami mladi ljudje, ki so šli v svoji mladeniški dobi skozi vrata trziške meščanske šole in stopili potem takoj v vrtnice vabljivega domačega kulturnega življenja. Tu sta se strelili dve pokolenji.

Tržič je dobil kot prvi v svobodni domovini meščansko šolo, za katere ustanovitev so se zavzeli predvsem gg. Ahačič Kajetan, trziški župan, Potokar Josip, trziški župnik in Kalingner Ferdinand, trziški nadučitelj. Pokrajinska vlada je prošnji ugodila, ker so bili šolski prostori preskrbljeni v bivši šulferajnski šoli, ki jo je trška občina kupila od šolskega kuratorija. Za prvega ravnatelja sem bil postavljen jaz, ki sem šolo vodil od njenega rojstva dalje celih 15 let. Tržičani so naloge šole prav pojmovali, jo smotno podpirali in ji radi nudili vse, česar je potrebovala. V prvih letih županovanja g. Ivana Lončarja je občina šolsko poslopje dvignila za eno nadstropje, tako da je trziška meščanska šola bila prva, ki je imela zadosti učnih prostorov in ki ni radi tega s krajevno osnovno šolo prišla nikdar v navzkrižje. Toda to so zunanosti, ki pri šoli niso glavne.

Lahko rečem, da je trziška meščanska šola v prvem dvajsetletju svojega obstoja izpolnila svojo nalogo tako, da je njena čast za vedno utemeljena. Kar je poslala gojencev v strokovne šole, so vsi izdelovali in vseh šolah s prav dobrim in odličnim uspehom, kar priča, da so bili na prestop v strokovne šole temeljito pripravljeni. Toda v strokovne šole je odšel le majhen odstotek vseh absolventov. Večina njih je prestopila takoj v praktične poklice, v katerih so se izkazali za sposobne zavzeti po trziških tovarnah mesta mojstrov, prvih delavcev, nameščencev, skratka izkazali so se za sposobne stopiti na mesta tujih vodilnih sil po naših tovarnah.

In ti mladi može in žene so oklenili proslaviti dvajsetletnico šole, ki jim je dala življenje. In sami so poprijeli po vseh številnih društvih za delo in ga poživilo do skrajnih možnosti. Srečate jih povsod in povsod so na svojem mestu in povsod obstanejo in izvrše svoje naloge, pa naj so v podrejenih ali samostojnih poklicih. Koliko gojencev je šlo skozi trziško meščansko šolo iz krajev tam od Zirov in Logatca pa doli do Žalne in Litije in gori do Bleda in Bohinja! In vsi so se navzeli trziškega demokratičnega duha, ki nikdar in nikjer ne pozna stanovskih razlik, vsi so se navzeli neke prirodne ugaljenosti, ki je lastna vsem Tržičanom, ki jih ne spraviš zlepa v kakem družabnem položaju v zadrego. In kolikor pridem v dotik s temi bivšimi gojenci, vsi so od Tržiča navdušeni in vsi se radi, če ne drugače pa po svojih razgovorih, vračajo v prijazno mesto, kjer so preživeli svojo najlepšo mladost.

Jubilant »Bralno društvo« bo pokazalo sad dela mlade generacije, jubilent meščanska šola bo pokazala vzorno povezanost gojencev s svojo materjo-šolo in s svojimi vzgojitelji in učitelji. Morda leži tajna uspehov trziške meščanske šole v tem, da so na šoli delujoči učitelji polagali večjo težo na vzgojo, da so vzgajali in učili, da se niso dali zapeljati oni struji, ki samo uči, na vzgojo pa pozabi.

Preteklo soboto in nedeljo je Tržič pozdravil slovenske pevce. 7. in 8. junija pa bo proslavil mlado pokolenje, ki prevzema na svoja ramena breme za bremenom, ki ga nosi smotno in z uspehom. Kdor hoče preživeti dan ali dva v prisrčnem ozračju ljubke domačnosti in nepriljenosti, ta bo med Tržičani dobrodošel in zadovoljen.

Albin Lajovic

## Obmejno sokolstvo se zbere k proslavi 20 letnice slovenjegraškega Sokola

Letos poteka dvajseto leto, odkar je bil v lepem Slovenjem Gradcu ustanovljen Sokol. Leta 1919. so se zbrali ugledni narodni delavci, kakor pokojni dr. Železnikar, dr. Rajh, Druškovič, dr. Pirnat, Peršuh, Oset, Barle, Mlač in drugi ter postavili temelj važni nacionalni postojanki v našem mestu. Dne 13. oktobra 1. 1919. se je vršil ustanovni občni zbor Sokola. Prvi od-



bor, kateremu je stal na čelu pokojni br. dr. Železnikar, se je z železno energijo lotil sokolskega dela. Društvo se je lepo razvijalo, člani, članice, naraščaj in deca so se zbirali v tesni telovadnici meščanske šole. Da pa bi se dala društvu možnost čim večjega udejstvovanja na področjih telesne vzgoje in narodne prosvete, se je že leta 1927. začelo misliti na lasten krov. Gradbeni odbor pod vodstvom br. Milana Tomlina in br. Ivana Rojnika je začel resno svoje delo, ki je bilo kmalu kronano z uspehom. Z vztrajnostjo in izredno požrtvovalnostjo vsega članstva in s pomočjo naše CMD se je začel graditi sokolski dom in že leta 1929. se je društvo preselilo

pod lastno streho. Delovanje v društvu je s tem oživelo in zabeležen je bil velik razmah. Telovadni oddelki so postali marljivejši, prirejale so se telovadne akademije, dramske predstave, predavanja in druge zabave. Sokolski dom je postal središče in žarišče vsega narodnega in kulturnega dela v Slovenjem Gradcu in okolici. Poleg Sokolov je postal naš dom zbirališče Cirilmetodarjev, planinarjev, sportnikov in drugih.

Popolnoma dograjeni dom, ki nosi napis »SOKOLSKI DOM KRALJA ALEKSANDRA I«, je bil slavnostno odprt 21. junija 1. 1936. pod visokim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. Ob tej priliki je bil tudi odkrit spomenik pokojnemu Zedintelju v vestibulu doma.

Po nenadni smrti nepozabnega staroste dr. Železnikarja je prevzel mesto staroste agilni brat Ivan Rojnik, ki vneto skrbi, da se društvo nadalje razvija po programu sokolske Petrove petletke. Razširilo se je telovadišče, gradi se keglišče, preurejuje in dozidava se Sokolski dom v enega najlepših in mariborski sokolski župl.

Za svoje nacionalno delo ob severni meji je bilo naše društvo ponovno odklikovano s tem, da bo ob priliki 20-letnice novemu članskemu praporu kumoval Nj. Vel. kralj Peter II. in da se te proslave udeležijo tudi naša vojska.

Ko se ob 20-letnici društva oziramo nazaj na prehojeno pot, vidimo, da se je v nacionalnem in kulturnem pogledu storilo mnogo, a še mnogo dela nas čaka. Zavedamo se, da nas poleg dela čakajo še boji, mogoče hušji od prejšnjih. Toda ne klenemo! Naš Sokol je in ostane tudi v bo-

ju. Car je sestanelek zatajil svojim ministrom. Toda svojemu glavnemu kuharju je zaupal skrivnost, da bo dne tega in tega pri njem na kosilu nemški cesar, naj se tedaj potruditi. V carjevi kuhinji sta bila dva Francoza, višja kuharja in v obema je bil Leroux zelo dober prijatelj, zaradi kuhinje in zaradi važnih novic. Slednjega je dvignilo na mah v prvo vrsto poročevalcev — po ugledu in po plači.

Na nenavaden način si je zaslužil novinarske ostroge Henri Béraud, ki se je kot novinec odločil, da vstopi v službo pri listu »Ouvreur«. Ko se je javil pri glavnem uredniku, ga je ta vprašal:

»Ali ste se že bavili z dopisništvom?«

Béraud od tiste ure še ni bil napisal niti ene črke za kak list, pa je vendar odločno potrdil vprašanje. Hotel je biti nameščen in v tem primeru bi bil dejal, da zna sankrit bolje od materinščine ali da je vrhovodstvo njegova najljubša zadeva. Glavni pa se ga je hotel odkrižati, poznal je že te vrste ljudi zato mu je stavil nemogoč predlog:

»Dobro. Imam za vas delo, pri katerem se lahko odključite. Jutri bo na Qual d'Orsay prvi sestanelek mirovnih odposlancev. Novinarjev tja ne bodo pustili. Poročilo nam je pa seveda zelo potrebno. Kako pridet v dvorano, je vaša skrba, ampak poročilo moram imeti.«

Béraud je odšel zelo potlačen, vendar ni izgubil poguma. Kmalu je stal v prvi vrsti med fotografiji in novinarji, ki so oprezovali pred palačo, notri pa jih seveda niso spustili. Odposlanci držav so prihajali drug za drugim, nihče ni pokazal nikake izkaznice, pa jih je policija lepo spuščala naprej, nepoklicane vsiljuje pa vztrajno vračala. Béraud je zaslužil, da imajo morda kak dogovorjen znak, po katerem jih stražniki razločijo. Opazoval je natanko in videl, da vsak udeležene konferencie, ki stopi iz voza vzame klobuk v desnico in ga nosi v roki dokler hodi po stopnicah do glavnih vrat. Tako je šel razoglav sam predsednik republike Poincaré, pa angleški poslanik in drugi odličniki. Zdelo se je prav nepriljenost, kakor da bi jih fotografji lažje vjeli na ploščo. Novinarju pa je prišla genialna misel. Počakal je, da je prispel nov avto z zastopniki neke manjše

države, se neopazno pomešal mednje, snel klobuk in ga del v desnico ter neovirano prišel z delegati v dvorano. Tu pa je nastopila nova težava. Sedeži so bili opremljeni s številkami in za Bérauda ni bilo mesta. Na srečo je opazil, da je v ozadju dvorane manjša gruča tajnikov, stenografov in zapisničarjev. Predrzo jo je mahnil tja in pristoval prvi seji mirovne konferencie. »Ouvreur« je drugi dan imel izčrpano poročilo, da se je vse čudilo, dočim so drugi listi prinesli samo razne slutnje in kup fraz, ki niso povedale ničesar.

Na podoben način se je proslavil George Kessel, politični poročevalec »Quotidienn«. Bil je to pred 15 leti, ko je v Parizu počilo, da se Francija približuje Rusiji. Sestati bi se morala na prvi pomenek de Mongie in sovjetski poslanik Rakovskij, Kessel je izvedel, v katerem hotelu se bo vršil sestanelek, zato se je javil v hotel in kratko vprašal:

»Kaj obedeje gospod de Mongie?«

Počelo so mu sobo in Kessel je z nepriljenostjo, ki je bila že predzna nesramnost, prisel k mizi in obedoval z diplomatoma. Rakovskij je mislil, da je to tajnik gospoda de Mongieja, ta pa je bil prepričan, da ima pred seboj člana sovjetskega poslanštva. Med obedom sta se diplomata razgovarjala o stvari, ne sluteč, da imata pri sebi novinarja, ki je drugi dan natanko popisal razgovor. »Quotidienn« je bil edini list, ki je imel to veliko senzacijo.

Maurice Dekobra je prispeval v zbirko naslednje dogodivščine: Prav v začetku svoje novinarske kariere sem dobil nalogo, naj intervjuvam nekega zelo znanega ameriškega bogataša in industrijca. Ta sorta seveda ne sprejema reporterjev in ves moj trud je bil zaman, potovanja v New York popolnoma brezuspešno. Potožil sem svojo nesrečo nekemu ameriškem novinarju.

»VI najbrž stvari niste prav prijeli.« Je dejal Amerikan. »Precej bova uredila to malsenkost.«

Stopil je k telefonu in poklical številko omenjenega milionarja: »Halo! Tu francoski poslanik, ki hoče govoriti z vašim gospodom.«

me vsa bratstva društva in nacionalno zavest, da se v čim večjem številu udeležijo te proslave. Naj se posebno še ta dan po lepem slovenjem Gradcu pod pomeno Urško goro razlega naše geslo: »Le naprej, brez mira, za sokolskim praporom.«

## Sokolski obrambni tabor v Kočevju



Kočevje, 5. junija. Sokolsko slavje v Kočevju je v nedeljo privabilo skoraj iz vse Slovenije Sokole in sokolstvo naklonjeno občinstvo. Obrambni zbor ljubljanske župe je tako že po udeležbi dokazal, da je sokolska miselnost na Kočevskem trno zasidrana.

Dopoldanski spored je bil posvečen idejnemu tečaju narodno obrambnega delovanja sokolstva na Kočevskem. V novem Sokolskem domu so se takoj po prihodu jutranjega vlaka zbrali številni Sokoli, ki jih je z zanosnim nagovorom pozdravil sta rosta društva inž. br. Vinko Sadar. Z navdušenjem so Sokoli pozdravili vdanostno brzojavko kralju Petru II.

Prelepi praznik kočevskih Sokolov bi ne bil popoln, če bi slavnosti naprednih in konstruktivnih kočevskih Slovencev ne prisostvovala delegacija naše zasužne narodno obrambne organizacije CMD. Prvomestnik inž. Mačkovšek je po govoru staroste br. Sadarja naslovil na zbrane Sokole lepe besede, vzpodbujajoč sokolstvo naklonjene kočevske Slovence, naj tudi naprej, kakor so doslej, neomajno vztrajajo v boju za narodne pravice kočevskih Slovencev. Da je kočevski Sokolski dom danes dograjen in kot mogočna trdnjava zatočišče kočevskih Slovencev, je v nemali meri tudi zasluga CMD. Zato je razumljivo, da je bil govor prvomestnika CMD inž. Mačkovška sprejet z velikim navdušenjem in toplo hvaležnostjo.

Prosvetar ljubljanske sokolske župe, profesor br. Mrčun je orisal pripravljenost vseh v ljubljanski župi včlanjenih Sokolov, ki hočejo z moralno in gmotno pomočjo tesno sodelovati s kočevskimi Sokoli za dokončno zmago napredne miselnosti na Kočevskem. Tudi on je za krasne besede žel priznanje vseh. V imenu domačega sokolskega društva v Kočevju je govoril o tem: »Kaj je sokolstvo dalo slovenski Kočevski, starosta sokolske čete v Stari cerkvi in književnik br. Lojze Županc. Govoril je o žrtvah, ki so bile doprinešene za gradnjo sokolskega doma v Kočevju ter podčrtal velike zasluge predsednika kočevske občine br. Toneta Lovšina za kočevski sokolski dom. Predavanje je bilo

toplo sprejeto in je bil predavatelj od poslušalcev tudi nagrajen z vidnim priznanjem. Zaključni govor tega idejnega tečaja je prednašal prosvetar domačega sokolskega društva br. Vekoslav Figar, ki je govoril o idejnih smernicah sokolstva na Kočevskem.

Popoldne je bilo posvečeno javnemu telovadnemu nastopu domačega društva in številnih sokolskih edinic iz Slovenije, ki so ta dan prinesle v slovensko Kočevje duha in dograjene napore, ki so se izkristalizirali v naših sokolskih telovadnicah. Pred telovadnim nastopom se je v Kočevju zbrano sokolstvo formiralo v veličastno povorko, ki je poneslo zmagovito sokolsko pesem v vse ulice slovenskega Kočevja. Med odličnimi gosti smo opazili sreskega načelnika v Kočevju gospoda Brezigarja s soprogo, mestnega župana br. Toneta Lovšina, sodnega svetnika br. Rajhmana, sreskega šolskega nadzornika br. Toneta Finka in deputacijo vodstva CMD z g. inž. Mačkovškom in ravateljcem Grudnom na čelu, dalje zastopnika Zveze kulturnih društev br. Jela Jelačiča in sokolstvo naklonjeno uradništvo iz Kočevja. Na čelu veličastne povorke, kakršne slovensko Kočevje še ni videlo, so kot razkralj praporščaki, nosile sokolske prapore iz: Viča, Ribnice, Novega mesta, Dolenjega Logatca, Metlike, Domžal, Sodražice, Kočevja, Sokola I. Tabor, Sokola IV. Medvod, Most, Ježice, Ljubljane III, Ljubljane II, Šiške in Ljubljanskega Sokola, ki je pokazal slovenskemu Kočevju prekrasni sokolski prapor, darilo Viteškega kralja Aleksandra Zedintelja. Povorka je z 28 praporščaki šla preko 1000 Sokolov in je bila od kočevskih Slovencev navdušeno pozdravljena. Telovadni nastop pred Sokolskim domom je dokazal živo voljo in neporušljiv pogum vseh sodelujočih telovadcev, ki so hoteli pokazati, da njih mišice ne jeklene v naših telovadnicah zaman, temveč da so vedno pripravljene slediti klicu mladega kralja.

Vsem, ki so prisostvovali temu slavju, velja prisrčna zahvala. Obenem jih pozivamo, da še nadalje ohranijo svojo njevnost kočevskimi Sokolom.

## Kako so reševali ponesrečenega Simoniča

Mozirje, 3. junija. »Vse časopisje je obširno opisalo tragični konec mladega dijaka Gerharda Simoniča na Koroski, a prineslo ni niti besedice o požrtvovalni pomoči dveh Mozirjanov gg. Mrevlje in Češaraka, ki sta prispela prva na kraj nesreče. Kljub silni burji sta takoj po prihodu prvih treh turistov v Kočevsko kočjo zdirljala proti Vratcom. Med potjo sta srečala še eno turistko, kateri sta hotela pomagati, ahi ona ju je napolnila k onemoglemu Simoniču. Ko sta prišla k njemu, je bil ta že nezavesten, zaradi česar sta ga začela objupati z drgnjenjem in umetnim dihanjem k življenju. Kmalu je prišel k zavesti in je trudno dejal: »Kaj je?«, potem pa je obmolknil. Oči je imel čisto kalne. Oba sta ga dvignila in so vsi z največjim naporom napravili nekaj konakov, toda vihar in teža ponesrečenega sta preprečila nadaljevanje poti. Ko sta se prepričala, da ne morejo nikamor, je skočil g. Mrevlje čez bližnji greben, odkoder je bilo možno priklicati ljudi pri koči. Kmalu zatem se je odpravil oskrbnik koč g. Prodnik z nekim drugim

turistom in nosili k ponesrečenemu. Medtem sta gg. Mrevlje in Češaraka ubogega onemoglega dijaka neprestano objujala k življenju. Vsi štirje so ga nato zavili v tri tople odeje in ga z največjim naporom prinesli v kočjo. Pot je trajala kakšnih 20 minut. Med potjo je nesrečni dijak očito zaradi hudih krčev večkrat sunkovito zamahnil okrog sebe.

V koči so ga v prvem nadstropju položili na posteljo, ga masirali in nato celo uro menjaje se izvajali umetno dihanje. Vsi naporji pa so bili zaman. Binkoštna nedelja je terjala v Savinjskih planinah letos prvo žrtev. Mozirjana sta tudi pripovedovala, da je bila ta noč v sicer prijazni planinski postojanki nepopisno nemirna in grozotna.

Naslednje jutro sta se oba omenjena turista, katerima se je pridružil še neki Celjan, navzlic še vedno besnečemu snežnemu viharju, ki je onemogočal vsakršno orientacijo, napolnila v Luče, kjer sta ob 12. uri oddala dve brzojavki. S prvo sta obvestila ponesrečenecove svojce, z drugo pa SPD v Celju.

## „Ena ura moje kariere“

Poklicni novinar ima včasih neverjetno težak posel. Vrše se kaka pogajanja politične ali gospodarske prirode, ki zanimajo vso javnost in zato pričakuje vsa javnost čim obširnejšega in podrobnejšega poročila v časopisu. Pogajanja pa so tajna in vstop k njim je novinarjem prepovedan zato, ker je njih poklic tak, da nobene zanimivosti ne smejo zadržati zase. Toda dolžnost čisto premaga vse ovire in iznajdljivost reporterjev je prišla že v pregovor, dasi se tega priznanja čisto drži priokus vsiljivosti.

Novinarstvo je res težavno. To je pri nas priznal Nikola Pašič, ki je bil na glasu, da iz njega nihče ne iztisne tega, česar ni hotel povedati. Zgodilo se je mlademu beograjskemu novinarju, da je bil po dolgih prošnjah in po izredni protekciji sprejet pri Pašiču, v prepričanje, da bo dobil sijajen intervju od predsednika vlade. Spustili so mladeca k staremu lisjaku že pod večer. V sobi je bilo mračno. Pašič je stal pri oknu in čital »Politiko«. Ko je zagledal posetnika, je veselo vzkliknil: »Ravno prav prihajate, dete. Daj, bodi tako dober, pa mi prečitaj, kaj piše tu tvoj list o meni.« Mladenič si ni upal odbiti prošnje in je začel čitati članek. Vmes je zdaj pa zdaj postrani pogledal na zapetno uro in dogmal, da dovoljenih deset minut uro poteka. Potil se je v obupu in preknil čitanje, toda gospod Nikola ga je bodril: »lepo čitaš, dete, prijeten glas imaš, vedno bi te poslušal. Tudi članek je lepo napisan.« Mladenič je čital dalje in čutil, kako mu odhaja po vodi mukoma izprošen intervju. Ko je minilo deset minut, je predsednik vstal, mladec je čitanje preknil in odšla sta proti vratom med resnim zagotavljanjem da dete lepo čita in da ima prijeten glas. Ko se je Pašič odpravil od mladenčca, mu je napisal še dejal: »E, dete, težak je tvoj poklic.«

Toda novinarsko vztrajnost in zlasti izvirna iznajdljivost je čisto prav bogato poplačana. Najznamenitejši francoski novinarji so nedavno izdali knjigo pod naslovom »Ena ura moje kariere« s prispevki

30 novinarjev, od katerih je vsako opisal kak posebno zanimiv doživljaj iz svojega poklica. V naslednjem podajamo nekatere izmed njih.

Znameniti politični reporter Gaston Leroux, dopisnik »Matina« v predvojnem Petrogradu je pokazal nenavadno spretnost v svojem poslu. Ob koncu rusko-japonske vojne je brzojavil svojemu listu, da se bo v kratkem vršil tajni sestanelek med carjem Nikolajem II. in nemškimi cesarjem Viljemom II. Obenem je o tem javil francoskemu poslaniku, Ta je smatral vest za izmišljeno.

»Odkod imate to raco«, je vprašal Leroux.

»Dovolite, da ne izdam svojega vira, toda stvar je popolnoma točna in zanesljiva.«

»Jaz pa vam zagotavljam, da ni niti sence resnice na nji.« je trdil poslanik.

Vendar pa je drugi dan »Matine« objavil Lerouxo vest in sporočilo je izzvalo silno senzacijo, ker so v Parizu prav vzemirjeno zasledovali politiko grofa Witteja, ki je bil prijazen Nemčiji. Witte je bil tiste dni ravno v Parizu, ker je potoval v Portsmouth k mirovnim pogajanjem z Japonci. Odločno je zavrnil vest o tajnem sestanku kot neresnično. Ruski zunanji minister grof Lamsdorf je povabil k sebi poročevalce inozemskih listov in jim slavnostno zagotavljal, da je »Matine« nasled izmišljotina, ki so jo spravili v svet ljudje s prozornim namenom. Istega dne so tovariši privedli Lerouxo poslovilno večerjo. Bil je jasno, da ne more ostati več na tako važnem mestu po taki poljomi. Med večerjo je Leroux prejel brzojavko »Matina«, da-li vztraja na pravilnosti poročila, nakaer je Leroux kot edini odgovor brzojavil dan in uro tajnega sestanka obeh vladarjev.

Sestanelek se je nato res vršil natanko na dan in uro, ki jo je sporočil Leroux. Car in cesar sta se sestala na krovu carske jahte »Severnaja Zvezda«, ki se je po načrtu srečala na Baltickem morju z Viljemovo jahto, Niti Witte, niti Lamsdorf, niti poslanik Bompard ni imel pojma o sestanku.

Car je sestanelek zatajil svojim ministrom. Toda svojemu glavnemu kuharju je zaupal skrivnost, da bo dne tega in tega pri njem na kosilu nemški cesar, naj se tedaj potruditi. V carjevi kuhinji sta bila dva Francoza, višja kuharja in v obema je bil Leroux zelo dober prijatelj, zaradi kuhinje in zaradi važnih novic. Slednjega je dvignilo na mah v prvo vrsto poročevalcev — po ugledu in po plači.

Na nenavaden način si je zaslužil novinarske ostroge Henri Béraud, ki se je kot novinec odločil, da vstopi v službo pri listu »Ouvreur«. Ko se je javil pri glavnem uredniku, ga je ta vprašal:

»Ali ste se že bavili z dopisništvom?«

Béraud od tiste ure še ni bil napisal niti ene črke za kak list, pa je vendar odločno potrdil vprašanje. Hotel je biti nameščen in v tem primeru bi bil dejal, da zna sankrit bolje od materinščine ali da je vrhovodstvo njegova najljubša zadeva. Glavni pa se ga je hotel odkrižati, poznal je že te vrste ljudi zato mu je stavil nemogoč predlog:

»Dobro. Imam za vas delo, pri katerem se lahko odključite. Jutri bo na Qual d'Orsay prvi sestanelek mirovnih odposlancev. Novinarjev tja ne bodo pustili. Poročilo nam je pa seveda zelo potrebno. Kako pridet v dvorano, je vaša skrba, ampak poročilo moram imeti.«

države, se neopazno pomešal mednje, snel klobuk in ga del v desnico ter neovirano prišel z delegati v dvorano. Tu pa je nastopila nova težava. Sedeži so bili opremljeni s številkami in za Bérauda ni bilo mesta. Na srečo je opazil, da je v ozadju dvorane manjša gruča tajnikov, stenografov in zapisničarjev. Predrzo jo je mahnil tja in pristoval prvi seji mirovne konferencie. »Ouvreur« je drugi dan imel izčrpano poročilo, da se je vse čudilo, dočim so drugi listi prinesli samo razne slutnje in kup fraz, ki niso povedale ničesar.

Na podoben način se je proslavil George Kessel, politični poročevalec »Quotidienn«. Bil je to pred 15 leti, ko je v Parizu počilo, da se Francija približuje Rusiji. Sestati bi se morala na prvi pomenek de Mongie in sovjetski poslanik Rakovskij, Kessel je izvedel, v katerem hotelu se bo vršil sestanelek, zato se je javil v hotel in kratko vprašal:

»Kaj obedeje gospod de Mongie?«

Počelo so mu sobo in Kessel je z nepriljenostjo, ki je bila že predzna nesramnost, prisel k mizi in obedoval z diplomatoma. Rakovskij je mislil, da je to tajnik gospoda de Mongieja, ta pa je bil prepričan, da ima pred seboj člana sovjetskega poslanštva. Med obedom sta se diplomata razgovarjala o stvari, ne sluteč, da imata pri sebi novinarja, ki je drugi dan natanko popisal razgovor. »Quotidienn« je bil edini list, ki je imel to veliko senzacijo.

Maurice Dekobra je prispeval v zbirko naslednje dogodivščine: Prav v začetku svoje novinarske kariere sem dobil nalogo, naj intervjuvam nekega zelo znanega ameriškega bogataša in industrijca. Ta sorta seveda ne sprejema reporterjev in ves moj trud je bil zaman, potovanja v New York popolnoma brezuspešno. Potožil sem svojo nesrečo nekemu ameriškem novinarju.

»VI najbrž stvari niste prav prijeli.« Je dejal Amerikan. »Precej bova uredila to malsenkost.«

Mož pri telefonu mi je veselo pomežiknil, nato pa se je pogovor nadaljeval: »Halo! Mister X? Tu francoski poslanik. Hvala, kako pa vam kaj gre? Rad bi vam predstavlil gospoda Dekobra...« Tu se je nekoliko preknil, kakor bi iskal kako posebno učinkovito priporočilo. »Kaj, še niste čuli o njem? To je edini francoski pesnik, ki se mu je posrečilo napraviti sonet v 14-stopnih jambih. On bi rad z vami govoril. Predsednik republike Poincaré, vaš velik častilec, mu je naročil, naj vam izroči njegove pozdrave in najboljšje želje za vaš prosep. Kdaj bi ga lahko sprejeli? Dekobra! Ob štirih popoldne? Dobro. Zelo sem vam hvaležen.«

Američan se je obrnil k meni in dejal hladnokrvno:

»Vi Evropci, se zdi, sploh ne znate pravilno občeavati z ljudmi.«

Znani gledališki kritik Edmond Say je zbirko izpopolnil z dogodkom, ki se ga še danes spominja z grozo in sramom, dasi je od tistega časa preteklo že ve ko 40 let. Izdajal je taktakt list »Evénement«.



a— Na kirurški kliniki v Zagrebu je napravil pred državno komisijo izpit za specialisti kirurgje z odliko dr. Marij Bregant iz Celja Čestitamo!

a— Zaključek gledališke sezone. Z ročno predstavo pretresljive drame »St. 72« se zaključila gledališka sezona 1938/39. Gledališka uprava razglasa: Vsi, ki svojih zaslužnih obrokov za gledališki abonma ali bloke dostojno se niso poravnali, se naprošajo, da storijo to do 10. t. m., ker mora ob koncu sezone tudi gledališka uprava urediti svoja plačila.

a— Nove gradnje. Tvrda Hutter in drugi graditelji v tvorniskem kompleksu enonadstropno pisarniško poslopje. Stavbni stroški se računajo na 870.000 din. Enonadstropni stanovanjski hiši pa gradita krojaški mojster Viktor Kos v Betnavski 59 in upokojeni železničar Ivan Kovac v Erjavčevi ulici 44.

a— Posestno gibanje. Mariborska mestna občina je kupila od posestnika Franca Bacha prtilično hišo v Stolni ulici 12 za 185.000 din. — Dušana Vukčevića je kupila od Jerneja Čebula parcelo s stanovanjsko hišo v Bolfenkovi 4 za 160.000 din. — Posestnik Andrej Oset je prodal trgovcu Jakobu Kuntnerju hišo in stavbišče na Tržaški cesti 86 za 147.500 din. — Mihael Domiter je kupil od posestnice Ivanke Jaklič stavbišče in stanovanjsko hišo v Betnavski 61 za 150.000 din.

a— Kopalniško zdravljenje invalidov. Po razpisu ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje bo tudi letos kopalniško zdravljenje vojnih invalidov. Invalidi, ki se zanimajo za to zdravljenje, naj se čim prej prijavijo v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11, prtiličje, soba št. 4, kjer dobijo točnejša navodila.

a— Za jutrišnje senzacijo na stadionu SK Železničarja, kjer se preizkušajo v žogobrenih vrlinah mariborski novinarji ter gledališki igralci, se opaža v Mariboru ogromno zanimanje. Poleg glavnih akterjev, ki so znane mariborske osebnosti, nastopajo še samaritanke, ranjenci, natakarij, tiskarji ter kolporterji. Ves čas bo pridno sviral godba »Drave«, ki bo z gladiatorskim maršem spremljala triumfalni prihod ter odhod žogobrenih ekip. Otvorilni strel sproži god. Jelka Iglječa. Čisti dobiček zabavnega žogobrenega srečanja gre v prid pokojniškemu skladu novinarjev ter gledaliških igralcev.

a— Obrtno gibanje. V preteklem mesecu je izdala mestna obrtna oblast 14 obrtniških dovoljenj, črtala pa jih je 9.

a— Izlet na mejo. Za jutri pripravlja podružnica SPD v Mariboru izlet na Kozjak in sicer k Sv. Jerneju nad Muto.

a— Mariborski trg na Tolovo. Jutri se premesti živilski trg s Strossmayerjevega dvorčana na Vojašniški trg. Tudi gornji del Vodnikovega trga bo izpraznjen. Branjevke na Glavnem trgu pa pridejo na Rotovski trg.

a— Huda nesreča mladega vajenca. Večeraš okrog 16.30 se je pojavil pred večjo grajsko kavarne osebnosti avto, ki je privozil iz Jurčičeve ulice v smeri proti Grajskemu trgu. Pred kavarno »Grajski klin« je stal štirikolesni voziček in je zavzel tretjino ceste, ki je na tem mestu zelo ozka. Tedaj je privozil iz Grajskega trga 16-letni mehaniški vajenec Ljubo Trop iz Betnavske ulice. Hotel se je ogniti vozičku, a je po nesreči padel pod kolesa osebnega avtomobila. Vrglo ga je na blatnik in priletel je s tako močjo, da se je razbila ves svetilka in se je steklo popolnoma zdrobilo. Nesrečnik je obležen ves v krvi. Ima hude poškodbe na glavi presekane nos in ves razbit obraz. Njegovo stanje je zelo resno.

a— Otroci bežijo od doma. Marija Majhen, hčerka posestnice iz Sv. Jakoba v Slov. gorah, je že v marcu pobežnila od doma in je odtlej ni bilo na spregled. Starši so v skrbeh za njeno usodo in so o zadevi obvestili oblastva.

a— Oproščeni. 35-letni elektrotehnik Gavro Komnenič je bil obtožen, ker si je izposodil od župnika Amzela Polaka od Sv. Miklavža pri Ormožu 26.000 din, ki mu jih pa ni vrnil. Plačal mu je samo 4 obroke in skupnem znesku 2.200 din. Po 4 letnem iskanju so Komneniča zajeli. Zagovarjati se je moral pred okrožnim sodiščem zaradi prevare, pa je bil oproščen, ker se je v teku razprave pokazalo, da je prošil za posojilo v dobri veri, da bo denar vrnil, pa so nepravilno to prepredile.

a— Tatovi in žeparji. Hedviki Heričevi, ki stanuje v Vatovi ulici št. 1, so odnele večjo količino perila in zlato ovratno veržico. Heričeva je oškodovana za 600 din. — Učeniki Jožici Zagorškovi iz Vojašniškega trga 2 pa je spretna žeparica izmaknila robcem, v katerem je bil zlata prstan in nekaj gotovine.

## Iz Celja

a— Celjski šahovski klub — prvak Slovenije. Po dvojni zmagi nad mariborskimi šahisti si je Celjski šahovski klub priboril pravico, da igra finalno tekmo z Ljubljanskim šahovskim klubom, dolgoletnim državnim prvakom. Prva finalna tekma je bila igrana 21. maja v Celju in se je končala neodločeno. V nedeljo 4. t. m. pa so igrali Celjani drugo finalno tekmo v Ljubljani. Univ. prof. inž. Kasal, predsednik Ljubljanskega šahovskega kluba, je Celjane prisrčno sprejel in izročil predsedniku Celjskega šahovskega kluba g. dr. Josipu Cerinu dragoceno darilo, okusno opremljen album Maksima Gasparija, poln umetniških posnetkov g. Kasala ml. Kljub lepemu solnčnemu vremenu se je zbralo v dvorani »Zvezde« mnogo prijateljev krajevske igre. Finalna tekma se je pričela ob 14. pod vodstvom g. dr. Cerina in se je končala z naslednjimi izidi (prvi so Ljubljanci, drugi Celjani): Omladič : prof. Gabrovšek 0:1. Milnar : M. Skitek 1:0. V. Slokan : Sl. Cijan pol:pol. Levčič : K. Modic 0:1. Samobor : inž. Savjovic pol:pol. Samec : J. Grašar 1:0. prof. Vahjal : inž. Pipuš 0:1. M. Slokan : Vl. Diehl pol:pol. Celje je torej zmagalo s 4½:3½. S tem je Celje odvzelo Ljubljani prvenstvo v šahu, ki ga je Ljubljana branila vse doslej. Celjanom iskreno čestitamo h krasnemu uspehu!

a— Razstava risarskih izdelkov in ženskih ročnih del bo od četrtega 8. do vseh nedelje 11. t. m. v prvem nadstropju drž. realne gimnazije v Celju. Obiščite to zanimivo šolsko razstavo!

a— Sokolske tekme v odbojki se bodo pričele jutri, na Tolovo, ob pol 8. zjutraj na dvorišču mestne narodne šole v Celju. Tekmovale bodo vrste Sokola iz Celja in Šostanja.

a— Brivske obratovalnice v Celju bodo na Tolovo, v četrtek 8. t. m. ves dan zaprte.

e— Otok je padel iz drugega nadstropja. V ponedeljek zjutraj je zlezla šestletna soferjeva hčerka Ivanka Golobova v stanovanju svojih staršev v Gaberju pri Celju na okno. Deklica je nenadno izgubila ravnotežje in padla iz drugega nadstropja na zemljo. Pri padcu si je revica zlomila obe roki in nogi. — V ponedeljek je padla 28-letna natakarka Angela Stumbergerjeva ob prihodu vlaka na peronu tako nesrečno, da si je zlomila levo. — Na cesti se je zvrnil voz desk na 30letnega občinskega reveža Cirila Blana z Rečice pri Laškem ter mu zlomil desno nogo in ga hudo poškodoval po glavi. — V nedeljo ob 20. je

v gozdu pri Poljanah neki delavec napadel 38letnega dinarja Roberta Schönerja iz Luščke vasi in ga vrgel s tako silo, da si je Schöner pri padcu zlomil desnico. — Vsi štirje poškodovanci so v celjski bolnišnici.

e— Nesreča pred bolnišnico. Na Ipavčevi ulici pred celjsko bolnišnico se je težko ponesrečil 31letni dinar Karel Oberčalk iz Ostrožnega pri Celju. Padel je pod težek, z gramozom naložen voz nekega posestnika z Ostrožnega. Kolo je šlo čez Oberčalka in mu zlomilo levo nogo. Ponesrečenca so prenesli takoj v bolnišnico.

# SPORT

## Tekma v znamenju fuzije

### Jadran in Reka bosta jutri postavila kombinirano enajstoročno proti SK Ljubljani

Zelje, ki so jih gojili že nekaj let vsi uvidelvi sportniki jugozapadnega dela naše metropole, da se namreč Reka in Jadran združita, so tik pred uresnitvijo. Večletne izkušnje so pokazale, da je okrožje premajhno za uspešen razvoj dveh klubov. Danes so proti fuziji le še oni ljudje, ki se pač trkajo na prsa kot zavredni klubaši, ki pa za klub niso še pravni žrtvovalci in tudi v bodoče ne mislijo. Odbora sta se sedaj odločila, da gresta preko teh posameznikov. Moštvo, ki nastopi na nedeljo proti ligu, bo sestavljeno iz najboljših moči obeh enajstoric. Naj bo že rezultat kakršenkoli, na potek

pogajanj ne bo vplival, saj bodo pozitivni zaključena še v teku večera. Sestava moštva pa je toliko posrečena, da je težji poraz malone izključen. Imena Unterreiter, Marolt, Slanina, Marn in druga garantirajo za lepo igro in časten rezultat. Dolžnost simpatizerjev nogometa pa je, da s svojim posetom pokažejo, da je novi klub za bodočnost postavljen na trdne finančne temelje. Če pa so finance urejene, potem bodo prišli tudi sportni uspehi. Tekma bo jutri na praznik in igrišču Jadrana. Začetek ob pol 18. V predtekmi nastopita kombinirani enajstoročni Reke in Jadrana.

## Jugoslavija — v finalu za Davisov pokal

### Po zmagi 3 : 2 nad Belgijo bodo naši beli mušketirji igrali v evropskem finalu z Nemčijo

Zagreb 5. junija. Danes popoldne sta bila odigrana v evropskem polfinalu med Jugoslavijo in Belgijo zadnja dva singla, za katera je zaradi večerajšnega poraza naše dvojice v doblu vladalo veliko zanimanje, čeprav ruderda nikjer ni bilo nikogar, ki bi se bil resnično bal, da danes ne bomo dobili še one tretje točke.

V prvem singlu sta nastopila Belgijec Lacroix in naš Mitič. V prvih dveh setih je šlo Belgijcu gladko in je brez težav dobil oba 6:3 in 6:2. Tudi v tretjem je sprva kazalo tako, toda pri stanju 3:3 je nastal preobrat in Mitič se je stalno popravil ter res ta set z 8:6 odločil zas. V naslednjem četrtem setu pa je spel Lacroix popeloma uveljavil svoje veliko znanje in gladko dobil s 6:2. Skupni izid je bil torej 6:3, 6:2, 6:8, 6:2 za goste.

Stanje točk po tej igri je izenačeno 2:2. Glavno zanimanje je veljalo potemtakem zadnjemu singlu, v katerem je imel Punčec rešiti tretjo točko in kvalifikacijo Jugoslavije za evropskega finalist. To mu je nad Belgijcem Geelhandom tudi uspelo, in sicer v treh setih 6:3, 8:6, 6:3. Že same te številke kažejo, da se je belgijski nasprotnik danes držal mnogo bolj kakor v sobotni gri in kakor so splošno prerokovali izid tega srečanja s Punčecem.

S to zmago je Jugoslavija dobila tretjo točko proti Belgiji in se s skupnim razmerjem 3:2 plasirala v evropski finale, ki ga bo konec julija igrala v Zagrebu z Nemčijo.

## Bukarešta boljša od Beograda in Sofije

### Z zmago 4 : 1 nad Beogradom je trajno osvojila pokal rumunskega kralja

Beograd, 5. junija. V poslednji odločilni borbi za pokal treh prestolnic sta se srečala Beograd, ki se je kvalificiral za to borbo z zmago nad So-

## Še nekaj o slalomu na Savi

(Glej tudi sliko na str. 3)

V nedeljo se je ob krasnem vremenu vrsilo v Tacnu na Savi državno prvenstvo v slalomu s kajaki. Izkazalo se je, da je ta del Save res idealen za prirejanje tovrstnih tekmovalj. Vodostoj Save je bil nekoliko nad normalno, toda to je bilo le v korist tekmovalja. Začetek tekmovalne proge je bil nekoliko pod milino na levem bregu, je nato trikrat prečkala Savo, kjer je bilo nekaj nevarnih brzic in vrtnicev, v tem delu proge se je prevrnilo kar 7 tekmovalcev, nato pa je tekla ves čas do konca po desnem bregu Save. Proga je bila precej težka, saj se jih je od 16 tekmovalcev prevrnilo kar 7, to je skoraj polovica.

Za Kajak klub Maraton je tekmovalo 8 tekmovalcev, za Kajak klub Ljubljano 5 in 3 za Kajak klub Zagreb. Tehnično najboljšo moštvo je postavil Kajak klub Ljubljana, saj je vseh pet tekmovalcev prispelo do cilja. Med njimi je bil daleko najboljši in tehnično izvrsten Rudi Malakovsky, ki je osvojil tudi državno prvenstvo, kljub temu, da je že pri prvem udarcu veslo nalomil in ga nekaj dalje prelo mil popolnoma, tako da je moral več kot dve tretjini proge prevoziti samo s polovico vesla. Ostala četvorica Kajak kluba Ljubljane je precej izenačena in ker imajo v bližini dosti pripravnih rek za trening, imajo možnost, da se razvijejo v odlične slalomše. Najštevilnejša je bila ekipa KK Maraton, toda je bila tehnično zelo slaba. Savski, državni prvak Ponalval (Maraton) je bil letos drugi, pozna se mu, da na divji vodi ni preveč domač in je zaradi tega voljo mnogo preveč previdno, kar ga je stalo prvo mesto; močno se mu je tudi približal Knoll od KK Zagreb. Na cilj je prispelo vseh 5 tekmovalcev Kajak kluba Ljubljane, 3 tekmovalci KK Maratona in 1 tekmovalec KK Zagreba. Podrobne tehnične rezultate je objavilo že ponedeljsko »Jutro«.

Tekmo je organiziral Kajak klub Ljubljana, ki je svojo nalogo rešil odlično. Zanimanje je bilo zelo veliko, na obeh bregovih Save in na mostu je bilo skupaj okrog 1000 gledalcev. Skoraj vsi so zadovoljni odhajali in so morali priznati, da je slalom s kajaki res zanimiva in napeta disciplina na vodi.

SK Reka. Na praznik ob 18. igra komb. moštvo predtekmo z Jadrantom na igrišču Jadrana. Ob pol 18. pa reprezentanca z Ljubljano. Postava moštev v garderobi. Ob 16. naj bodo igralci v naši garderobi,

## Motorne dirke na podutiški progi

Z veseljem opažamo, da se v letošnjem letu posveča motornemu športu izredno velika pažnja. Moto klubi tekmujejo s svojimi prireditvami, ki so od tekme do tekme bolj zanimive ter privlačnejše. Vozači pa s tem dobivajo vse večjo borbenost, s čimer se seveda stopnjuje zanimanje občinstva.

Priznati moramo, da se je motorni šport baš v zadnjih letih razveseljivo razširil tudi med nami. Imeti motorno vozilo dandanes ne pomeni več luksuz, temveč le neobhodno potrebno prometno sredstvo v ritmu sodobnega časa. S tem vzporedno pa se med motoristi vse bolj in bolj širi športni duh, ustvarjajoč kader mladih in navdušenih tekmovalcev. Poskrbeti je treba, da se našim vozačem tudi prilika čim več dobrih nastopov, da pridobijo potrebne rutine, ki je poleg dobre volje, zdravih sportnih pojmov in navdne potrebne tehnične vzgoje, ki jo more nuditi le resnično dober moto klub, edini pogoj na poti do končne zmage. Današnji naraščaj mora skrbeti, da nam Slovincem obdrži ono mesto, ki nam ga je mednarodnem pogledu priboril naš internacionalni Ludvik Starič.

V nizu bodočih letošnjih motornih tekmovalj obeta biti posebno zanimiva cestna dirka ZSK. Moto Hermes na 7.500 m dolgi podutiški krožni progi. Ta dirka je zdaj dokončno določena na nedeljo dne 18. t. m. Podutiška proga, dobro poznana že po mnogih dosedanjih kolestarskih tekmah, prehaja s tem v stalni letni program Moto Hermes. Že lanske motorne tekme so bile zelo zanimive in dobljena izkustva bodo vsekakor znatno pripomogla, da bo letošnja prireditve res odlična. Posamezne faze te idilične proge so navdne zanimive in zahtevajo od vozača vso spretnost in tehniko dovršenega obvladavanja motorja. Vožnja boljših vozačev in »asov« bo na posameznih ostrih in nepravilnih zavojih brezdomno zaustavljala dih gledajočemu občinstvu.

Vodstvo Hermes ukrepa vse potrebno, da bo ta prireditve na najvišji sportni višini. Posebna pažnja se bo polagala na tehnično stran prireditve. Pri dosedanjih motornih tekmah so se opazili razni tehnični nedostaki, ki pa z dobro voljo niso neodpravljeni. Brezpogojno je potrebno, da vozači težjih kategorij vozijo zaradi boljše lastne varnosti z čeladami in ne brez njih ter da je tekmovalna proga v pravem pomenu besede zavarovana. Prav tako pa je dolžnost rediteljev skrbeti le za red ob tekmovalni progi, ne pa smatrati

rediteljsko mesto za najboljšo mesto gledalca. Brezpogojno ne sme biti nobenega eksperimentiranja časomerilcev. Merjenje časa je za vsakega tekmovalca najvažnejša in najspornejša zadeva.

Prireditve Hermes pa vzbujata tudi v vrstah motoristov splošno zanimanje. To dokazujejo mnoge prijave s strani tekmovalcev in pa treniranje posameznikov na podutiški progi, kjer preizkušajo svoje zmoglosti na najbolj nevarnih delih proge. Občinstvo samo pa bo tudi prišlo na svoj račun ker bodo dirkači posameznih kategorij tekmovali skupno, tako da bo borba za gledalca še zanimivejša.

## V nekaj vrstah

### Pred fuzijo Reka-Jadran?

Po večletni brezplodni medsebojni borbi je prevladovalo med sportniki južnega dela Ljubljane vendarle prepričanje, da je okrožje premajhno za dva močna kluba. Pogajanja, ki so se vlekla že od rane pomladi med obeh odboroma, so, vsaj po sodbi optimistov, tik pred uspešnim zaključkom. Danes bo poslednji sestanek, katerega rezultat bo po vsej verjetnosti ustanovitev novega kluba; najbrže bo to »Ljubljanski amaterski sportni klub«. Najboljši dokaz, da se na sestanku ne bo oziralo na mnenje onih, ki se ob vsaki priliki trkajo na prsa kot zavredni klubaši, če pa je treba doprinesiti za klub kakršnekoli žrtve, povsem odpovedo, in ki so edini proti združitvi Jadrana in Reke, je skupen nastop proti Ljubljani. Na praznik 8. t. m. bo torej brzokone že prvo srečanje med Ljubljano in »Laskom«. Naš ligaš, ki zna ceniti vrednost resnega konkurenta v svoji neposredni bližini, se je obvezal, da nastopi na igrišču Jadrana v kompletini ligaški postavi. Trnovčani in Vičani bodo postavili najboljša, kar pač zmorejo.

### Tekmovanje v lahkoatletskih višebojih v Mariboru

Na svojem stadionu je v nedeljo dopoldne priredil SK Železničar lahkoatletsko tekmovalje v specialnih višebojih. Tekmovanja so se udeležili atleti vseh mariborskih klubov ter ljubljanske Ilirije. V skupni sprinterjev si je priboril prvo mesto Les (Rapid) s 1820 točkami. Njegovi rezultati so bili: 60 m 7.2, 80 m 9.8, 100 m 11.8. Drugo mesto je zasedel dr. Musnik (Rapid) s 1585 točkami, tretje mesto pa Gracijanski (Železničar) s 1558 točkami. V skupini stakalcev si je priboril prvo mesto inž. Štepišnik (Ilirija) s 1721 točkami, skok v višino 165 cm, v daljavo 617 cm, troskok 11.87 m. Na drugo mesto se je plasiral Filipič (Maraton), ki je dosegel 1704 točke, tretji pa je bil Lužnik (Maraton) s 1701 točko. V skupini metalcev je bil prvi Lužnik (Maraton), ki je dosegel 1648 točk ('kopje 43.25 m, krogla 11.35, disk 36.77 m). Na drugo mesto se je plasiral Hlade (Zel.) s 1623 točkami, na tretje pa inž. Štepišnik (Ilirija) s 1586 točkami.

Razen med Mariborom in Bato, ki sta v nedeljo igrala za kvalifikacijo, to je za prestop v ligo v Mariboru in kjer je Bata zmagal s 5:2, so bile ta dan odigrane še naslednje takšne tekme z naslednjimi rezultati:

v Beogradu: Čukaričič : Borac (Petrovgrad) 2:2 (2:1), v Kruševcu Car Lazar : Vojvodina (Novi Sad) 1:1 (1:0) in v Subotici Žak : Radnički (Kragujevac) 2:0 (1:0).

Zagrebska Concordia je v nedeljo gostovala v Osijeku proti tamkajšnjemu Hajduku in zmagala brez težav s 5:0 (3:0).

V damskih teniških tekmah za srednje-evropski pokal sta bila v ponedeljek popoldne odigrana še zadnja dva singla, v katerih je Kovačeva z lahkoto zmagala nad Tonolijevo s 6:2, 6:3 in slednjič Florjanova nad San Donnino s 6:4, 9:7. Tako se je to srečanje končalo s 4:1 v korist Jugoslavije. Naslednjo borbo bodo imele naše igralke meseca julija proti Madžarski pri nas, najbrže v Zagrebu.

Danes bo naša nogometna reprezentanca že spet odšla na pot, in sicer v Amsterdam kjer bo 11. t. m. nastopila proti Holandski. Sestava moštva bo v glavnem enaka kakor je bila proti Italiji, z enajstoročno pa je odšlo tudi nekaj rezerv, predvsem za Dragičevića in Lovrića, ki zaradi poškodb nista sposobna za igro.

V Varšavi sta v nedeljo Poljska in Švica igrali mednarodno nogometno tekmo, ki je ostala z 1:1 (1:0) neodločena.

### Atletski miting v Celju

Lahkoatletska sekcija SK Celja je priredila v nedeljo dop. na Glaziji medklubski propagandni atletski miting, ki so se udeležili člani Primorja in Planine iz Ljubljane, SK Litije, Železničarja iz Maribora ter domačih klubov Jugoslavije in SK Celja. Tekmovanje je poteklo v lepem redu. Doseženi so bili povoljni rezultati, zelo dober čas pa je dosegel naš državni reprezentant Goršek v teku na 1.500 m.

Rezultati:  
Tek na 100 m: Juniorji B: 1. Ivan (J) 12.3; 2. Kos (C) 14; 3. Bertl (C) 14.3. Juniorji C: 1. Lajko (L) 12.1; 2. Toll (C) 12.9; 3. Veble (C) 13.1.  
Tek na 200 m: Omladinci: 1. Jakec (C) 25.2; 2. Zarn (C) 27.3.  
Met kroglice: Seniorji: 1. Martini (Pr) 11.57; 2. Miloš 11.46. Omladinci: 1. Katič (C) 10.78; 2. Linzner (Z) 10.67; 3. Jakec (C) 9.21. Juniorji B: 1. Bertl (C) 12.99; 2. Rus (Pl) 12.27; 3. Kos (C) 8.72. Juniorji C: 1. Držek (C) 13.50; 2. Veble (C) 13.09; 3. Ložar (C) 12.30.

Skok v daljino: Juniorji B: 1. Bertl (C) 4.73; 2. Piki (C) 4.41; 3. Privšek (C) 4.09. Juniorji C: 1. Miko (L) 5.98; 2. Lajko (L) 5.84; 3. Veble (C) 4.82. Omladinci: 1. Jakec (C) 6.05; 2. Linzner (Z) 5.65; 3. Katič (C) 5.15. Seniorji: 1. Miloš (Pr) 5.88; 2. Stavbe (C) 5.60.

Met diška: Seniorji: 1. Miloš (Pr) 33.82; 2. Stavbe (C) 31.90; 3. Martini (Pr) 29.66. Omladinci: 1. Hanuš (C) 29.53; 2. Linzner (Z) 27.45; 3. Katič (C) 27.35. Juniorji B: 1. Rus (Pl) 34.25; 2. Bertl (C) 28.76; 3. Kos (C) 18.98. Juniorji C: 1. Držek (C) 33.54; 2. Veble (C) 33.41; 3. Ložar (C) 28.42.

Tek na 1.000 m: Juniorji B: 1. Kos (C) 3.05; 2. Piki (C) 3.17.3; 3. Privšek (C) 3.18. Juniorji C: 1. Rudi (C) 2.58.2.  
Tek na 1.500 m: Seniorji: 1. Goršek (Pr) 4.08.8; 2. Zerga (C) 4.30.4; 3. Pravičič (C) 4.59.02.

Met kopja: Juniorji B: 1. Bertl (C) 31.43. Juniorji C: 1. Ložar (C) 34.48; 2. Miko (L) 29.65. Seniorji: 1. Martini (Pr) 40.26. Omladinci: 1. Jakec (C) 36.71; 2. Linzner (Z) 35.40; 3. Katič 32.78.

## SCHICHTOV RADION nere sam!

Pri kuhanju v raztopini Radiona opravijo milijoni kisikovih mehurčkov vse delo pranja perila. Strujijo skupaj z milnico skozi perilo, odpravijo vsa nesnaga in perilo je tako belo da se kar svetli.

## RADION BELINA!



Skok v višino: Juniorji B: 1. Veble (C) 1.40. Juniorji C: 1. Lebinger (Pl) 1.65; 2. Držek (C) 1.55; 3. Miko (L) 1.50. Omladinci: 1. Katič (C) 1.50; 2. Jakec (C) 1.45. Seniorji: 1. Stavbe (C) 1.55.

Troskok: Juniorji C: 1. Rebeuschegg (C) 12.41; 2. Miko (L) 12.31; 3. Lajko (L) 11.53. Omladinci: 1. Jakec (C) 11.98. Seniorji: 1. Stavbe (C) 12.26.

Štafeta 4 x 100 m: 1. Mešana štafeta (Miko, Miloš, Linzner, Lajko) 49 sek; 2. SK Celje (Stavbe, Toll, Ivan, Jakec) 50 sek.

## Razpis

počtniškega plavalnega tečaja za mladino  
Jugosl. plavalna šola, ki posluje pod pokroviteljstvom in nadzorstvom ministrstva za telesno vzgojo, priredi običajni vsakoletni počtniški plavalni tečaj v kopalnici SK Ilirije. Tečaj se prične 15. junija in traja do 30. avgusta, odn. ob ugodnem vremenu do 15. sept. Tečaj bo dnevno od 10. do 12. v juliju že od 9. dopoldne. Vsi udeleženci bodo pred pričetkom zdravniško preiskani in ves čas tečaja bodo zdravniški nadzirali tečajnike. Prijave je treba oddati tako, da oddajo udeleženci tečaja pismeno dovoljenje staršev v pismeni nabiralnik plavalne šole na kopalnici.

Tečajniki bodo razdeljeni v oddelke za dečke in deklice in pa po znanju plavanja. Vsakega 15. v mesecu bodo sposobnejši prešli v višji tečaj, če bodo še hoteli nadaljevati obisk tečaja. Vstop je mogoč po začetku tečaja tudi v naslednjih dneh, zahtevata pa se strogi red in disciplina. Prijavnina je din 10, vsakokratni vstop v kopalnico din 1 z izkaznico. Siromsne otroke oprosti šola plačevanja, če za to zaprosijo.

Tečaj bo nadziral g. prof. Vinko Zaletel, poučeval pa bodo izveščani učitelji plavanja. Uprava šole.

## 18. junija — olimpijski dan

V nedeljo 18. junija bo v Ljubljani olimpijski dan, enako kakor po vsej državi. V okolju mestnega olimpijskega odbora v Ljubljani bodo organizirani olimpijski dnevi in v Kamniku, Novem mestu, Celju, a na Jesenicah dne 25. VI. Sodelovale bodo vse sportne in telovadne organizacije ter bomo objavili spored tega dne v eni prihodnjih številki.

»Avta in sportac« št. 5. in 6. sta izšli, skupni za meseca maj in junij. Skupna — očitno vselejmska — številka tega našega sportno-avtomobilnega obzornika je precej ojačena in obsega na 24 straneh spet mnogo pretega gradiva. Uvodne vrste je napisal urednik sam o vprašanju cest, problemu naše bodočnosti, v nadaljnjem pa čitamo še zanimive sestavke o vtihih nemškega avtomobilista v Jugoslaviji z naslovom »Živijo Jugoslawien«, o avtomobilski ocenjevalni vožnji po Gorenjskem, o nedavni motociklistični vožnji na progi št. Vid—Medno, o vtihih avtomobilista v čudoviti republiki San Marinu sredi Italije itd. Vmes je še mnogo raznega čtiva, ki bo zanimalo avtomobiliste in prijatelje sportov za volanom. Številka je prav okusno opremljena s slikami in kaže spet, kako se lahko z dobro voljo in spretno roko ustvari lična revija, kakršne dozdaj pri nas še nismo imeli. Uredništvo je v rokah g. B. A. Kristana, posamezne številke so po din 5.

SK Ilirija. Poslovne ure tajništva so vsak dan razen nedelje od 17.30 do 19. na Tyrševi cesti 15-I nad kavarno »Evropos«. V tajništvo se plačuje tudi članarina, na kar se zaradi otvoritve kopalnice posebno opozarja seniorsko članstvo plavalne sekcije, ki reflektira na znižano člansko ali tekmovalsko vstopnino. Članstvo se opozarja, da so pri blagajni kavarne Evropa na razpolago kovinasti članski znaki. Drevi ob 20.30 v klubovem tajništvu redna seja upravnega odbora, na kar se opozarjajo vsi odborniki.

Atletski podsvave v Ljubljani priredi v nedeljo dne 1

# Po zakonu serije: za „Squalusom“ - „Thetis“ ...

## Okoli devetdeset človeških žrtev v angleški podmornici - Kako se je vedla posadka po katastrofi

Prosti teden, v četrtek popoldne, se je blizu nabrežja pri Liverpoolu primerila najtežja nesreča, kar jih pozna zgodovina angleških podmornic. Potopila se je podmornica »Thetis«. Spričo nedavno katastrofe ameriške podmornice »Squalus« se je polastilo angleške javnosti velikansko razburjenje, in to po pravici. Pokazalo se je namreč kmalu, da ni mogoče dvigniti podmornice, niti rešiti posadke. Borba za življenje skoro sto oseb, ki so se v trenutku nesreče nahajale v »Thetisu«, je bila tembolj razgibana, ker je imela podmornica sprva razmeroma ugodno lego in je molela z vrhom iz vode. Šele pozneje, ko je postalo morje razburkano, se je položaj poslabšal in je postal naravnost obupen. Vsi poskusi za rešitev so se izjalovili. Iz podmornice se je rešilo samo šest oseb. Od teh sta dve umrli, štirje mornarji pa se nahajajo na krovu lasetrne ladje v zdravniški oskrbi.

Skica ponazarja začetni položaj »Thetisa« pa katastrofi. Na kraju nesreče je morje komaj 40 m globoko, toda zaradi močnih morskih tokov se potapljačem ni posrečilo izvršiti pravih del za dvig podmornice.



šale podmornico dvigniti iz vode. Toda zopet je prekrizala njih načrte nepredvidena nesreča. Vrvi so se utrgale in podmornica se je v vodi zasukala ter se zarila še globlje v mulj ter legla na hrbet.

Nesreča »Thetisa« je nastala po razlagi strokovnjakov na ta način, da se je prednji del ladje, kjer hranijo torpede, napolnil z vodo. Samo na ta način je bilo mogoče, da se je ladja zapirala s konico v morskno dno. Po drugi verziji so odpravljale naprave za krmarenje ladje v velikih globinah. Izvedenci sodijo, da se je nesreča primerila tudi morda zaradi tega, ker je podmornica manevrirala preblizu morske obale. Ze v začetku manevra se je ladja zarila s kljunom v pesek.

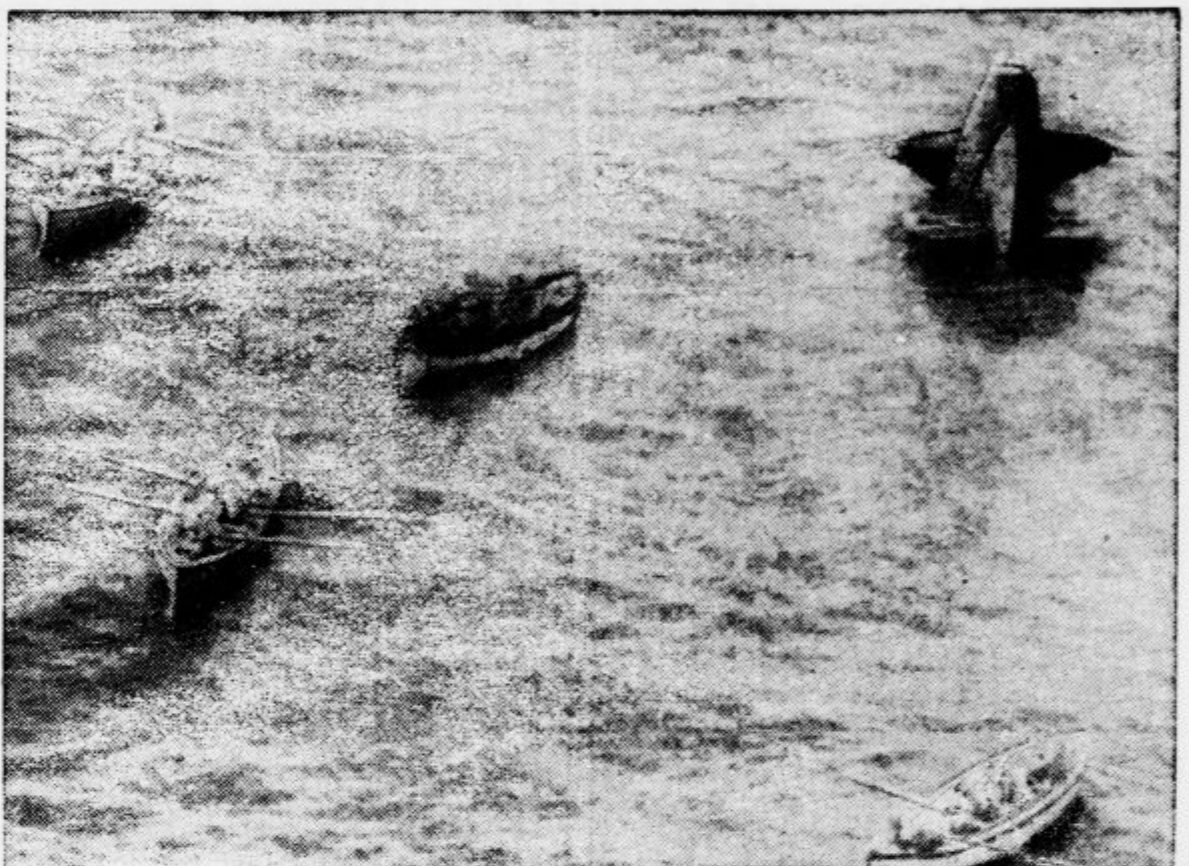
V trenutku nesreče je bilo na ladji okoli sto oseb. Posadka je štela okoli 60 mož,

poleg tega je bilo na ladji okrog 30 civilistov.

Angleške javnosti se je zaradi nesreče polastilo silno razburjenje posebno zaradi tega, ker so bili v podmornici ljudje, ki so se udeležili poskusne vožnje iz radovednosti. Teh oseb ni pregledala nobena zdravniška komisija in niso imeli pogojev za vožnjo na dnu morja. Londonski tisk govori o »množestvenem uboju« in zahteva interpelacijo v londonskem parlamentu.

Izredno junastvo je pokazala tudi žena poveljnika ponesrečene podmornice, soproga kapitana Bolusa. Ko je izvedela, kaj se je zgodilo, je hodila od hiše do hiše, kjer so imeli pomorščaki »Thetisa« svoje družine, ter je tolažila njih žene in otroke.

Podmornica »Thetis« je merila v dolžino 81 m, v širino pa 8 m. Stala je okoli 70 milijonov dinarjev.



Ko je v prednji del podmornice vdrla voda, se je ladja s kljunom zarila v morskno dno, krma pa je še nekaj časa štrlela iz vode

## Kritika nesreče

### Javnost zahteva preiskavo

»Z obžalovanjem sporočamo, da ni več nobenega upanja, da bi se dala rešiti posadka podmornice »Thetis«. S temi besedami je angleška admiraliteta obvestila angleško javnost o največji nesreči svoje podmornice, kar jih beleži zgodovina.

Navzlic temu pa so se v petek zvečer po zračni poti pripeljali z Orkneyskih otokov šest strokovnjakov za dviganje potopljenih ladij. To so bili potapljači, ki so svojčas pomagali pri dviganju nemških ladij pri Scapa Flow. Njihov prihod v Portsmouth je bil zamen; živih niso mogli rešiti več. Pač pa trajajo od sobote zjutraj poskusi za dvig podmornice. Izvedenci skušajo ladjo dvigniti s pomočjo tako zv. »kamele«, posebnih tankov, ki jih spuste v vodo na obeh straneh ponesrečene ladje, ter jih pozneje napolnijo s stisnjanim zrakom. Te »kamele« potiskajo potopljeno ladjo polagoma navzgor.

V soboto so potapljači tudi poskušali k podmornici pritrditi cev za dovajanje zraka, toda kmalu so te poskuse opustili, ker se je pokazalo, da je prepozno. Ropotanje, ki je prihajalo še v soboto iz podmornice, smatrajo ne za udarce kladiv, s katerimi so baje že popolnoma izčrpani mornarji klicali na pomoč, temveč za rožljanje kovinskih predmetov v podmornici, ki jo je razburkano morje premetavalo sem in tja po morskem dnu. Ljudje, ki so bili v ladji, so se zaradi pomanjkanja zraka gotovo že prej zadušili.

Največ se zdaj v Angliji razpravlja o tem, kako se je moglo zgoditi, da so se iz podmornice rešile samo štiri osebe. Zdi se, da civilisti v ladji niso znali ravnati z Dawisovim aparatom za kisik. Baje je eden izmed njih zaradi tega obtičal v zasilnem izhodu in je s tem zaprl pot vsem ostalim. Kapitan Oram, ki se je rešil s pomočjo Dawisove naprave v petek zjutraj, pripoveduje v »Daily Mailu«, da se je v petek zjutraj vršil dramatičen sestanek ujetnikov podmornice. Sklenjeno je bilo, da imata zapustiti ladjo po dva človeka, in sicer en mornar in en civilist. Častniki so bili namreč prepričani, da se civilisti drugače

ne bodo mogli rešiti. Zato sta izplavala iz podmornice najprej dva častnika, in sicer Oram in neki podporočnik. Pokazala sta pri tem ostalim, kako je treba ravnati pri izhodu iz ladje. Nato sta jima sledila še dva izkušena mornarja.

Zdi se pa, da je mehanizem zasilnega izhoda iz podmornice pri nadaljnjih poskusih odvedal in da je silen vodni pritisk ubil dva mornarja, ki sta kot peti in šesti skušala zapustiti podmornico. V Liverpoolu in Birkenheadu so se okrog polnoči odigravali mučni prizori. Eden izmed rešenih je pripovedoval, kako je nekdo v podmornici prišel od pamet. Ta je umrl v rokah svojih tovarišev. Dva mornarja je usmrtil silen vodni pritisk. Večina mornarjev pa je brezbržni tavalala okrog po ladji, prepričana, da jim je usojena smrt. Ni pa bilo nobene panike. Vsi so se vdali v svojo usodo. Mornarji so govorili do zadnjega samo o sportu. S tem so si lajšali zadnje ure.

Kapitan Oram pripoveduje, da je poveljnik ladje v začetku nesreče izdal povelje, da ne sme nihče uporabiti reševalnih naprav. Samo Oram je prejel ukaz, da mora zaradi reševalnih del zapustiti ladjo. Trije pomorščaki, ki so mu sledili, so torej ravnali proti ukazu poveljnika podmornice in pridejo pred sodišče. Ni izključeno, da je ravnanje trojice, ki je zapustila podmornico za Oramom, preprečilo rešitev ostalih mornarjev in civilistov. Po uradnem sporočilu se je napolnil prednji del podmornice z vodo, ki je zalila šrambo za torpede. Napaka pa je morala biti tudi v krmi za globino, ki baje ni delovala. Podmornica se je zaradi tega pogreznila globlje kakor je bilo nameravano in se je zarila s kljunom v morskno dno. Širijo se tudi govorice, da je bil manevr prehitro izvršen.

Ker zahteva angleška javnost pojasnilo, kako se je zgodila katastrofa, se slišijo tudi ugovori in javne kritike. Posebno očitajo vodstvu admiralitete, zakaj ne razpolaga s potapljaškimi zvoni, kakršne imajo v Ameriki. Ta naprava se je pri nesreči

vtisom ameriške katastrofe »Squalusa«, iz katerega se je posrečilo rešiti 33 pomorščakov, ki so ostali živi po nesreči, ki je zadela ladjo. Toda upanje na rešitev posadke in civilistov, ki so bili v »Thetisu«, je ginevalo od ure do ure. Reševanje z Dawisovimi pripravami je bilo nemogoče, kajti vsakokrat, ko se reši pomorščak z Dawisovim aparatom, vdere nova količina vode v podmornico, ki postane s tem težja in se pogrezne še globlje...

V tem je tudi nastala nova komplikacija. Morje je jelo zopet naraščati in valovanje je povzročilo, da se je konec ladje, ki je bil prej viden, zopet skrnil pod vodno gladino. Inženirji, ki so se bili s čolni pripeljali na kraj nesreče, so skušali izvršiti luknjo v podmornico, da bi posadka na ta način dobila zraka. Morali so pa opustiti delo in se odstraniti. Tako je bila admiraliteta prisiljena obvestiti javnost, da so reševalna dela ustavljena. Obenem je sporočila, da imajo pomorščaki dovolj kisika do sobote ob 1.30. Ker jih do te ure niso mogli rešiti, je postalo upanje, da bi jih utegnili otepi, pač brezpredmetno.

Pred mornariškim poveljstvom v Birkenheadu in v ladjedelnici Cammel Lairda so se ta čas odigravali pretresljivi prizori. Tisoči in tisoči so oblegali uradne prostore in hoteli izvedeti, kaj je s ponesrečenci. Bili so to večinoma svojci, sorodniki, prijatelji in znanci potopljenih na dnu morja. Oblasti so morale končno zahtevati policijsko ojačenje, kajti množica je bila tako razburjena, da se je bilo bati dejanskih izgredov. Zenske so vpile: »Kje imate zdaj vaše strokovnjake?« Mnogi so besneli, druggi so jokali in kričali od žalosti, ki jim je bila prizadejana s strašno nesrečo. Ko je slednjič uradnik ladjedelnice Laird sporočil, da ni več upanja, da bi mogli dvigniti potopljeno ladjo, se je množica potrtja razšla.

Frank Shaw, eden izmed monterjev trornice, ki je izdelala podmornico, je med štirimi osebami, ki so se utegnile rešiti z Dawisovimi rešilnimi pripravami iz »Thetisa«. Mož pripoveduje:

Tri ure potem, ko se je »Thetis« pogreznil na dno morja in se ladja ni mogla dvigniti, je dal kapitan podmornice znak »SOS«. Na vodni površini so se zbrale torpedovke in minonosci. Kapitan »Thetisa« je takrat zbral možstvo podmornice in je porazdelil ljudi enakomerno v vse prostore. Toda že nekaj ur pozneje je postalo dihanje težko. Plin je napolnjeval prostore. Posadka se je kljub temu vedla skrajno mirno. Mornarji so videli, da preži nanje smrt, a so se začeli pomenkovati o sportu in zabavi. Na ta način so skušali odvrniti od sebe obupne misli, ki so se jih lotevale.

Kmalu so se ozračje v podmornici tako zgostilo, da nismo videli drug drugega. Dva mornarja sta se prenilila do izhodnih vrat in sta jih skušala odpreti, da bi se na ta način rešila. Oba sta utonila. Tretji, ki jima je sledil, je živčno podlegel. Zblaznel je in umrl v rokah svojih tovarišev. Mornarji so potem polegli po tleh in so ležali v negibnem položaju. Vedeli so, da jih čaka samo smrt. Shaw se je rešil v zadnjem obupnem trenutku. Splezal je do razglednega stolpa, kjer sta ga opazila minonosca »Grodex« in »Coock«.

Potapljači so skušali storiti vse, kar je bilo v njih moči, da bi rešili podmornico. Privzeli so jo z verigami in ladje so sku-



Mali zemljevid kaže Liverpoolski zaliv. Kraj nesreče je označen s križem.

Zadnjih sedem let ni bilo v angleški mornarici nobene nesreče s podmornicami. Tudi lani 29. junija, ko so spustili v morje »Thetis«, podmornico najnovejšega tipa, ki je nastopila svojo službo letos v marcu, ni nihče slutil, da bo prav to ladjo, zgrajeno na temelju najnovejših izkušenj, doletel tako tragičen udarec.

V četrtek ob 13. uri je obvestilo poveljstvo »Thetisa« ladjo, ki je bila v spremstvu podmornice, da se bo »Thetis« za tri ure pogreznila pod vodo. Najpozneje ob sedemnajstih bo zopet izplavala na površino. Spremljevalna ladja je vzela sporočilo na znanje in je tri ure brez skrbi križarila ob nabrežju. Nihče ni dvomil, ali se bo podmornica dvignila v določenem času, kajti vožnja je bila poskusna in na krovu ladje se je poleg posadke nahajali predstavniki ladjedelnice, ki je zgradila podmornico ter izvedeni angleškega ministrstva za mornarico. Toda prišla je 17. ura, o »Thetisu« pa ni bilo duha ne sluha. Z nestrpnostjo so mornarji pričakovali, kdaj se bo podmornica pojavila na površini vode. Zaman... Ni je bilo od nikoder. Takrat je spremljevalna ladja sporočila poveljstvu Liverpoolskega pristanišča, da se je najbrže primerila nesreča in je zvala na pomoč. Obveščene so bile vse ladje v bližini, ki so prejele poziv, naj se pridružijo iskanju.

V Weymouthu in Portlandu so na hitro roko mobilizirali posadko dveh flotilj rusilcev. Moštvo je bilo ravno na dopustu in je večinoma prisostvovalo predstavam v kinematografih. Do noči se je zbralo v bližini kraja, kjer se je potopila podmornica 21 ladij, med njimi 6 rusilcev in 6 vlačičev ter več minonoscev. Toda nad morjem je ležala gosta megla, iskanje je bilo zelo težavno. Tudi mornariški letalci so bili obveščeni o nesreči ter so bili pozvani na delo.

Trajalo pa je celih 16 ur. preden so ugotovili lego »Thetisa« na morskem dnu. V petek nekaj pred 11. uro popoldne je britska admiraliteta izdala poročilo, da leži podmornica 14 milj daleč od Great Ormes Heada. S kljunom se je ladja zarila v morskno dno, vrhnji del pa je motel iz vode. Kapitan Oram, poročnik Woods, nekaj kurjač in neki monter so izplavali iz podmornice s pomočjo tako zvanih Dawisovih aparatov. Prenesli so jih na krov rusilca »Brazen«, kjer so jim nudili zdravniško pomoč. Četvorica rešenih je povedala, da sta se dva tovariša, ki sta na enak način skušala izplavati na površje, zadušila. Ostala posadka s kapitanom vred pa je bila takrat, ko je četvorica zapustila podmornico, živa.

Vest, da so štirje mornarji rešeni, je v angleški javnosti odjeknila z radostjo in je ljudi navdala z upanjem, da se bo posrečilo rešiti tudi ostale. Ta up je bil tem večji, ker je bila angleška javnost še pod



Potapljač z aparatom za kislino

»Squalusa« dobro obnesla. Nadalje očita ljudje vodstvu mornarice, da ni dovolj hitro poslalo na prizorišče nesreče vlačičev, ki bi morda lahko bili potegnili »Thetis« iz morja na površino. Telefon bi bil omogočil zvezo ladje z reševalci. Kar se tega tiče, velja pripomniti, da so angleške podmornice do svetovne vojne imele telefonske naprave, potem pa so jih opustili, ker je ravno telefon omogočal sovražnemu brodojvu, da je odkrivalo ladje, ki jih je potem napadalo. Angleška kritika nesreče »Thetisa« je prav glasna in zahteva, da se rezultati preiskave javno objavijo. Admiraliteta očitajo, da je zato, da bi rešila podmornico, žrtvovala skoro sto človeških življenj.

Po neki drugi verziji pa je bila »Thetis« ladja, ki se je držala smola že od vsega začetka. Oče nekoga inženirja, ki se je zadušil v podmornici, je izjavil poročevalcu »United Press«, da je ladja odrekla že pri poskusnih vožnjah v pogledu brzine. Pri nekem poskusu se tudi ni mogla pogrezniti na morskno dno, in sicer zategadelj, ker ni delovala naprava za razbremenitev. A tudi če bi bila »Thetis« v vsakem pogledu dovršena, je bila blaznost delati z njo poskusne vožnje v Liverpoolu, kjer je pravcato »pokopališče ladij« na morskem dnu. Od svetovne vojne leži tam nešteto razbitin in ladij, ki leže med nje, je toliko kakor izgubljenja.

Angleška admiraliteta je objavila pregled oseb, ki so se nahajale v podmornici ob katastrofi. V »Thetisu« je bil vsega skupaj 101 mož. Med temi je bilo poleg drugih: 14 oficirjev, 15 podčastnikov, 33 mornarjev, 7 civilnih uradnikov angleškega mornariškega ministrstva, 2 ekonom in 1 pilot. Smrti so ušli samo štirje. Število žrtev znaša potem takom 97 ljudi.

## Boj med psom in sokolom

Na polju v bližini ceste, ki drži iz Lovo v Sponeda di Rese v Italiji se je odigrala neobičajna borba med psom in sokolom.

Velikanski sokol se je spustil med družino piščancev, ki so se pasli na travi. Kokoši so se prestrašene razbežale, pes volčjak pa je zasutlil nevarnost, pa je prihitel na pomoč in med njim in sokolom se je vnel krvav boj. Volčjak je skakal visoko v zrak, da bi z zobmi oklal svojega nasprotnika, sokol pa se mu je večje umikal in se je branil pasjih napadov z ostrimi kremplji. Pes in sokol sta se tako dolgo napadala in nanjala, dokler ni prišelka gruča dečkov, ki so končno odgnali požrešno ptico.

## Volja do lepote

Popolnoma napačno je naziranje, da ostane lepa ženska lepa tudi brez vsake kozmetike. Samo lepota kipa je nespremenljiva, lepota živega bitja pa zavisi od razpoloženja in počutka, razen tega je podvržena spremembam časa.

Zakaj bi se pa drugim kazati grdi samo zato, ker smo slabo spali ali ker smo slabe volje? Gotovo je, da moramo tudi kozmetiko, kakor vse, uganjati z mero, toda popolnoma brez nje ne gre. Kozmetika naj lepe ženske ne napravi za lepo sliko brez duše, temveč naj nasprotno podčrta njene značilne poteze, naj pokaže duševno vsebino njenega obraza. Obvri in ustnice pač nimajo vodno tiste črte, ki bi ustrezala slogu njih lastnice — zakaj bi si tu malo ne pomagali? Lepa ženska se ne nečuje zase, temveč za moža, ki mu hoče ugajati. Moški pa conijo negovano žensko bolj nego nenegovano, ker občutijo nemarnost kot neupoštevanje samih sebe.

## Smrt angleškega ministra

V Londonu je te dni umrl minister za javna dela sir Philipps Sassoon. Dovašil je komaj 50 let.

## A NEKDOTA

Poljski narodni junak Kosciuszko je hotel nekoč poslati nekaj steklenic dobrega vina prijatelju duhovniku v Solothurnu. Poveril je ta posel mlademu Zeltnerju, kateremu je dal na pot svojega konja.

Zeltner je naročilo opravil in se vrnil ter pripovedoval:

»General,« je dejal, »nikoli več ne bom sedel na vašega konja, če mi ne boste dali na pot tudi svoje denarnice.«

»Zakaj?« se je začudil Kosciuszko.

»Kadar me je na poti ustavil kakšen berač in snel pokrivalo, se je vaš konj vselej ustavil in se ni ganil z mesta vse dotlej, dokler nisem prosjaka obdaroval ali se vsaj napravil, kakor da sem mu dal miloščino,« je rekel Zeltner.

## VSAK DAN ENA



»Nikar ne zapenjaj dalje, sklenila sem, obleči drugo obleko...«  
(»Everybody's weedy«)

## Bakterije na presnem sadju

### Na eni sami češnji so ugotovili 90 tisoč bacilov

Eden izmed neboljenih otrok higijene je sadje. To rase samo ob sebi umevno praktično prosto vsakih bakterij, toda na ta ali oni način, zlasti ob času obiranja se v njem lahko naselijo poleg drugi tudi nevarne bolezenske klice. Na poti skozi številne roke, preden pride na mizo, se sadje lahko kuži s povzročitelji kakšnega legarja, tuberkuloze, kolere itd.

V vodi, s katero so oprali eno samo češnjo, so našli do 90.000 bakterij, na jagodi grozdčija do 10.000, na slivi 30.000, na hruški 20.000 bakterij. Pri tem je šlo

za neoporečno posušeno sadje. To so skoro neverjetne številke in sedaj si lahko vsak sam izračuna, kolikšne množine bolezenskih klic morejo biti šele na sadju, ki ga uživamo neopranega.

Večina teh klic se da odstraniti s tem, da sadje operemo z navadno pitno vodo, stvar, ki bi morala biti v vsakem gospodinjstvu prav tako samo ob sebi umevna kakor umivanje rok pred jedjo. Še nevarnejši je sladolep, posebno tisti, ki ga prodajajo na ulici. Napredek pomenijo v tem oziru že zaviti sladolodni zvitki, ki jih polagama uvajajo.

# Kulturni pregled

## Pavle Popović

V Beogradu je umrl dolgoletni profesor za zgodovino srbske književnosti na tamoniški univerzi, eden izmed vodilnih jugoslovenskih literarnih zgodovinarjev Pavle Popović. Z njim je izgubilo kulturno življenje naše prestolnice moža iz elite svojih predstavitev, kajti pokojnik ni bil samo avtoriteta v svoji stroki, marveč tudi odlični esejist in strokovni kritik, ki je s svojimi številnimi spisi položil temelje v trajni prispevek k širjenju in utrditvi literarne kulture v beograjskem kulturnem krogu.

Pavle Popović se je rodil v Beogradu leta 1868. Njegov brat je znani esteta, romanist, kritik in prevajalec, upokojeni profesor za francosko literaturo na beograjski univerzi Bogdan Popović, prvi urednik »Srpskega književnega glasnika«. Tudi Pavla Popovića je prav kakor njegovega brata najprej pritegnila francoska književnost. Že l. 1893. je izdal v Beogradu knjigo o francoskih moralistih Montaigu, Pascalu, La Rouchenoucauld u. dr. Svoje literarne nazore je l. 1897. razvil v obsežni kritiki z naslovom »Srpska književna zadruška«. Izdal je v teku zadnjih desetletij več knjig svojih literarnih člankov v zbirki z naslovom »Iz književnosti«. Tu obravnava posamezna imena odnosno značilna dela srbske in drugih književnosti; tako je v drugem zvezku tudi študija o Francetu Prešernu. L. 1901. je izdal obsežno študijo o Petrovič-Njegoševem »Gorskem Vijencu«. Mnogo se je bavil z dubrovniško literaturo. Odlični je njegov »Pregled Srpske književnosti«. Med svetovno vojno je opravljal važne misije v inozemstvu, predaval na tujih univerzah in izdal v Cambridgeu l. 1918. spis »Jugo-

slovska literatura«. Po vojni je izdal daljšo študijo o Branku Radičeviću, njegova mojstrovina pa je obsežna književna študija o Milovanu Vidakoviću. Poleg tega je spisal daljši pregled jugoslovske književnosti in v posebni razpravi, ki je izšla v knjižni izdaji, obdelal srbsko, hrvatsko in slovensko književnost po njihovi celotni periodizaciji. Njegov »Pregled srpske književnosti« je izšel l. 1931. v deveti izpopolnjeni izdaji. Prof. Pavle Popović je izdal tudi časopis »Priložak«.

Kot literarni zgodovinar je Pavle Popović v marsičem spominjal na našega Ivana Prijatelja: predvsem po svojem močnem čutu za umetniško formo in pesniško vsebino literarnih del, z druge strani pa po svoji sposobnosti združevanja izsledkov v plastično sintezo in po stilistični spretnosti. Kakor njegov brat Bogdan, je tudi Pavle Popović spadal med one srbske znanstvene pisce, ki pišejo v najlepšem jeziku.

Prof. Pavle Popović je imel že pred vojno osebne stike s Slovenci in se je večkrat mudil na Gorenjskem. Po osvoboditvi so bili ti stiki tudi duhovni, saj je zasledoval pojave v naši literaturi in pri svojih poskusih enotnega obravnavanja vseh treh književnost posegal tudi v slovensko literarno preteklost. Z njim je umrl eden izmed stebrov literarnega življenja v predvojni Srbiji, mož, ki je s Škerličem, Bogdanom Popovičem, Jov. Cvijičem in drugimi stal na čelu literarnega krila one generacije, na čije prapuru je bilo geslo osvoboditve in zedinjenja Jugoslovanov. Njegovo ime bo ostalo slavno in svetlo v kulturni zgodovini vseh južnih Slovanov.

## Nov zvezek „Misli in dela“: Ob 150 letnici francoske revolucije

Pravkar izšli 5. zvezek kulturne in socialne revije »Misli in dela« je delno posvečen velikemu jubileju letošnjega burnega leta: stopenetdesetletnice francoske revolucije. Ta jubilej srečuje vse polno pojavov, ki se o njih zdi, da zanikajo pomen tega začetka mogočnega preobrata v življenju narodov, njegove vodilne ideje z revolucijo proglašene pravice človeka in narodov. Prav zaradi tega je dobro, da se v teh nemirnih časih pogosteje zamislimo v pojave, ki so privedli pred poldrugim stoletjem k daljnosežnemu prevratu v Francoski in pozneje tudi drugod v Evropi.

Uvodnik za to številko »Misli in dela« je spisal francoski konzul v Ljubljani g. Gabriel Remérand in uredništvo ga objavlja v francoskem izvirniku in slovenskem prevodu. V francoski zgodovini ni pomembnejšega datuma, ki bi bil vreden večjega spomina, pravi odlični pisec, kajti dan, ko se je sestala skupščina vseh stanov v Versaillesu, označujoč začetek sodobnega poglavlja v zgodovini. Kakor je zapisal Taine, je tedanja Francija, podobna »mrčesu, ki se levi«, doživela preobrazbo, katere učinki so se čez krajiši ali daljši čas občutili po vsem svetu. G. konzul sklepa svoj kratki, a vsebinsko tehtni sestavek z besedami: »Proslava 150. obletnice francoske Revolucije je potemtakem obemem proslava uvedbe demokracije v svetu, one demokracije, ki je slej ko prej ideal družbe in zaščita osebnosti, kakor je v družini narodov najboljša jamstvo miru.«

Dr. Branko Vrčon objavlja v zvezi s tem jubilejem daljši članek »Revolucija — evolucija — revolucija«, nov uvaževanja vreden prispevek k problematiki našega časa. Pisec se bavi s poglavitno doktrino francoske revolucije: svobodo poidevne in kaže zlasti na zanimivem poskusu abbéja Grégoira, kako je Deklaracija o človeških in državljanjskih pravicah nujno vodila k deklaraciji o pravicah narodov, k njih svobodi, enakopravnosti in samoodločbi. Grégoirova deklaracija tvori idejno podlago ameriške deklaracije o pravicah nacij iz l. 1916. Nato pisec poudarja, da evolucija zadnjih 150 let ni z ničemer opravičila potrebe revolucionarne preobrazbe osnovnih pojmov mednarodnega sožitja.

kakor so bili postavljeni pred poldrugim stoletjem. Gesla o potrebi »popolne revolucije v mednarodnih odnosih« označuje pisec za propagandna gesla v opravilne praktične politike posameznih držav. V končnem delu svojega izredno zanimivega članka se bavi pisec z usodo načela o osebni svobodi v današnji družbi in kaže prav na primeru današnje Francije, da je mogoča brez škode za vrednost starih načel sinteza med državno avtoriteto, kakor jo zahtevajo izredne razmere in vkonoreninimi demokratičnimi svobodinami. V današnjih, na zunaj tako vznemirljivih pojavih vidi pisec »medsebojno dopolnjevanje in kontinuiteto revolucij, ki se medsebojno stikajo skozi nepretrgane evolucije od nižjega k višjemu, od dobrega k še boljsemu.«

Georges Bourgin, konservator francoskega Nacionalnega arhiva v Parizu, je prispeval za to številko »Misli in dela« članek »Ob proslavi Revolucije«, ki v njem z zgodovinskega zrišča osvetljuje vznik velikega preobrata in razpravlja o posameznih tolmačenjih njegovega smisla in pomena. Ugledni francoski sodelavec slovenske revije opozarja v svojem članku na vrhove obsežne literature o Revoluciji in na institute odnosno organe njenih specialnih proučevalcev. Obemem tudi naznača nekatere letošnje jubilejne publikacije o letu devetinosemdesetem.

V Obzorniku je objavljena daljša glosa z naslovom »Inter arma...«, v kateri se Z. dotika značilnih pojavov v slovenskem javnem življenju, zlasti poskusov strnitve naših nacionalno-opornih sil v sedanjem času, ko se »giblje Evropa srednje latentne vojne«. Dr. Branko Vrčon razglablja in označuje v članku »Med dvema frontama« najnovejšo fazo mednarodnih zapletljav, ki jih je prinesla letošnja burna spomlad. Sledi Verkova kronika notranjepolitičnega življenja, dr. Fran Ilesič pa prikazuje in v novimi podatki izpopolnjuje Breyerjev monografijo o Franu Kurelcu. Obzornik zaključuje poročilo o sezoni v ljubljanski dram. Med Poročili čitamo ocene Paulinovič »Vrat v svobodo« in »Jugoslov.-madžarske revije«. Tudi ta zvezek prinaša Dokumente z obilnim gradivom o najnovejših mednarodnih dogodkih.

## Razgovor s prof. dr. Golombkom

Profesor dr. Josef Golombek z varšavske univerze je s svojimi tremi predavanji v Ljubljani storil lepo uslugo spoznavanju poljske slovenske kulture v naši sredini. Čeprav ni govoril pred širokim občinstvom, je tem bolj pritegnil pozornost onih, ki so prisostvovali njegovim predavanjem. Pred dvema letoma je »Jutro« približno razgovor z njim: bila je to nekaka bilanca tedanjega stanja poljsko-jugoslovske kulturnih stikov. Kakšni so ti stiki sedaj — v tem času, ki je tako malo naklonjen intenzivnejšemu delu za duhovno zblizevanje narodov? Pisec se je prav s tem vprašanjem obrnil do ljubeznivega gosta. In g. prof. je jel s svojo mirno in stvarno besedo razlagati, kako se razvijajo ti stiki.

— Pred tremi leti. — je dejal med drugim — smo dobili poljsko-jugoslovske kulturno konvencijo. Vzlic temu, da so danes v ospredju druga in drugačna vprašanja, se na Poljskem mnogo dela za izvajanje določb te pomembne konvencije med dvema slovanskima narodoma. Tako se na ministrstvu prosvete v Varšavi kakor v Beogradu pravkar izvršuje kontrola šolskih knjig glede na zgodovino obeh narodov in držav. Pripravljajo večji izlet srednješolskih dijakov in profesorjev v Jugoslavijo, dalje izdajo poljskega prevoda knjige »Pedagoška Jugoslavija« in srbskohrvatske razprave o poljski pedagogiki.

— Urednik »Biblioteke jugoslovske« prof. Julije Benešić je žal zapustil Varšavo. V duhu konvencije pa skušamo nadaljevati njegovo tako obsežno in zaslužno delo. Hoteli bi izdati še nekaj knjig te biblioteke, v kateri so med drugim izšle Cankarjeve novele, prevod Gunduličevega »Osmana«, zbirka srbskohrvatskih narodnih pesmi itd. Tako naj bi izšla v gledanem času še zgodovina Jugoslavije, antologija jugoslovske poezije, tiaska se že srbskohrvatsko-poljski slovar, dalje se pripravlja obsežna slovnica s hrestomatijo na kakih 1000 straneh in močno bi bil zaželen še temeljit pregled literature, ki bi bil

važen pripomoček za medsebojno spoznavanje.

— Na varšavski univerzi imam obvezna predavanja iz jugoslov. literature; letos sem obravnaval dalmatinsko slovstvo 16. in 17. stoletja. Zanimivo je, da je vsako leto več polonistov, ki se priključajo k izpitu iz slovenskih jezikov, nekateri celo iz srbskohrvatskega jezika in literature.

— Doslej je bilo še malo odmevov na vaši strani. Ko sem bil nedavno v Beogradu, sem obiskal načelnika oddelka za kulturne vezi z inozemstvom G. Velmarja Jankovića, ki mi je obljubil, da se bo delo za kulturne stike s Poljsko temeljito organiziralo. Sestala se bo skupna konferenca, ki bo razčistila vsa vprašanja. Posebno važno je vprašanje lektoratov na univerzah. Na Poljskem imamo na vseh petih univerzah lektorje za srbskohrvatski jezik (kakor tudi še za slovenski jezik in posebno stolic za jugoslov. jezikoslovje, ki jo zaseda prof. Mieczyslaw Matecki). V Beogradu pa sploh ni lektorja za poljsčino, takisto ne v Ljubljani, le v Zagrebu predava g. Ham. Sedaj gre za to, da dobe tudi naše univerze lektorate, vsaj beograjska pa če le mogoče stolic za poljsko literaturo. Upajmo, da bo v gledanem času storjen tudi ta korak k medsebojnemu zblizevanju.

— Izmed drugih pojavov je treba omeniti članek o Gunduliću, ki ga je v »Ruchu Sławianskem« objavil g. Bombala, medtem ko sem jaz predaval o avtorju »Osmana« v radiu. Za 350letnico Kosovske bitke bo naše ministrstvo svetovalo vsem srednjim šolam, da profesorji zgodovine posveto eno uro temu jubileju. Takisto namerava varšavske prosvetno ministrstvo uvrstiti dva prevoda iz jugoslov. književnosti med neobvezno srednješolsko čtivo. Listi in časopisi so dokaj pisali o vseh novih zvezkih »Biblioteke jugoslovske« in omenjali včasih tudi kulturne pojave v Jugoslaviji. Tesnejše in smotnejše kulturno poročevalstvo pa bi bilo zaželeno z obeh strani; tudi to je naloga bližnje bodočnosti!

## Večer škotskih narodnih pesmi

Prejšnji teden so se prijatelji naše lektorice angleškega jezika, g. Copeland pa tudi prijatelji lepe pesni odzvali vabilu angleškega društva v tolikem številu, da je zmanjkalo sedežev v Hubadovi dvorani Glasbene Matice. V intimnem razpoloženju, ki ga je ustvarila deloma napeta radovednost prisotnih in njih naklonjenost predavateljici, deloma topli ton, v katerem je g. Copeland v slovensčini ali angleščini — kakor ji je sproti narekoval temperament — tolmačila vsebino pesmi in njih muzikalno lice, je potekal ta prijetni večer, ki nas je podrobneje seznanil s škotsko narodno pesmijo. — Izbor pesmi je bil izredno posrečen. G. Copeland jih je zvrstila po starosti, menjavala otožno liriko z epičnim tonom, poskočne priloznostne popevke z versko-pobožnimi napeti ter pripisala marsikatero refleksivno z značilno socialno »poanto. Dojem, ki ga je ostavil spored, je bil tolikšen, da smo si vsi v svesti izrednega bogastva škotske narodne vokalne glasbe. Nežna je v navlnih prispodobah, da liči mestoma kar na japonsko liriko (v kolikor se je dalo razbrati iz prostega prevoda pesmi, ki je bil občinstvu brezplačno na razpolago, bistroumna je v opisih in pripovedovanju ter večinoma nepovršna in nesentimentalna, zato tem globlja v opevanju boli, ljubezni in radosti. Ta zdrava, jedrnata, nastrojen bogata glasba in zanimiva zgradba škotskih pesmi je našla že v Beethovenu, Mendelssohnu in drugih velikih skladateljih preteklosti navdušene občudovalce in posnemovalce. Še danes te dirne tu resnost melodije v mrkem cerkvenem tonovnem načinu, tam te razvedri z velikimi, do decime segaječimi skoki opremljeni veseli spev (vpliv ukanja ali narodnih instrumentov, dud?), drugje te zopet pritegne prajetno in prisrčno ljubezensko kramljanje. — Izvrstna priredba teh pesmi, ki si najdejo dobro odgovarjajoče opore v klavirju, priča o pravem zmislu domačinov za svoje narodno blago. Zasluga, ki si jo je pridobil odlični tolmač teh pesmi, g. lektorica, bo omembe vredna v najresnejši kroniki njenega delovanja med nami. Način njih podajanja je bil muzikalno tako pristen, izraz v petju tako veren, zapletenost pa tako instinktivna, da so vsi prisotni prešli preko omejenih zvokovnih zmnožnosti pevkega glasu in prisluškovali tenkočutnim strunam, ki jih je g. Copeland ubirala v skladni ubranosti s spremljevalcem prof. Lipovškom. Pela je več ko enurni spored na pamet!

Angleškemu društvu čestitamo k nadvse uspehi glasbeni prireditvi, g. Copeland pa prosimo, da nam še kdaj pokloni takšen užitek.

F. S.

## Gostovanje Chr. Solarija in Aide Nolljeve

Številnim gostovanjem v letošnji spomlad sta se pridruživla v preteklem tednu dva nastopa prijubljenega italijanskega tenorja Christyja Solarija. Prvič je zapel vlogu pesnika (Bohème), drugič se je pojavil v družbi gđ. Aide Nolljeve (Lucia di Lammermoor) kot sir Edgar. Občinstvo si je g. Solarij pridobil lani s simpatičnim nastopom v dveh komičnih operah, »Seviljskem brivcu« in »Ljubezenskem napitku«. Zato je bilo gledališče ponovno odlično zasedeno. Vendar tokrat gost ni izpolnil vanj stavljenih nad. Menda že več mesecev trajajoče vnetje sapnika ga občutno ovira posebno v višjih glasovnih legah in v dinamiki petja. Ne glede na to terja vloga Rudolfa od pevca nekam bahavo, bleščeto višino, vloga Edgardja (Scholtz) pristojeva k mladostnim junaškim tenorskim partijam pa v tretjem dejanju izredno dramatiških vzponov. G. Solarij je bil tem zahtevam tokrat le mestoma kos, tako na pr.: v »Bohémih« ob slovesu od Mimi, v »Luciji« pred smrtjo na pokopališču. Kljub temu si je gost z bogatim glasovnim in muzikalnim ter izredno kultivirano in živo, a nikjer pretirano igro utrl pot do občinstva, ki mu je vneto pritrjevalo.

Gđ. Nolljeva je letos kot članica zagrebške opere žela v hrvaški metropoli z vlogo »Lucije« prodoren uspeh. Tudi ljubljansko občinstvo ji ga je v soboto, 3. junija zvečer z navdušenjem v polni meri priznalo. Gostja je nedvomno okrepila in izenačila svoj glas, ne da bi bila pri tem trpela nam od poprej znana čista intonacija njenega malega, a prijetnega organa. V njeni drobni pojavi je toliko nežnosti, iskrenosti se temperamenta in prikupne šarmantnosti, da gostja uspe v najrazličnejših vlogah, združujoč prepričevalno igro s petjem, oplemenitenem s prirojeno glasbeno nadarjenostjo. Vse omenjene lastnosti pa so v največji meri potrebne za verjetno ustvaritev Lucije, kajti kočljivo je — z oprostjenjem — v 20. stoletju prepričevalno blazneti na lahkočno valčkovno spremljavo ali flavtine pasaže itd. (Primerjaj v tem pogledu nam mnogo dostopnejši glasbeni izraz v slični sceni »Carske novice« Rimskij-Korzakov.) Gđ. Nolljeva je pela v italijanskem jeziku, ki se ga je tudi g. Solarij posluževal. Zato je predstava »Lucije di Lammermoor«, ki je itak zgrajena večinoma na duetih in arijah, zgubila manj na smiselnosti, kakor pa recitativno bogatejša »Bohème«.

F. S.

## Zapiski

Šestdesetletnica »Prodane neveste« v Brnu. Češko gledališče v Brnu je minule dni praznovalo šestdeseto obletnico, kar je bila Smetanova nesmrtna »Prodana nevesta« prvič uprizorjena v Brnu, proslavilo s svečano predstavo, ki jo je muzikalno naštudiral najmlajši češki dirigent Rafael Kubelík, sin slavnega goslača Jana Kubelika. Pod njegovim vodstvom je znamenita češka opera doživela pred razprodanim gledališčem nov triumf. K velikemu uspehu je po sodbi brnske kritike pripomogla poleg Kubelika, režiserja Jerneka in solistov tudi »zelo krasna in slikovita inscenacija« Václava Skrušnéga — kakor piše »Moravský deník« —. Inscentor Václav Skrušný je sin šefa ljubljanske gledališke silkarne g. V. Skrušnéga star. in je prej deloval tudi v Ljubljani. Sedaj se že več let uspešno udeležuje kot inscentor in šef silkarne češkega gledališča v Brnu.

Čehi pripravljajo nova gledališča. Kakor poročila nedeljno »České Slovo«, se posebešno nadaljujejo priprave za postavitev drugega »Narodnega divadla« v Pragi. Stavba bo večja od prve in bo imela najmanj 3000 sedežev. — Prav tako se posebešno dovršuje priprave za zdavo samostojnega poslojpa češkega gledališča v Brnu. Doslej je češko gledališče igralo v poslojpu Deželnega teatra, ki pa je v novih razmerah dostopno tudi nemškemu ansamblu, tako da je za oba narodna teatra postalo poslojpe pretresno.

Trbovlje, v juniju. Trboveljska sokolska mladina je s svojim nedavnim mladinskim dnevom vključila v lepe jubilejne proslave tukajšnje sokolske matice tudi svoje slavje z vsem poudarkom mladinskega zanosa in navdušenju toplotno kipečih rastočih sil nadebnega sokolskega naraščanja. Naša mladina in njeni mladi sokolski gostje iz vsega Zavsavja so kljub slabemu vremenu in hudemu dežju, ki nas je zalival ves dan, priklicali na plan vsa naša nacionalna javnost, ki je z zanimanjem sledila vsem manifestacijam od ranega jutra do poznega večera. Poleg domače mladine so pri mladinskem dnevu sodelovali še mladi gostje iz Smartnega pri Litiji, Zagorja, Hrastnika, Dola pri Hrastniku, Rimskih Toplic, Brežic, Sv. Petra v Savinjski dolini. Napovedana sta bila še deca in naraščaj iz osmih drugih društev, vendar sta zaradi slabega vremena izostala.

Dopoldanskih tekem v Sokolskem domu se je udeležilo okrog 30 vrst iz Trbovelj, Zagorja, Hrastnika, Dola, ki so vse pokazale dobro telovadno izvežbanost mladine. Popoldne je bila povorka vse sokolske mladine v krojih. Krenila je izpred Sokolskega doma po kolonijah Terezija, Kurja vas, Polaj in po glavni cesti nazaj do doma. Zivopisni sprevod naše strumne mladine, ki smo je kljub deževju našli preko 400, je vodil praporščak z državno zastavo. Sledili so mladinski prapori vseh sosednih sokolskih žup s sokolsko godbo na čelu. Ob vsej poti je mladino navdušeno pozdravljalo mnogobrojno občinstvo. S hiš so palopale številne trobojke, tu in tam so okrasili okna z zastavicami in slikami kralja Petra II. Kurjevaščani, ki so znani kot vneti pristaši sokolstva, so postavili celo slavolok s pozdravom mladini. Vse Trbovlje, kjer je šel sprevod malih sokolskih junakov, so oživele, vse je klicalo Sokolom, metalo cvetje in z mladino pelo koračnico za koračnico.

Se je odmevalo navdušenih sokolskih vzklikov in zvokov sokolske godbe, ko se je številna množica občinstva zgrnila okrog ograjenega prostora, kjer bo v kratkem odkrit spomenik kralju Aleksandru I. Sokolska mladina se je razvrstila v dolgih vrstah, pred spomenikovim prostorom pa so se razvrstili prapori, zastopstvo članov in članic in kumici novega dečjega prapora v narodnih nošah. Naraščajnik Ivo Kus je pozdravil sokolsko mladino in občinstvo ter izrazil iskreno dobrodoščilo z željo, da se v tem svečanem trenutku spomnimo Omega, ki nas je najbolj ljubil in zato postavil na čelo ponosne sokolske armade svojega sina, mladega Sokoliča, kralja Petra II. Br. starešina Jesih je spregovoril o junaškem kralju Aleksandru I. ki je bil umorjen od sovražnikov Jugoslavije, ker je živel in delal za Jugoslavijo. Naglasil je, da mora poslednje naročilo kralja Mucenika posebno upoštevati sokolstvo pri vseh svojih mislih, dejanjih in željah. »S hvalnoznanje se spominjamo Sokoli velikih del nepozabnega kralja ter smo si v znak te hvalnoznanje zadali nalogo, postaviti spomenik, ki naj bo poznim rodovom znak naše ljubezni in vdanosti visoki kraljevski hiši.« Govornik je najvil, da bo na slavnostnem prostoru že 18. junija odkrit pomnast kip Viteškega kralja. Starešina je potem prečital besedilo spominjske listine, ki je bila skupno s prstjo z Oplena v posebni

Brnu. Doslej je češko gledališče igralo v poslojpu Deželnega teatra, ki pa je v novih razmerah dostopno tudi nemškemu ansamblu, tako da je za oba narodna teatra postalo poslojpe pretresno.

# Sokolstvo

## Zanosne prireditve v okviru tridesetletnice Sokolskega društva v Trbovljah

srebrni žari vzdana slovesno v temelj spomenika: v trideset letu trboveljskega Sokola, v petem letu po usodnem marsejskem strelu, v tretjem letu sokolske Petrove petletke postavljamo Viteškemu kralju ta spomenik in trajen znak naše neomajne ljubezni in hvaležnosti ter opominom novim rodovom, da bo v večne čase zapisan v vseh jugoslovenskih srcih njegov poslednji vzdih in sporočilo: »Čuvajte mi Jugoslavijo.«

Med igranjem državne himne je br. Jesih vzdal spominjsko listino z žaro, nakar je sledilo razvite dečjega prapora in telovadni nastop. Sokolska godba je odigrala himno in s tem pozdravila državno zastavo, ki so jo ob prisotnosti častne straže s prapori dvignili na visok drog na telovadišču. Vsa mladina z zastavami na čelu se je nato postrojila v sokolski dvorani, nakar je starešina Br. Jesih naslovil na mladino tople pozdravne besede, orisal delo trboveljskega Sokola v teku tridesetih let s posebnim poudarkom vzgojnega dela med sokolskim podmladkom. Zleel je, da med mladinskimi vrstami ostane le kleno zrno, ki ume kljubovati vsakemu viharju.

Br. Jesih je opozoril mladino na s slave ovčanec bojne prapore naše hrabre vojske, ki jim stojijo ob strani Sokoli s svojimi sokolskimi zastavami. Tudi trboveljska sokolska deca naj v proslavo tridesetletnice sprejme v priznanje svoje zvestobe ter v vzpodbudo k nadaljnjemu sokolovanju svoj prapor. Izpod novega dečjega prapora naj vse prave Sokoliče in Sokoličiče vodi samo ena pot v smislu posvetilnih besed na praporu: »Domovini našo rasta«. Pozdravil je sestre kumice, ki so leta 1912 kot mala dečica bile družice trboveljskemu članskemu praporu ter so z današnjim odzivom na kumovanje dokazale, da se jim je sokolstvo v detinskih letih vsidrilo v srca. Zahvalil se je sestrama Dr. Drnovškovi in Plavšakovi, da sta se odzvali vabilu in s tem potrdili dejstvo, da je sokolstvo velika vseslovska družina, ki se neprekinjeno prenavlja iz roda v rod.

Kumici s. dr. Drnovškova in s. Marta Plavšakova sta nato razvili prapor. S. Plavšakova je z iskrenimi besedami pozvala mladino naj ostane zvesta sokolski misli. Mladi Br. Suštar je prevzel nov dečji prapor in dal svečano zaobljubo, da bo prapor nosil z ljubeznijo in sokolsko požrtvovalnostjo skozi vse dni mladosti, a če bo treba tudi skozi viharje in boje. Dečji prapor je pravo umetniško delo in bogato vzoren. Sledilo je bratenje novega prapora z ostalimi prapori. Potem je spregovoril v krasnem govoru br. dr. Drnovšek iz Brezice. Spominjal se je dni njegove generacije, ki se je še v časih avstrijskega tlaštva zbirala okrog trboveljskega sokolskega prapora in tu črpala moč za vztrajen nacionalen boj. Govor dr. Drnovška je bil sprejet z navdušenim odobravanjem. Pri telovadnem nastopu vse dece je posebno navdušenje izzvala vaja dečkov s puškami, zlasti pa je zadivil moški naraščaj s svojimi preciznimi in često vratolomnimi preskokmi preko konja. Zelo uspešni nastop je zaključila slovanska himna, ki jo je ob igranju sokolske godbe zapela stoji vsa dvorana. Prireditvi je prisostvoval po svojih zastopnikih tudi tukajšnji fantovski odsek. Krasno uspeša prireditev je bila kljub dežju odlično obiskana.

## Dvajset let Sokola v Studencih

Ljubitelje gledaliških predstav ter posredno in neposredno širi ljubezen do lepe slovenske govornice. Nad 100 gledaliških iger je šlo že preko njegovih desk. Važno vzgojno nalogo med mladino vrši lutkovni oder, ki prireja skozi vse zimske mesece redne predstave, katerih se deca udeležuje v velikem številu. Po zaslugi državstvene knjižnice pa je bilo prečitanih v času od njene ustanovitve v Studencih nad 60.000 knjig.

Tako vrši studenški Sokol že 20 let svoje poslanstvo v kraju, ki je bil v polpretekli dobi tako močno potujen. V četrtek 8. t.m. namerava studenški Sokol svečano proslaviti svojo 20-letnico z velikim javnim nastopom. Naj se tedaj zbere na njegovem telovadišču vse sokolsko in narodno zavedno občinstvo bližne in daljne okolice, da s številno udeležbo pripomore k čim svečanější proslavi društvenega jubileja.

## Braslovški Sokol bo razvil svoj prapor

Med marljiva podeželska sokolska društva spada brezdvomno tudi Sokol v Braslovčah. Ustanovljen je bil pred 32 leti in v njem so se zbirali že od nekdanj zavedni savinjski fantje. Ko ob ustanovitvi društvo ni imelo svojega telovadnega lokala, so se fantje vozili ob večerih na kolesih v oddaljeni Zalec h telovadbi. Tudi v najhujših dneih pod tuječim jarmom niso klonili, temveč so postavljali trden temelj današnji sokolski trdnjavi sredi prelepe Savinjske doline. Dolga leta so se zbirali, telovadili in prirejali dramske nastope v poslojpu Legantu, katerega lastnik je bil za Sokola zelo zaslužni rajnik trgovec Pauer, a zdaj je lastnik g. Maršič L. 1932. pa si je društvo postavilo lasten dom, ki stoji s svojim velikim letnim telovadiščem ponosen in lep ob vhodu v trg. V domu se danes dnevno zbirajo deca, naraščaj in članstvo v večjem številu kakor kdaj koli prej. V domu se vzgajajo zavedni borci za našo domovino in naš jezik. Lega Braslovč blizu meje nalaga vsem društvom, posebno še Sokolu, da smotno vrši svojo nalogo. Braslovški Sokol opravlja svoje nacionalno poslanstvo nad vse uspešno in vestno, zato ga tudi podprimo, ko nam bo v nedeljo 4. t. m. pokazal sadove dela v telovadnici in razvil svoj prapor. Praporu bo kumovala a. Olga Maršičeva, dolgoletna načelnica. Poseben poudarek bo dala slavnosti sodelovanje vojske. Po razvitju prapora bo sprevid, nato pa nastop vseh

oddelkov soštanjskega okrožja in nastop vojske. Igrala bo sokolska godba iz Trbovelj.

Narodna zavest Savinčanov je znana že iz časa slovenskih tabovor. Če se pelješ po prelepi Savinjski dolini, ki je preprežena z zgodovini vzpenjačajočega se hemlja ter jo varujejo vse naokrog planine, najdeš v vsakim večjem kraju sokolsko starbo. V tej lepi dolini bo vsekakor prijetno preživeti nedeljsko popoldne. Braslovški Sokol iskreno vabi prijatelje sokolstva, da obiščejo njegovo prireditel!

Velika sokolska tombola v Vojniku. Marljivo sokolsko društvo v Vojniku, ki si je v Petrovi petletki zgradilo svoj dom, priredi prihodnjo nedeljo 11. t. m. na svojem letnem telovadišču svojo prvo veliko tombolo v korist dozdavne svojega novega postavljenega doma. K domu je namreč treba pridržiati še nekaj prizidkov, da bo popolnoma služil svojemu namenu. Zato je čisti dobiček te velike tombole namenjen tem prizidkom. Ker v trgu in okolici prevladuje kmetaki sloj, je društvo izbralo kot prvi dobiček lepo piemensko kravo in ne kakor običajno motorno kolo, kolo ali kaj silnega. Poleg tega dobitka je še pet glavnih dobitkov, 30 izbranih petork in nad 300 ostalih dobitkov. Na veliko tombolo v Vojniku opozarjamo že danes vse ljubitelje te igre na srečo!

Sokolsko društvo v Ormožju priredi v nedeljo 11. t. m. svoj redni letni javni nastop. Po javni telovadbi bo prosta zabava. Igra domača mestna godba in društveni »jazband«. Začetek ob 15.

# Dvakrat po 20 let robije

## Svojega sina je umoril

Celje, 6. junija  
Pred petletanskim senatom se je pričela danes ob 11. razprava proti 63letnemu preuzetniku Gašperju Krajncu iz Novak pri Novi cerkvi, ki je bil obtožen, da je letos na veliko soboto, 8. aprila, v Novakah usmrtil svojega sina Martina Krajncu, na katerega je streljal s samokresom, ga zadel pod vratom v prsi in mu prestrelil hrbtni mozeg, zaradi česar je Martin Krajnc na velikonočno nedeljo ob 16. v celjski bolnišnici umrl. Senatu je predsedoval s. o. s. dr. Dolničar. Krajncu je zagovarjal odvetnik dr. Rajh.

Gašper Krajnc se je leta 1904. poročil s Franciško Trobiševo. V zakonu se jima je rodilo deset otrok. Kmalu po poroki pa je začel Krajnc svojo ženo sovraživati. Često jo je brez pravega vzroka hudo prepepel. Žena je le zaradi otrok vzdržala pri njem. Leta 1927. pa jo je z otroki vred spodil od doma. Preselila se je k sosedu Potočniku, pozneje pa v hišo št. 8 v Novakah, ki jo ima še sedaj v najemu. Tudi po dejanski ločitvi je Krajnc sovražil ženo in gledal po strani tudi otroke, ki so živeli pri materi in so imeli mater zelo radi. Zlasti je sovražil 26letnega sina Martina, ki ga je bil še kot 9letnega otroka obesil za nose in ga prepepel s šibo. Hujše pa sta se oče in sin sprla in tudi spopadla lani v juniju, zaradi česar sta bila pozneje obsojena. Takrat je bil Gašper Krajnc tudi obtožen, da je grozil svoji ženi ter otrokom Martinu, Ivanu in Matildi, da bo vse postrelil, in da je nekaj dni nato grozil sinu Martinu, da ga bo usmrtil. Sodišče pa ga je opustilo te obtožbe, ker je smatralo, da ni bila Krajncova grožnja resna. Žal pa se je pozneje izkazalo nasprotno. Od tega časa dalje je Gašper Krajnc še hujše sovražil sina Martina in je večkrat raznim ljudem izrazil grožnje, da bo Martinu že drugače pokazal, čeprav ve, da je Martin močnejši od njega in da mu sicer ni kos.

Na veliko soboto dopoldne sta bila Martin Krajnc in njegov brat Ivan pri Leopoldu Zupaneku v Novakah na obisku. Okoli 11. se je Martin poslovil, ker je nameraval iti še isti dan v Celje. Na poti domov je šel mimo domačije svojega očeta. Takrat je prišel Gašper Krajnc iz svoje kleti. Očetu ni bilo po volji, da hodi njegov sin Martin tod mimo. Oče in sin sta se zaradi tega sprla. Oče je nenadoma segel po samokresu, ki ga je imel nabitega pri sebi za pasom in štirikrat ustrelil proti svojemu sinu. S četrtim strelom je na razdaljo nekaj metrov smrtno pogodil sina in zaklical: »To imaš, strela, zdaj sem ti dal, kar sem ti obljubil!« Te besede je čula Krajncova 13letna hčerka Matilda. Pohitela je takoj k bratu, ki je ležal na cesti na hrbtu, dočim je oče v tistem trenutku zaklepal kletna vrata. Martin je bil še pri zavesti in je poprosil sestro, naj mu pomaga, ker mu je zelo hudo, nato pa pri-

stavil: »Z menoj ni nič več, smrt je tukaj«. Tedaj je oče zakričal hčerki: »Pusti strela, naj crkne! Če ga ne boš pustila, bom še tebe!« Oče se je nato odstranil v hlačenem žepu Martina Krajncu so našli majhen zaprt nožiček in klopčič vrvice. Ljudje so takoj skleпали, da Martin ni grozil očetu z nožem.

Gašper Krajnc je priznal dejanje, zagovarjal pa se je s silobranom. Pravi, da ga je sin napadel, ga zmerjal in mu grozil z odprtim nožem. Vse okolišnosti pa kažejo,

da to ni res. Tudi Martin Krajnc je pred smrtjo izjavil, da ni napadel očeta. Krajnc se je vedel pri razpravi drzno in ni kazal niti najmanjšega znaka kesa ali obžalovanja. Še po umoru je grozil, da bo usmrtil tudi ženo in ostale otroke. Občinska uprava Nove cerkve ga slika kot surovega moža, ki ni skrbel za svojo rodbino, pokojnega Martina Krajncu pa kot dobrega, mirnega in marljivega mladeniča.

Po kratkem posvetovanju je sodišče obsodilo Gašperja Krajncu zaradi umora po § 167/I k. z. na 20 let robije in trajno izgubo častnih pravic. Krajnc je kazen mirno sprejel.

## Lastno ženo je dal umoriti

Pred istim senatom se je pričela ob 12.30 razprava proti 30letnemu posestniku Antonu Kotniku s Kozjaka pri Mislinji in proti 28letnemu hlapcu Alojzu Šibancu iz Spodnjega Doliča pri Mislinji zaradi umora. Na zatočni klopi je sedel samo Šibanc, ker je Kotnik sedaj v bolnišnici zaradi operacije.

Kotnik je bil obtožen, da je pomladi leta 1937. poskušal naklepno zavesti in nasloviti Alojza Tajnikarja, da bi ta umoril njegovo ženo Franciško Kotnikovo, in da je svojega hlapca Alojza Šibanca naklepno in s obljubo nagrade 200 din zavedel in nasnoval, da je izvršil omenjeni umor. Alojz Šibanc je bil obtožen, da je 7. julija 1937 na Kozjaku usmrtil Franciško Kotnikovo po zrelom preudarku in iz kristoljubja za 200 din s tem, da jo je v višini 13 m sunil z gosposkega poslopja. Kotnikova je priletela na kamenje, si razbila glavo in zlomila roko in nogo ter obležala mrtva.

Anton Kotnik izpoveduje, da mu je leta 1932. umrl oče in je mati prevzela njegovo polovico posestva. Leta 1935. je Anton Kotnik prevzel očetovo in dve leti pozneje ob poroki še materino polovico. Possestvo meri okrog 24 ha, je pa tako zadolženo, da je moral Kotnik kljub kmečki zaščiti prevzeti še okrog 75.000 din dolgov. V začetku leta 1937. se je poročil s Franciško Jeromelovo, ki mu je prinesla 7.000 din dote. Bila je čedna ženska. Zakonca sta se spočetka dobro razumela. Ko pa je začela žena mrziti njegovo mater Ivano Kotnikovo, ki jima je kuhala in gospodinjila, se je mati umaknila kot preuzetnica v svojo kočjo. Gospodinjstvo je prevzela Kotnikova žena. Ker pa ni znala kuhati, sta se začela prepirati. Kotnik je v jezi in sovraštvu sklenil spraviti ženo s sveta. V ta namen je teden dni pred 7. julijem 1937 zaupno nagovoril svojega hlapca Alojza Šibanca, da bi na kakršni koli način usmrtil njegovo ženo, in mu obljubil 200 din nagrade. Šibanc je na to takoj pristal.

Dne 7. julija 1937 so spravljali doma sene. Kotnik je postregel svojemu hlapcu z

jabolčnikom in mu povedal, da bo metal seno z voza na gosposkarsko poslopje nad hlevom, njegova žena in Šibanc pa bosta prijemala in tlačila seno na vsiljih. Kotnik je dejal hlapcu, da mu bo dal v najugodnejšem trenutku znamenje, da naj sune njegovo ženo z gosposkega poslopja. Šibanc je na Kotnikovo znamenje res izvršil dogovorjeni zločin. Kotnik in Šibanc sta nato izjavila, da se je Kotnikova po nesreči ubila in da je padla zaradi preperelih plank z gosposkega poslopja. To so jima verjeli tudi orožniki in so v tem smislu poročali sodišču. Letos pomladi pa je Kotnik v vinjenosti razodel svojo grozno skrivnost neki ženski iz St. Vida nad Valdekom. To so izvedeli tudi orožniki in zasliali Kotnika in Šibanca, ki sta umor priznala.

Šibanc priznava, da je po dogovoru s svojim gosposdarjem Kotnikom umoril Kotnikovo ženo in da mu je Kotnik obljubil 200 din nagrade, ki mu je pa pozneje ni izplačal. Šibanc pravi, da je izvršil dejanje zato, ker mu je Kotnik grozil z odpustom iz službe.

Kotnik pa zanika, da bi bil že pomladi 1937 skušal naklepno zavesti in nasloviti Alojza Tajnikarja, da bi ta usmrtil njegovo ženo. Alojz Tajnikar pa zatrjuje, da ga je začel Kotnik kmalu po svoji poroki k temu nagovarjati, češ da mu ni za ženo. Tajnikar je spočetka mislil, da se Kotnik šali. Ker pa mu Kotnik s svojim prigravarjem ni dal miru, se ga je začel izogibati. Tajnikarjeva mati je poslala 21. julija 1937, torej 14 dni po umoru, Kotniku pismo s pozivom, da ji plača polovico njenemu sinu obljubljene nagrade, ker ga bo sicer prijavila orožnikom. V pismu ga je opozorila, da mu je poslala že dvakrat pošto, da pa tega ne bo več storila in da bo on že v osmih dneh zaprt. Tajnikarjeva je med tem umrla.

Razprava je trajala do 13. Alojz Šibanc je bil zaradi umora obsojen po § 167/I k. z. na 20 let robije in trajno izgubo častnih pravic. Razprava proti Antonu Kotniku bo čez nekaj tednov, ko bo možak okrevale.

niso deležne nobene pomoči, njihov položaj je skrajno težak, pogosto se morajo boriti za goli obstanek.

Občnega zbora, ki ga je vodila dolgoletna predsednica ga. Kvartičeva, so se udeležile tudi zastopnice iz Beograda, Zemuna in Karlova. Nadalje so bili prisotni: zastopnik banovine dr. Abramovič, primirij ženske bolnišnice prof. dr. Zalokar, od zdravnikov pa dr. Lavrič ter zastopnica Jugoslovenske ženske zveze.

## Seja ljubljanskega mestnega sveta

Ljubljana, 6. junija  
Po otvoritvi seje ob 17. uri se je župan dr. Adlešič najprej v toplih besedah spomnil 5. maja preminulega ljubljanskega trgovca Viktorja Rohrmanna ter poudarjal njegovo delo za Ljubljano. Enako se je spomnil tudi 11. maja preminulega upravnika in sourednika »Kronike slovenskih mest« Pavla Debeveca. Potem je poročal o obnovitvi dolenske tramvajске proge, o seji zveze mest, ki je bila 22. aprila v Petrovgradu, o urejanju vojaškega pokopališča v Ljubljani, o odkritju spomenika dr. Edu Slajmerju, o otroškem domu v stari cukrarni itd.

Nato je župan predstavil mestnim svetnikom na seji navzočega vseučiliškega profesorja Franciška Košmerja iz Chicago, ki se muudi na obisku v stari domovini. Naš odlični ameriški rojak, ki se je z lastnim delom in lastno nadarjenostjo povzpел v Zedinjenih državah na tako vi. soko družabno stopnjo, je velik prijatelj mladine. Za svojo 60letnico je l. 1923. ustanovil z glavnico 100.000 din dve dijaški stipendiji, ki jih oddaja ljubljanski mestni svet. Župan ga je toplo pozdravil, mu želel prijetno bivanje v Ljubljani in mu kot spominsko darilo izročil bronasti kipec ljubljanskega zmaja iz mestnega grba. Mestni svetniki so prof. Košmerju pridelili velike ovacije.

Računski zaključek Mestne hranilnice za leto 1938 je bil soglasno odobren. Ob tej točki je izrazil mestni svetnik dr. Bo-

Na občnem zboru je bilo sklenjeno, da se vse babiške organizacije v državi združijo v eno samo organizacijo s sedežem v Beogradu. Tudi »Babiški vestnik« naj odsele izhaja skupno v treh jezikih in v obeh pisavah. Postavljene so bile zahteve, da se vzamejo babice na banovinski proračun in da se ustanovi babiška zbornica z obveznim članstvom. Odbor ostane tudi za novo poslovno leto isti.

hinjec željo, da bi Mestna hranilnica iz svojih sredstev več storila za delavska stanovanja, kakor to delajo slične ustanove v drugih mestih. K temu je pojanil župan, da se skuša doseči sprememba uredbe o nalaganju sredstev Mestne hranilnice o čemer je zainteresiral tudi zvezo mest. Potem se bo mestna hranilnica lažje posvetila tudi tej nalogi. Odobrena je bila likvidacija terjatve Siemens-Schuckerta napram Splošni maloželezniški družbi v znesku 800.000 din. Denar bo izposodila tramvajska družba od Pokojninskega sklada mestnih uslužbencev, kateremu ga bo potem vračala v mesečnih obrokih po 150.000 din.

Dalje je bil odobren program za razširitev mestnega vodovoda s kreditom 150.000 din. Ustanovil se je fond za gradnjo javnih stranišč. Nato je mestni svet rešil večje število raznih transakcij s pravnimi osebami, ki se tičejo odprodaje ali nakupa manjših parcel in odobril nekaj manjših naknadnih kreditov ter več parcelacij.

Mestni sve je sklenil preimenovali Muzijski trg v Valvazorjev trg in na željo hišnih posestnikov, ki bodo plačali vse stroške preimenovanja tudi ulico Pustotova v Prelovcovo ulico po pokojnemu skladatelju Zorku Prelovcu, ki je tam stanoval. Odklonjenih je bilo več prošenj za sprejem v domovinsko članstvo in več ugovorov proti trošarinskim predpisom. Javni seji je sledila še tajna.

## Iz Julijske krajine

Poroče. Pretekli teden so se poročili mehanik g. Ivan Ražem z gđ. Elviro Stefovcu, g. Božidar Bogislav z gđ. Drago Kljunovo v Trstu, v Gorici pa g. Josip Žagar z gđ. Josipino Melhenovo. Obilo sreče!

Novi grobovi. V Gorici so pretekli teden umrli 80 let stara Lucija Vuga, 69letna Josipina Nemeč, 29letni delavec France Valentincič, 58letna Josipina Volk 42letna Franja Brevec, 23letni privatni nameštenec Miroslav Gabrijelečič, 23letna Alojzija Pahor, 70letna posestnica Franja Princič in 33letni kmečki posestnik Henrik Šuligoj. Preostali naše sožalje!

Sodišče v Idriji je sredi oktobra preteklega leta obsodilo 38 let starega Mihaela Podobnika iz Straže na Cerkljanskem na tri mesece zapora in 2000 lir denarne kazni, ker se je pričetkom preteklega leta brez potnega lista odpravil čez mejo. Ugotovili so, da je šel v sosednjo državo iskat zaposlitve. Pred dnevi se je Podobnik za kratek čas vrnil domov. Otaleški karabinerji pa so izvedeli za njegov povratak in so ga v ponedeljek aretirali. Odvedli so ga v tolminske zapore.

V tolminskih gorah je bil pred dnevi aretiran 39let stari France Pušič iz Trsta. Kakor poroča »Gazzettino«, je obmejni milicijski komandant izjavil, da je nameraval zbežati v Jugoslavijo. Milicijski so ga odvedli v tolminske zapore.

Poplave v Istri. Zaradi zadnjih nalivov so nastale ponekod tudi v Istri večje in manjše poplave. V nedeljo se je nad piransko okolico utrgal oblak. Burja in nalivi sta že sama napravila veliko škodo po vseh vrstovih in nasadih, proti večeru pa je tudi Dragonja prestopila bregove in se razlila po nižini ob Piranskem zalivu in posebno okrog Sijolj. Vodovje je preplaval ogromen kompleks njiv. Po dosedanjih ocenah gre škoda v stotisoče.

Nezgodna potniške ladje v tržaški luki. V nedeljo zvečer je priplul v tržaško luko motorni »San Giustoo, ki je last družbe za obalno plovo »Istria - Trieste«. Morje je bilo močno razburkano. Ko je ladja, ki je bila polna potnikov, pristajala ob pomolu, ga je val zanesel s precejšnjo močjo ob pomol, tako da se je prednji del ladje močno pokvaril. Med potniki, ki so se že pripravljali na izkrcanje, pa je močni sunek povzročil pravo nesrečo. Okrog 20. kolikor jih je treščilo po stopnjah navzdol ali ob razne naprave na ladji, je bilo težje in lažje poškodovanih. Reševalci so skoraj vse prepeljali v bolnišnico, kjer jih je po prvi pomoči ostalo še 5.

Smrti padec z žične železnice. V bližini Kobarida se je zadnjo soboto smrtno ponesrečil 32letni Rudolf Špehonja. Iz Kobarida se je vračal proti domu. Spotoma se je odločil, da si bo skrajšal pot. Na bližnji postaji žične železnice se je privezal na zaboj, ki so ga kmalu nato potegnili čez dolino na drugi breg. Med potjo pa je utrgal jermen, ki se je z njim Špehonja pridrtil na zaboj žične železnice. Špehonja je treščil v neki prepadi in se je ubil.

## Naše gledališče

### DRAMA

Sreda, 7.: Utopljena. Red Sreda. Četrtek, 8.: Upniki, na plan! Izven. Globoko znižane cene od 14 din navzdol. Petek, 9.: Zaprt.

Sobota, 10.: Neopravičena ura. Premiera. Premierski abonma.

Nestroyeva dela so vedno in vselej učinkovita, posebno pa še v tako odlični sedbi kakor jo ima njegova komedija »Utopljena« na našem odru. Kdor se ni videl te vzprizoritve v režiji prof. Šesta, ter s Cesarjem, Krajcem in drugimi v glavnih vlogah, naj ne zamudi predstave, ki bo dreval ob 20. za red Sreda v ljubljanski dram.

Na praznik bodo veljale v dram cene od 14 din navzdol. Vprizorila pa se bo vse. seloigra »Upniki, na plan«, ki je vzbudila pri poslušalcih še vedno ogromno smeha. »Neopravičena ura« je naslov nove loo. medije, ki pride kot poslednja noviteta v letošnji dramski repertoar v soboto 10. t. m. Obravnava snov iz šolskega in domačega življenja. Glavno žensko vlogo bo igrala gđ. Levarjeva. Režija: prof. Šestova.

Bodoči naš igralski maršelj, ki študira na državnem konservatoriju, bo imel svo-

Ko so naslednji dan prejeli poročilo, da so našli mrtvo dekle, so Rantu v soboto ob 11. uri napovedali aretacijo v občinskem zaporu, kamor so ga bili začasno priprli. Rant je toplo prošil v nedeljo zjutraj za duhovnika, da se izpove. Njegovi želji so ugodili. V nedeljo popoldne pa so ga odvedli v zapore okrožnega sodišča v Ljubljano.

Strašna smrt mladenke je vzbudila v tujakšnji javnosti nedeljno sočustvanje s prizadetimi, mnogo pa se tudi komentira blazno dejanje posestnika Ranta, ki mu je življenje za vse čase uničeno. Zali log. kjer ima Rant svojo domačijo in kjer so imeli tudi Ceferinovi svoj dom, je oddaljen od Škofje Loke 22 km ali eno uro vožnje z vozom iz Železnikov. Spada pod občino Sorica. Zali log je zadnja dolinska naselbina v dnu gornje Selške doline, ki prehaja tod na državno mejo proti Italiji.

Truplo nesrečne Marije Ceferinove je počivalo v mrtvašnici na Ljubnem in je bilo večeraj obducirano, danes pa pokopano ob veliki udeležbi prebivalstva, ki ga je Marijina tragedija močno ganila.

vedla pred orožnike. Nadalje ve Rant tudi povedati, da se usodnega dne s Ceferinovo nista pogovarjala o smrti, pač pa da sta že prej večkrat govorila, da bosta šla skupno v smrt. Tudi je Rant videl, kako je Ceferinovi brizgnila kri iz vrata. Morilec si je mislil potem še v gozdu vzeti življenje, a zopet ni imel poguma, je pa tudi mislil, da Ceferinove ni zabodel do smrti.

Po Rantovi izpovedi so orožniki seveda takoj uvedli preiskavo. Zlasti je šlo za ugotovitev, ali imajo pred seboj slaboumeža ali pa je res, kar so slišali. Orožniki so navezali stike z železniško postajo, ker po poštni telefon v pozni uri ne dela, in tamkaj je prometnik Stane Bratuš nujno brzojavil v Podnart Orožnikom, kakšen možki se je najvil v Škofji Loki. Zlasti tudi niso pozabili navesti, da je Rant točno označil prostor, kjer sta se popoldne pogovarjala s Ceferinovo.

## Na lovu za žepnimi tatovi

### Ljubljanske prireditve so privabile različne sumljivce

Ljubljana, 6. junija  
Poleg lastnikov velesejma in razstavljalcev, ki se jim na tak ali drugačen način najbrž že rentirajo podobne prireditve, pa tudi občinstva, ki od nekdanji ljubij atrakcije in dirindaj, imajo dobršno mero koristi od velesejma tudi žepni tatovi, ki dvakrat na leto v trumah privo v Ljubljano. Vse te dni, kar je velesejem odprt, je imela policija polne roke dela z zasledovanjem sumljivcev, ki so bili marljivo na delu. Prijava o žepnih tatvinah so se množile iz dneva v dan, vendar policija ni mogla nobenemu žeparju na sled.

V nedeljo je neki poštni uradnik iz Ljubljane, ko se je v natvežji gneči pomikal skozi paviljon H začutil, da se mu je neka ženska, ki se je prerivala kraj njega, nekam sumljivo pritisnila k njemu, takoj nato pa se potopila v množici Obtipal se je in opazil, da mu je iz žepa izginila denarnica, v kateri je imel na kupu zloženih 7 stotakov, za 30 din drobšaja in obesek s podobo Matere božje z Brezij. Takoj je zaslužil, da ga je okradla neznanka, in se je vrgel za njo. Kmalu so tatvico zajeli, z njo pa so zaustavili tudi mlajšega možkega, ki si je dajal opravka okrog nje. Policijski organi, ki jih je zmerom dovolj na velesejmu, so takoj zasliali oba. Izprva sta trdovratno tajila, a ko so pri moškem našli 7 stotakov, prav tako zvutih kakor so bili poprej v denarnici poštnega uradnika, je ženska priznala — izgovarjala se je, da je tatvino izvršila v pijanosti — nato pa se je vdala še on. Ko je svoji žrtvi izmaknila denarnico, je bankovce brž pobrala iz nje in jih odnesla pajduša, ki je v bližini stal pripravljen, nato pa je ostalo vsebino odvrkla. V tatvici so spoznali 40letno Elizabeto Vero Kovačevu. Ženo trgovalca s konji, v njenem pomočniku pa 36letnega Miodraga Markoviča, bivšega krojaškega pomočnika, oba iz Subotice.

Pri Kovačevi so našli še kakšnih 160 din denarja, o katerih pa je trdila, da so njena lastnina. Prav verjetno je pa, da tudi

ti novci izvirajo iz kraja. Markoviču so zaplenili tudi celo kolekcijo pisemskih znamk v vrednosti po 25, 50 par. I in 1.50 din ter nepopisano razglednico z motivom iz Zagreba, kar daje upravičen sum, da je mož kradel ali vlomil tudi v kakšno trafiko. Vsekakor sta oba aretirana precej imeniten par. On sam se je iz Subotice pripeljal v Ljubljano brez pare v žepu, pa kadi muravske cigarete in je vobče z vsem preskrbljen brez vsake grenke misli, kaj mu lahko prinese jutrišnji dan. Ko so ga vprašali, čemu nosi tolikšno zologo znamk s seboj, je odvrnil, da jih je s potovanja prijateljem in znancem pošiljal pozdrave. Kovačeva in Markovič bosta izročena sodišču.

Policija pa je prejela priave še o celi vrsti drugih žepnih tatvin. Med postarsko tombolo v nedeljo popoldne na Kongresnem trgu je neznan tat nekemu udeležencu ukradel dragoceno ponikljano uro znamke Omega z zlato veržico. Ura je bila opremljena s posebnim gumbom — če pritisneš nanj, lahko tudi v temi razbereš čas. Nekemu zobnemu tehniku iz Kranja je v množici radovednežev pri avtodromu nekdo ukradel denarnico s 625 din. Neki natakariča na veseličnem prostoru je iz ročne torbice, ki jo je imela spravljeno pri kuharju turške kave, izginil tisočak. Pri paviljonu E je neki razstavljalci neznanec ukradel torbico z drobižem in razno drobnarijo. Podobne tatvine se vrste brez konca in kraja.

## Jubilejni zbor babic

Ljubljana, 6. junija  
V nedeljo je bil v sejni dvorani magistrata 20. letni občni zbor Družstva diplomiranih babic. Iz vseh delov Slovenije so se zbrale babice, zveste pomočnice mater, da bi že dvajsetič dvignile svoj glas za svoje pravice, ki jih zama zahtevajo že tako dolgo vrsto let. Te ženske, ki opravljajo tako požrtvovalno in naporno službo,

## Morilec Rant odgnan v Ljubljano

### Škofjeloškim orožnikom je razburjen izpovedal, kako je umoril Marijo Ceferinovo

Škofja Loka, 5. junija  
Škofjeloški orožniki so bili nemalo presenečeni, ko je stopil v petek, po 20. uri med nje tuj možki in pričel praviti o zločinu, ki teži njegovo vest. Tujec se je bil pripeljal v Škofjo Loko iz Sela s kolesom. Med vožnjo je padel in je bil po obrazu opraskan. Skesano in skrkušeno, z glasom, ki je šel skoraj na jok, je pravil o dejanju, ki ga je zagrešil nad 21letno mladenko Micko Ceferinovo v Ljubnevo. Iz njegovega pripovedovanja so potem zaznali, da se piše Ivan Rant, da je manjši posestnik v Zalem logu št. 41. Rant, ki je precej višoke postave, podolgovatega obraza, rjavkastih oči, oblečen pa dokaj čedno in 44 let star, se je izpovedal v še dovolj gladki govorici, ni pa mogel prikriti svoje razburjenosti.

Zločin, ki ga je zagrešil nad ubogim dekletom, opisuje kot nekako ljubavno tragedijo, čeravno se zdi, da njegovemu pripovedovanju ni dani posebne vere. Dejstvo je, da Ceferinovi zvezi, ki jo je imel Rant z Micko, niso bili prav nič naklonjeni. Sestra umorjenke, Slavka se je še na dan umora hudo znesla nad Rantom in Micko, ko sta bila sama v sobi pri posestniku Kokalju, kjer je Micka služila. Kakor pravi Rant, je šla Micka vprav v želji, da ne bi pravila njena sestra Slavka materi kaj več, nego je bilo res, naprej k materi, da ji sama sporoči o razgovoru z Rantom. Mati je takisto Micki odsvetovala, da bi se sploh kaj ukvarjala z Rantom, ko pa so vsi vedeli, da je Rant poročen in da ima ženo v Zalem logu.

Popoldne sta se Rant in Micka zopet zopet dobila. Ali prostovoljno ali pod grožnjami, ob ugotovitvi preiskave, Micka je baje povedala Rantu, da ji mati odločno brani vsako zvezo z njim. V želji, da bi bila bolj sama, sta se podala nedaleč od transformatorja, na sadni vrt v levi kot, kjer naj bi se bil po Rantovem pripovedovanju razpletel najprej pogovor o težkem življenju, nakar je Rant vprašal Ceferinovo: »Ali rajši umrješ, ali rajši živiš?« Nakar da je ona odgovorila da rajši umrjem... Pri tem sta oba jokala. Rant naj bi bil tudi vprašal Ceferinovo, ali prevzame nase srčne bolečine, kajti on da mnogo trpi... Ona mu je odgovorila, da tega ne more... Potem sta oba območala, on pa je tedaj segel po žepnem nožu in sunil... Ko je prvič zamahnil proti levi strani njenih prsi ni menda vedel, ali jo je poškodoval ali ne, zato je zamahnil še in še. Tedaj je prerezal Ceferinovi vrat na levi strani, in kri je pričela iz velike žile odvodnice curkoma liti... Medtem, ko je ona že krvavela, je skočil on pokonci, in vzkliknil: »Sedaj se bom pa še jaz«. Ceferinova ga je baje vprašala: »Ali se boš takoj zraven mene?« »Takoja« je bil njegov odgovor. Nastavil si je nož na srce, a tedaj mu je upadel pogum, na ves glas je zajokal in zbežal...

Rant trdi, da sploh ni vedel, ali je zabodel Ceferinovo do smrti ali ne. Nasprotno, gojil je še iskrico upanja, da jo bodo morda rešili, ako takoj pove, kaj se je zgodilo. Želja, da pomaga tudi njej in ne samo, da olajša svojo vest, ga je pri-

## OPERA

Sreda, 7. ob pol 20.: Lohengrin. Gostuje Vera Majdičeva. Red A.

Četrtek, 8.: Pod to goro zeleno. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navz. dol.

Petek, 9.: Štirje grobji. Red Četrtek. Gostuje Božo Vičar.

Sobota, 10.: Trubadur. Izven. Znižane cene. Gostujeta Mira Bašičeva in Ilija Žizek.

Pri nocojnji predstavi Wagnerjevega »Lohengrina« bo pela Elzo gđ. Vera Majdičeva. Ostala zasedba: Kogejeva, Franci, Betetto, Janko in Dolničar. Opera bo dirigiral kapelnik dr. Svara, režiral Primo, žič. Ker je to poslednja vprizoritve Wagnerjeve opere Lohengrina v letošnji sezoni, opozarjamo na nocojnjo izvedbo. Predstava je za red A.

## MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 7. junija, ob 20.: »St. 72«. Red B. Zadržje. Zaključje!

## Iz Šoštanja

št— Lep pogreb gospe Vasletove. V soboto popoldne smo spremlili nemadno umrlo go. Marijo Schwarz-Vasletovo na njeni zadnji poti. Tiho in skromno je bilo njeno življenje, njena dobra dela pa so bila velika. Zato jo je narodni šoštanj v velikem številu spremlil k grobu. Prišli so gasilci, godba Zarja, močna zastopstva narodnih društev, meščani pa prijatelji in znanci od drugod, zlasti iz Savinjske doline. Pred hišo žalosti in ob grobu so pevci zapeli žalostinke, po župnikovem govoru pa je povzel besedo g. Tone Kurmik in izrekel pokojnici tople poslovilne besede. V imenu šoštanjskih narodnih društev se ji je zahvalil za vso naklonjenost, ki jo je narodnemu pokretu izkazovala v težkih medvojni in povojnih časih. Na gospo Vasletovo nas bodo vedno vezali lepi spomini!

## Iz Ptujja

J— Udeležencem 70letnice učiteljskega društva. Vse učiteljstvo, ki se udeležijo jubilejne proslave, naj nemudno javi svojo udeležbo, če tega še ni storilo. Sporočite tudi sreskemu društvu v Ptujju, če reflektirate na hrano in prenočišče. Udeležba na tej proslavi bo izredno velika, zato so prijave nujno potrebne, ker bi se v nasprotnem lahko zgodilo, da bi vsi udeleženci ne mogli dobiti obeda ali prenočišča.

## Iz Konjic

nj— Karambol motociklista z avtobusom. V nedeljo popoldne se je peljal mehanik G. Jože Turk z motorjem po opravkih v Oplotnico. Ko se je vračal, je na ostrem ovinku pred Jermanovo trgovino v Oplotnici z vso silo zavozil v nasproti prihajajoči potniški avtobus G. Poznetar. Karambol je bil tako hud, da je g. Turka v velikem loku vrglo čez hladilnik avtobusa ter na drugi strani nezavesten obežal. Orožniki so takoj na kraju dogodka ugotovili dejanski stan. G. Turka, ki po telesu ni imel nobenih znatnejših poškodb, so odpeljali z avtom v konjiško bolnišnico, kjer so ugotovili pretres možganov. Močno poškodovano je tudi motorno kolo, na avtobusu pa ni skoraj nobenih poškodb.

nj— Pri padcu si je prebil glavo. Ko se je v soboto popoldne vračal 76letni J. Vidmar, po domače Oler iz Zgornjih Zreč v Radano vas, se je ustavil tudi v gostilni pri Fijavžu. Pred hišo se je spotaknil in padel tako nesrečno, da je udaril s sencem na kamenito klopo ob zidu. Udarac je bil tako močan, da si je prebil sence in obežal na mestu mrtev. Pokojnik, ki je bil za svojo visoko starost še zelo krepak, je bil obče poznan kot šaljiv in

L. WINDEB:

# Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Njegove oči so nežno objemale sliko: mati in otrok. Nežno je njegova roka objemala ljubljeno ženo, ki ga je bila pregovorila, da se je z njo še pred začetkom poletja umaknil v selsko tiho. Njegov živci so jo skrbeli; prvo leto zakona jo je bilo seznanilo z njegovimi besnimi izbruhi, z vzbui njegovih ihte, in silen je bil njen strah, ker je videla v mrzlem, onkraj čutov in čutnosti gorečem ognju njegove teške krvi, teške krvi otožnih prednikov, nekaj grozljivo tujega, nekaj, kar je prihajalo in minevalo, minevalo in se vračalo. Temno se ji je oglašala slutnja, da je prejezra, premalo obdarjena z domišljijo, da bi mogla prodrati v ognjeno temo njegove tujosti; da je kot ljubica prezemljiska, pretežka od zemlje, preveč kmečko okorna, da bi ga mogla iztrgati iz njegove samote. Toda s svojo materinsko nežnostjo mu je mogla pomagati in ga osrečiti. Ne razvzmeta in razvnezajajoča ljubica, temveč materinska pomočnica mu je mogla trajno biti in ostati. K njenemu materinskemu bistvu naj bi se zatekal njegov nemirni, od nepokojne pododovane krvi globoko vzburkani duh. Zatekal se je k materi in otroku in jima dajal, da sta ga tolažila.

Tolažil se je s primerami. Cesar — ali je bil kdaj užival srečo rodbinskega življenja? Nikoli ne. In cesarjevič? Nikoli. In Oton, lahkoživi brat, ki je svojo ženo od prvga dne zakona ves čas onesrečeval? Nikoli niso bili okusili sreče, ki je v tem,

da v ženi in otroku objameš ves svet. Franc Ferdinand je bil srečnejši od vseh. Rodbinska sreča je bila najvišja, bila je edina resničnost.

A dnevi so bili dolgi, dolge noči. Ob teh dolgih dnevih in v teh dolgih nočeh mu je rodbinska sreča mnogokrat presedala. Nepokoj krvi je bil močnejši od miru tihe rodbinske sreče. »Tu ždim«, si je mislil, »silno nalogo imam pred seboj — in nisem še nič napravil. In se ne morem ganiti. V preganstvu sedim, srečnega rodbinskega očeta igram in moram križemrok gledati, kako mi brezobzirni, napadljivi sovražniki uničujejo državo, ki jo stari, samo na svojo pravilno stolico misleči cesar slabo upravlja. Mar sem pes, da bi mi smeli siloma natikati nagobčnik? Ali sem pa mož, ki ga je Bog poklical, da obnovi slavo stare vladarske rodbine in velike države? Mladost mineva, nič več nisem mlad človek — kaj se godi z mojimi neizbrljenimi močmi? Ali gredo v nič kakor moja neizbrljena leta, kakor moja neizbrljena mladost? Mar naj takole sedim in brezdelno čakam, dokler ne bom ves star in vdan? Rajši bi bil mrtev!

Zofija je slišala njegove tožbe in ga je dobro razumela. Njegova nezadovoljnost, njegova besna, neutolažena sla po ustvarjanju se ji je smilila v srce. Nikoli je ni zapustila grenka misel, da je prava ona velika ovira na njegovi življenjski poti. Zaradi nje se je bil sprl z vsem svetom, zaradi nje se ni mogel ganiti, zaradi nje si ni mogel korak za korakom osvajati oblasti, ki bi jo bil cesar nemara dal iz rok, da je imel Franc Ferdinand več prijateljev in manj sovražnikov. In kako drzni so bili ti sovražniki! Kako nesramno so prezirali in zasmehovali želje in mišljenje bodočega cesarja! Kako hudobno so delali drug drugemu v roke, da bi mu onemogočili vsakršno delovanje!

Tisto, česar mu je najbolj manjkalo, je bila dejavnost. Ugibala je: »Kako bi se mogel udeleževati?« Lov, negovanje rožnega vrta — to nista bili

opravih, ki bi ga bili mogli trajno zadovoljiti. Na Dunaju je čakala samo jeza in nejevolja, tam se za zdaj ni bilo nadejati uspehov. Ugibala je: »Kako naj ga zaposlim, kako naj ga raztresem, kako naj pomorem njegovemu nemiru in njegovi nestrpnosti, da si bosta dala duška?

Kdaj pa kdaj je našla priliko, da je odvrnila njegove misli drugam. Češka akademija v Pragi, ki je bil njen zaščitnik, je poslala spisek oseb, ki so bile predložene v imenovanju za člane akademije. Ta spisek naj bi Franc Ferdinand odobril. Zofija je našla v spisku ime nekega pisatelja, ki so bili časniki nedavno tega poročali o njegovih krivoverških nazorih. Pisatelj je bil grof Lev Tolstoj. Nastopil je bil proti katoliški cerkvi, proti vojski, proti obojestrnemu redu stvari na tem svetu, Zofija je govorila s Francem Ferdinandom o krivoverškem ruskem pisatelju, ki ga hoče češka akademija počastiti. Franc Ferdinand je v spisku prečrtal ime Tolstega in pisal v Prago, da bogokletnik ne sme postati član akademije. Češka akademija se je morala vdati tej želji. Zofijin svaki, grof Jaroslav Thun-Hohenstein, je čez nekaj dni sporočil, da vlada v akademiji zaradi tega ogorčenje in brezmejnega besnost. Franc Ferdinand se je smejal. Zofija se je radovala: ljubljeno mož je imel svoje razvedrilo.

A takšne prilike so bile redke. Večkrat je pohvalno govoril o polkovniku Conradu pl. Hötzenedorfu, ki mu je bil pripravil v Tropavi nekaj prijetnih ur. Na inšpekcijskem potovanju k vojaškim vjvam na Primorskem je znova videl tega častnika, ki je bil med tem postal brigadir v Trstu, vendar je imel premalo časa, da bi se bil utegnil pomeniti z njim. Kmalu potem, pri cesarskih manevrih na Ogrskem, je bil spet ločen od Zofije in se je čutil med generali, s katerimi je preživljal še velikih vojaških vaj, zapuščene in nesrečnega. Pisal je Zofiji pisma, ki so pričala o glo-

boki pobitosti. Priporočila mu je, naj pozve, ali ne biva ta čudni baron Conrad, ki je tako tople govoril o njem, kje v območju manevrov. To ni bil napačen svet. Conrad je bil v neki zanikarni vasi na maneverskem ozemlju. Franc Ferdinand se je takoj odpeljal v tisto vas in povabil presenečenega častnika na izlet v svoji kočiji.

Na tej vožnji se je odločila Conradova usoda. Priporočeval je nadvodji, da se je ob italijanski meji zadnja leta marsikaj izpremenilo, italijanske priprave za vojno da so spet močno napredovale in irendenta da je čedalje brezobzirnejša v prirejanju svojih protivastrisjskih izpadov. Vzel je iz žepa zapisnico ter načrtal strahotno sliko vojnih priprav in utrbenih del onkraj meje.

»Ko bi imeli takšnega moža na Dunaju na vplivnem mestu...« je mislil Franc Ferdinand sam pri sebi. Rekel je: »Verjamem vam že, da dokler imamo v monarhiji toliko sprtih narodnosti, se ne moremo ganiti. Kdo bi bil prav za prav zanesljiv, če bi prišlo do vojne? Kaj mislim o Madžarih, vam je znano. O Jugoslovanih in Italijanih mi pripovedujete takšne, da se mi jeziijo lase na glavi. Čehi so tudi le deloma zanesljivi; pomislite samo na ogabno komedijo, ki jo Mladočehi venomer igrajo na Dunaju! K temu prihaja zdaj še to, da hočejo prodorimovski Nemci pokvariti celo naše vrle nemške vojske. Torej odkod naj prav za prav vzamemo zanesljive vojske, če pride do vojne?«

Conrad se je nasmehnil. »Cesarska visokost, v resnem slučaju boče vsi ubogali, če bomo prav ravnali z njimi. Stari Grillparzer je nekoč zapisal o tem nekaj tako lepega, da mi je nehotno ostalo v spominu. Ako vaša cesarska visokost dovoli, bi ponovil tiste verz: Kdor se je Slovan ali Madžar rodil, se zastran besed ne prepira, on gre za klicem, pa najsi bi nemški bil, kajti: Vorwärts! je češka in ogrska vera.«

## MALI OGLASI

**Služba dobi**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Več izurjenih šivilj**  
na obleke, sprejme salon Adamič, Erjavčeva c. 4a, 14169-1

**Čevlarskega pomočnika**  
sprejemem takoj, — Kristan, Spodnja Šiška, 14168-1

**Frizerko**  
dobro mesto, sprejme takoj na Vozčak, Ljubljana VII Celovška 30, 14175-1

**Sluga**  
(londinar) z znanjem nemščine, dobi mesto na Bledu. Predstaviti se, Zidovska ul. 6, I. nadstropje, 14171-1

**Točaja**  
sprejemem za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Točaja«, 14162-1

**Natakarica**  
dobi mesto za restavracijo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plišina«, 14163-1

**Tiskarja**  
za rolo-tiskarski stroj, išče tiskarna bombniški tkanin v Sloveniji. Nastop takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tiskare«, 14149-1

**Krojaškega pomočnika**  
dobrega, sprejemem za velika in mala dela, za stalno. Martin Voh, krojaštvo, Brezno ob Dravi, 14210-1

**Mlado deklo**  
močno, iščem za hotel, katero razume pospravljanje sob in pranje perila. Ponudbe s sliko in zahtevno plače na Kraus, Delnice, 14151-1

**Več izvežbah zidarjev**  
ki se razumejo na vsa dela ter enega preddejavca sprejme stavbno podjetje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Celo sezono«, 13676-1

**G. T. Rotman: S Pegazom — okrog sveta**



In kralj Lipilapi? Gotovo je bil ta čas že požrt? Nikakor ne, kajti gospod Jodelberger je bil dobrodušen mož in ne bi bil mogel gledati takšne grozote. Svojim levom, ki so ga ubogali na migljaj, je takoj ukazal, naj izpuste prestrašenega kralja. Nato je v znamenju odpuščanja pritisnil držaj kitare Lipilapiju na nos, in vsa družina je krenila nazaj v Campicoupi.

**Glasbila**  
**Tamburaške instrumente**  
rabljene in še dobro ohranjene, kupimo. Ponudbe na »Društvo kmetijskih fantov in deklet«, Češnjača v Bohinju, 14167-26

**Pianino**  
prodam, — salonski, češke znamke »Dalibore«, skoraj nov. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 14160-26

**Prodaj klavir**  
za din 1.800 din. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 14163-26

**Oblacila**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Oficirsko uniformo**  
dobro ohranjeno, prodam. Naslov: Masarykova cesta 66, visoko pritičje, 14187-13

**Pohištvo**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Več pohištva**  
dobro ohranjena in kompletno kopalnico, prodam. Poizve se: Stari trg 17-11, 14178-12

**Prodaj**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Sobna kredenca**  
zelo lepa cenja naprodaj. — Mestni trg 13, II, 14174-6

**Vojno brodovje**  
podmornice, križarke, rušični topovi, zelo lepo in masivno izdelani po ameriškem načrtu, so zamaknili prevoz v Ameriko. Te se bodo prodali na ljubljanskem veletrgu in sicer na veseliščnem prostoru po smešno niski ceni, dan 10 komad. Razvezilite otroke s to lepo in trajno igracjo! 13797-6

**Košnjo**  
sena in otave s travnikov Oražovne dijaške ustanove pod Dolmškim kolovodom, v zelenini, prodam. Florjanska ul. 17, mlekarina, 13831-6

**Že za 360.— Din**  
najmodernejša otomana samo pri Zakrajšek, Miklošičeva 34, Tel. 48-70, 13954-6

**Orehova jedra**  
zdrava in lepa po din 20.— in etere po din 6.— nudi Sever & Komp., Ljubljana, 14185-6

**Avto, moto**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Motorje**  
Victoria 200 ccm in Mite le 98 najnovejši model, ki se prodaja po konkurenčni cenah. Zevnik Julij Stražišče, Kranj, 13691-10

**DKW Luxus-cabrio**  
dvosedelno, malo vožen, v stanju kakor nov, — DKW Special-cabrio in DKW Special-limuzino, Wanderer limuzino, model 1936 ter več drugih dobro ohranjenih vozov ugodno prodaj DKW zastopstvo J. LOVSE, Ljubljana, Tyrševa 35, 13708-10

**Poltovorni avto**  
DKW, skoro nov, zanesljivo brezhiben, prodam ali zamenujam za luksuzni avto. Ogled pred vseh, 14215-10

**Motorno kolo**  
znamke »Ardice«, 100 ccm s 3 prestavami in 2 izpušnimi cevmi, popolnoma novo, prodam za din 4.800, v ržun vzamem tudi motško kolo. Ponudbe na oglašni odd. Jutra pod šifro »Zelo ugodno 667«, 14170-10

**Kolesa**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Dobavni tricikel**  
na motorni pogon, nosilnost ca 250 kg, ugodno prodaj DKW zastopstvo J. LOVSE Ljubljana, Tyrševa 35, 13709-11

**Moško športno kolo**  
najboljše francoske znamke, z električno lučjo, zelo dobro ohranjeno, prodam za din 950. Jager, Hrenova 16, 14218-11

**Obri**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Shramba in popravilo krzna**  
čez polje po ugodnih cenah pri L. ROT, krmazništvo Ljubljana, Mestni trg 5, — Telefon 20-05, 185-30

**Stroji**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Pletilni stroj**  
tamburit jacquet 10-80 — ugodno naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 14166-29

**Lokali**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Lokal**  
oddam. Jurčičev trg 3-I, 13793-19

**Mlekarno**  
dobrodošlo, prodam radi odstopovanja. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 14232-19

**Posest**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Vila na Bledu**  
v centru v bližini jezera na zelo lepem prostoru se zaradi družinskih razmer ugodno prodaj. Vodovod in elektrika v hiši. Vse drugo se pozive pri lastnici Miri Plemelj, Cerkvena ulica 127, Bled I, 14041-20

**Miren zakonski par**  
z 20.000 din išče osebo z manjšim posestvom za skupno življenje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Prijeten dome«, 14148-20

**Novo donosno hišo**  
s šestimi komfortnimi stanovanji v Ljubljani prodam. Možen je prevzem hipoteke. Informacije brezplačno pri Ivanu Gabrenja, Stari trg št. 32, Ljubljana, 13937-20

**Stanovanje**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Udobno stanovanje**  
s tremi sobami, kabinetom in kopalnico, oddam za din 700. Poizve se: Gospodstvo čista cesta 13, Stregulca Pavel, 14176-21

**Dvosob. stanovanje**  
solonča, oddam julija odraščali osebam, Medvedova ul. 25, I. nadstropje, 14177-21

**Krasna stanovanja**  
v novi stavbi, oddamo. — Vprašati: Pruska c. 40, Tezno pri Mariboru, 14110-21

**Stanovanja**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Dvosob. stanovanje**  
s kopalnico v centru 2 oseb. Pisane ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Avgust 1939«, 14198-21a

**2-sobno stanovanje**  
s pritlikinami, išče družina odraslih oseb za 1. avgust. Pisane ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Avgust 1939«, 14198-21a

**Sobo odda**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Opremljeno sobo**  
s separiranim vzhodom in sopolno kopalnico, oddam 15. junija. Marija Zore, Gledališka 12, pritičje, 14173-23

**Opremljeno sobo**  
s posebnim vzhodom, oddam 15. junija. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 14172-93

**Prazno sončno sobo**  
oddam takoj ali pozneje. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 14158-23

**Opremljeno sobo**  
s vso oskrbo oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 14029-23

**Sostanovalca**  
mirnega in postnega sprejemem v vso oskrbo v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 14030-23

**Opremljeno sobo**  
s posebnim vzhodom in lepim razgledom, oddam z vso oskrbo v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 14217-23

**Opremljeno sobo**  
s kopalnico, oddam takoj ali pozneje. Prule 19, levo, 13740-23

**SERIRAJ V „JUTRU“!**

**Izgubljeno**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Fotoaparati**  
in stajalo znamke Renox, formata 4 1/2 X 6 sta se izgubila v nedeljo 4. VI. pri studencu pod Šmarno goro pod plezalno potjo. Pošten najditelj se naproša, da ga odda pri policiji v Ljubljani proti dobri odškodnini, 14142-98

**Izgubil sem na poti**  
od Logatca do Ljubljane 2 rezervni avtoklesi. Pošten najditelj se naproša, naj jih odda ali tavi naslov na: A. Gril, Cesta 29. okt. št. 11-I, 14203-28

**Živali**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Pes**  
Istrski seter, slihi na ime Boli se je izgubil. Prosim sporočila proti nagradi na A. Korbar, Domobrankska c. 1, 14144-27

**Dopisi**  
Vsaka beseda 2 din; davek 5 din; za dajanje naslova 5 din; najmanjši znesek 20 din.

**Ljubljana**  
Preprozo prejči. Prosim ponovno v sredo ob 2. uri pred Mikličem, 14156-24

**S. G. 29**  
Pridem tork, sreda v Ljubljani. Prosim hitro naslov radi sestanka na ogl. odd. Jutra pod št. G. 29, 14181-24

**PREMOG**  
KOKS — DEVA  
nudi

**I. Pogačnik**  
BOHORICEVA 5.  
Telefon 20-59.  
Postrežba brezhibna.

**100 uspehov**  
na oglaševanju  
v JUTRU

**Razno**  
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

**Nega lepote**  
zanimivo brutočrto dobiti brezplačno ako javite naslov z dopisnico: Superba, Zagreb, Ilica 64, 11843-37

**KOLESA**  
»PRESTO«, »TORPEDO«  
in druge najboljše znamke  
na ugodne broke.  
Stara kolesa vzamemo v račun.

**NOVA TRGOVINA**  
TYRŠEVA 36.  
(nasproti Gospodarske zveze)

**ZAHVALA**  
Ob bridki izgubi našega ljubega sina, brata, svaka, strica itd., gospoda

**Antona Vrhovca**

se vsem, ki so sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje najlepše zahvaljujemo. Posebno zahvalo pa izrekamo pevskeemu društvu »Sava« za ganljivo petje, darovalcem vencev in cvetja in vsem za tako številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Maša zadržnica bo v petek, dne 9. t. m. ob pol 8. uri v farni cerkvi Sv. Petra.

**Zalujoči ostali**

**ZAHVALA**  
Za mnogoštevilne izraze topllega sočutja povodom bridke izgube našega nepozabnega sina, ljubljenega brata, svaka in strica, gospoda

**Hans-a Zottel**

izrekamo tem potom našo najglobljo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo gospodu župniku dr. Mayu za duhovno tolažbo in v srce segajoče poslovilne besede in gospodu Erichu Blechinger za ganljivi govor ob odprtem grobu. Pristrčna zahvala vsem udeležencem pevskih društev, zastopnikom gasilskih čet in lovskih društev.

Najlepša zahvala vsem darovalcem krasnih vencev in rož ter vsemu ostalemu občinstvu, ki je spremljalo našega dragega pokojnika, na njegovi zadnji poti.

**V globoki žalosti rodbini Zottel-Wirth**

MESTNO POGLAVARSTVO MARIBOR. X. št. 8041/1252-1939. V Mariboru, 24. maja 1939.

RAZPIS O LICITACIJI

Mestno poglavarstvo v Mariboru razpisuje za oddajo mizarskih, ključavničarskih in steklarskih del, električne instalacije in hišnega priklopa za uvod električnega toka in razsvetljave dovoza k skladiščem ter instalacije plina pri gradnji carinarnice v Mariboru II. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 22. junija 1939 ob 11. uri dopoldne v sobi št. 5 mestnega gradbenega urada v Mariboru, Francišanska ulica št. 8.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na zneske odobrenega proračuna za: mizarska dela din 371.265.—, ključavničarska dela din 243.430.—, steklarska dela din 90.723.24, električno instalacijo in električni priklop 248.710.05 din in instalacijo plina din 4.395.—.

Predpisana kavicja znaša za: mizarska dela din 38.000.—, ključavničarska dela din 25.000.—, steklarska dela din 10.000.—, električno instalacijo in električni priklop din 25.000.— in instalacijo plina din 500.— ter se mora položiti pri blagajni mestne občine mariborske najkasneje do 10. ure na dan licitacije.

Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobivajo proti povračilu napravni stroškov med uradnimi urami v pisarni mestnega gradbenega urada v Mariboru.

Ponudbe morajo biti taksirane z državnimi koleki za: mizarska dela din 200.—, ključavničarska dela din 200.—, steklarska dela din 100.—, električno instalacijo in električni priklop din 200.— in instalacijo plina din 50.— in predložene s predpisanimi dokumenti na dan licitacije med 10. in 11. uro.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglašene o licitaciji na razglasi deski mestnega poglavarstva mariborskega.

Mestno poglavarstvo mariborsko, dne 24. maja 1939.

Ludwig harmonike advertisement with logo and text: 'Ivanče odujeviti'.

RUDOLF HROVAT advertisement: 'Ako želite »najpopolnejše harmonike sveta«...'

MODROCE OTOMANE COUCHE ROLETE advertisement: 'kupite najceneje pri E. Zakrajšek LJUBLJANA'.

OLLA GUM advertisement: 'PREIZKUŠENA IN ZAHTEVANA od 1895 L'.

Od Vas je odvisno, da imate obleko vedno kot novo advertisement with illustration of a man.

JOS. REICH Ljubljana advertisement: 'Poljanec nastp 4-6 Pralica - Svetlokalnica'.

Kliseje ENO-IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA advertisement with logo.

INSERIRAJ V „JUTRU“ advertisement.

KOLESA advertisement: 'kupite dobro in poceni tudi na obroke pri H. SUTTNER, Ljubljana'.

Zeiss Ikon camera advertisement: 'Na enem izletu' with image of a camera and text about film and lenses.

POZOR, GOSTILNICA IN RESTAVRATERJI! advertisement: 'Obiščite paviljon „H“ na velesejmu!'.

OTVARJAMO SAMOPRODAJO z zalogo ZA VSO SLOVENIJO advertisement: 'ELEKTRO-TEHNIČNIH NOVOSTI IN MASAŽNIH APARATOV'.

Točno plačaj »Jutru« naročnino, advertisement.

ZDRAVITE KOŽNE BOLEZNI! advertisement: 'Lišaje, hraste, prišče na obrazu in telesu, firelgerje...'.

Exide akumulatoriev advertisement: 'Vsakodnevna poštna razpošiljatev! AUTO-IMPORT'.

Parni kotel advertisement: 'Kupimo cca 100-120 m² grelne površine, z 10-12 atm.'.

Večjo množino MAKULATURNEGA PAPIRJA advertisement: 'ODDA Podružnica »JUTRA« v Mariboru.'.

NOV ZADNJA KOZMETIČNA NOVOST PUDER ZA LICE advertisement: 'Nov puder Tokalon v škatljah po Din. 12.— in 20.—'.

BREZPLAČNI VZOREC! advertisement: 'Vsak čitatelj tega lista lahko zdaj dobi zelo krasno kaseto s kremno Tokalon...'.

Prešenetljiva lepota polti ZA NEKOLIKO DINARJEV advertisement.

LJUBLJANSKI VELESEJEM 3. - 12. junija 1939. advertisement: 'Krasna darila za obiskovalce velesejma iz tuzemstva'.

Oglasi v „Jutru“ imajo vedno uspeh! advertisement.

STROBEL KRZMARJI! KROJAČI! advertisement: 'specialni šivalni stroji pri B. MAGDIĆ, ZAGREB, Radišina ul. 11.'

ZDRAVILIŠČE GLEICHENBERG PRI GRAZU advertisement: '300 m NAD MORJEM. — NAJBOLJE PRESKUŠENO ZA ASTMO, KATARJE, SRČNE BOLEZNI...'.

18. junija je dan žrebanja velike novinarske loterije advertisement: 'moderen auto'.